

འབྲུག་གི་ཚུའི་སྒྲིག་གཞི།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཅན་མ།

The Water Regulation of Bhutan

2014

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་།

Royal Government of Bhutan

PRIME MINISTER

སྔན་བཙུགས།

༣ དེལང་ སྤྱིལོ་ ༢༠༡༡ སྤྱི་ཟླ་ ༥ པའི་སྤྱི་ཚེས་ ༣༡ ལུ་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པའི་འབྲུག་གི་ཚུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ སྤྱིལོ་ ༢༠༡༡ ཅན་མའི་དང་ དབང་ཆ་དང་ འགན་ཁུར་སྤོང་ཡོད་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛོམས་ཐེངས་ ༣༤ པ་ སྤྱིལོ་ ༢༠༡༢ སྤྱི་ཟླ་ ༤ པའི་སྤྱི་ཚེས་ ༢༢ ལུ་འཚོགས་མེདེན་ ཚུའི་སྤྱིག་གཞི་འདི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོགས་མཛད་ཡོད།

སྤྱིག་གཞི་འདི་ནང་ ལགས་ལ་འབད་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་དོན་ཚན་འདི་ ལུ་བའི་གནད་སྤོང་ཚུ་གི་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ཚུ་ དོན་སྤོང་ཅན་འབད་ལག་ལེན་དང་ བསྟར་སྤོང་མཛད་ནིའི་ཕན་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ཡིན། སྤྱིག་གཞི་འདི་ནང་ཡོད་པའི་ལེའུ་དང་ དོན་ཚན་ཚུ་གི་གོ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་ སྤྱིལོ་ ༢༠༡༡ ཅན་མའི་ ཚུའི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་གོ་བ་ལེན་དགོ་པ་ཡིན།

སྤྱིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་ཚུ་ མཐོལ་ཕྱིན་འབད་ལག་ལེན་ཐབས་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཚུའི་འཐོན་ཁུངས་ཚུ་ གཅིག་སྤྱིལོ་འཛིན་སྤོང་གི་སྤོལ་ས་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྤྱོད་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་དམིགས་དོན་འགྲུབ་ནི་དང་ ཚུའི་འཐོན་ཁུངས་ཚུ་ དཔལ་འབྱོར་ལུ་ཕན་ཅུས་དང་ མི་སྡེ་ལུ་འབྲེལ་མཉམ་ མཐའ་འཁོར་ལུ་བརྟན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཐོག་ལས་ རྒྱུ་སྤོང་དང་ ཉམས་སྲུང་དེས་པར་འབྲུབ་དགོ།

སྤྱིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་ཚུ་ མི་མང་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་བད་བརྒྱུད་ཚུ་ནང་ ཟླ་ ༤ གི་རིང་ལུ་ གོ་བ་བད་སྤོང་ཕྱིན་ཞིན་མ་ལས་ སྤྱིལོ་ ༢༠༡༥ སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་སྤྱི་ཚེས་ ༡ ལས་འགོ་བཙུག་ ལག་ལེན་དང་ བསྟར་སྤོང་མཛད་དགོ། རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ཤིང་ལོ་རྒྱལ་ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ལུ་འཇུག་སྤྱི་ཚེས་ ༢༥/༩/༢༠༡༢ ལུ།

(ཚེ་རིང་སྟོབས་རྒྱལ་)
ཡི་འཛིན།
རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས།

Table of Contents

TITLE	PAGE
CHAPTER I	
Preliminary Provisions	
Adoption and Title	1
Purpose	1
Scope	1
Commencement	1
CHAPTER II	
Authorities and Functions	
National Environment Commission	2
National Environment Commission Secretariat	2
Competent Authorities	3
Ministry of Works and Human Settlement (MoWHS)	4
Ministry of Health (MoH)	5
Ministry of Agriculture and Forests (MoAF)	6
Ministry of Home and Cultural Affairs (MoHCA)	8
Ministry of Economic Affairs (MoEA)	9
Ministry of Education (MoE)	10
Bhutan Electricity Authority (BEA)	10
Dzongkhag Tshogdu	10
Gewog Tshogde	11
Civil Society Organizations (CSO)	13
Dzongkhag Water Management Committee (DWMC)	13
Other Competent Authorities	14
Reporting	14
CHAPTER III	
Water Users' Association	
Formation of WUA	14
Chairperson, Office Bearers and Tenure	15

༼ དཀར་ཆག༽

གནད་དོན།

ཤོག་གྲངས།

ལེའུ་དང་པ། སྡོན་བརྗོད་དགོངས་དོན།

ཆ་འཛིག་དང་ མཚན་གནས།	༡
དགོས་དོན།	༡
ལྷན་ཚད།	༡
འགོ་འཇུག་ཆེས་གྲངས།	༡

ལེའུ་གཉིས་པ། དབང་འཛིན་ཚུ་དང་ ལཱ་འགན།

རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས།	༢
རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་།	༢
ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན།	༣
ཞབས་ཏོག་ལྷན་ཁག།	༤
གསོ་བའི་ལྷན་ཁག།	༥
སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚེལ་ལྷན་ཁག།	༦
ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག།	༧
བསྟན་རྒྱལ་ལྷན་ཁག།	༩
ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག།	༡༠
འབྲུག་གྲོག་མེ་དབང་འཛིན།	༡༠
ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ།	༡༠
གྲོག་འོག་ཚོགས་སྡེ།	༡༡
ཞི་བའི་མི་སྡེ་ལས་ཚོགས།	༡༣
ཚོང་ལག་ཚུ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུང་།	༡༣
ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གཞན།	༡༤
སྟན་ལྷ་འབད་ཐངས།	༡༤

ལེའུ་གསུམ་པ། ཚུ་སྐྱོད་ཚོགས་པ།

ཚུ་སྐྱོད་ཚོགས་པ་གཞི་བཙུགས།	༡༤
མི་འཛིན་དང་ ཤོ་གནས་བཟུང་མིའི་གནས་ཡུན།	༡༥

Quorum, Decision Making Process and Meeting	15
Registration	15
Powers and Functions of the WUA	16
Formation and Functions of the Federation of Water Users' Association (FWUA)	18

CHAPTER IV

General Provisions

Delegation of Commission's Powers	19
Water User Rights	19
Right to Water Facility of a Land and House	19
Permit Requirements	20
Permit Issuing Authorities	20
Exemption from Permit Requirement	21
Effluent Discharge, Property Damage and Compensation	21
Water Pollution Control	22
Periodic Water Tank Cleanups	22
Integrated Water Use Management Plans	22
Water Harvesting	23
Drinking Water Source	23
Registration of Water Sources	23
Groundwater Abstraction	23
Minimum Environmental Flow	23
Maintenance of Natural Courses of Rivers and Streams	23
Buffer Zones	24
Measurement of Buffer Zones	24
Existing Infrastructures	24
Facilitate Movement of Fish	24
Concrete Tank Constructions	25
Laying of Water Conduits	25
Change in Water Use	25
Avoidance of Pipe Cluttering	25

ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲངས་ཐོ་དང་ རྗེས་ཐག་བཅད་ནི་གི་རིམ་པ།	༡༥
ཐོ་བཀོད་འབད་ཐངས།	༡༥
རྩེད་ཚོགས་པའི་དབང་ཚད་དང་ལཱ་འགན།	༡༦
རྩེད་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་ཚོགས་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཐངས་དང་ ལཱ་འགན།	༡༮
ལེན་བཞི་པ།	
སྤྱི་བཏང་གི་དགོངས་དོན།	
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚད་འགན་སྲོད།	༡༯
རྩེད་མིའི་ཐོབ་དབང།	༡༯
ས་དང་ཁྱིམ་ལུ་རྩེད་མཐུན་ཀློན་གྱི་ཐོབ་དབང།	༡༯
རྩེད་ཚོགས་ཐམ་དགོས་མཁོ།	༢༠
ཚོགས་ཐམ་སྲོད་ནི་གི་དབང་འཛིན།	༢༠
ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལས་ཡངས་ཆག།	༢༡
བཙོག་རྒྱུ་བཏོན་ རྒྱ་དངོས་གཞོན་སྲོན་དང་གྲུ་འབྲུམ།	༢༡
རྩེད་བཙོག་གི་དབང་འཛིན།	༢༢
དུས་རིམ་བཞིན་དུ་ རྩེད་འགན་དགོས།	༢༢
རྩེད་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྲོད་འཆར་གཞི།	༢༢
རྩེད་བསྐྱེད།	༢༣
འབྲུང་རྩེད་ཀྱི་མཁོ།	༢༣
རྩེད་ཀྱི་ཐོ་བཀོད་འབད་ཐངས།	༢༣
ས་འོག་གི་རྩེད་ཐངས།	༢༣
མཐུན་འཁོར་གྱི་རྩེད་ལུ་མཐུན་འཛིན་གཞི།	༢༣
གཙོ་བོ་དང་འོ་རྩེད་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྩེད་ལུ་རྩེད་སྲོད།	༢༣
བར་བཟུང་ས་ཁོངས།	༢༤
བར་བཟུང་ས་ཁོངས་ཚད་གཞི་འཇལ་ཐངས།	༢༤
དཔེ་སྟོན་ལོ་ལོ་ལོ་གཞི་རྩེད་ལུ་མཁོ་ཆས།	༢༤
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐོ་བཀོད་འབད་ཐངས།	༢༤
རྩེད་ལུ་རྩེད་ལུ་བཙུགས་ཐངས།	༢༥
རྩེད་ལུ་ལཱ་འགན་ལུ་ཐོ་བཀོད་ཐངས།	༢༥
གྲིབ་དུང་དང་འོ་རྩེད་བཞག་ནི་མེད་པ།	༢༥

CHAPTER V

Rural Drinking Water

Water Source and Infrastructure Falling within Registered Land	26
New Users from an Existing System	27
Application to Abstract New Drinking Water	27
Issuance of Decision	28
Temporary Water Users	28
Routine Maintenance	28

CHAPTER VI

Thromde Drinking Water

Competent Authority	28
Functions of Thromde Administraton	29
Thromde Water Supply System	29
Pipe-Work and Water Meter	30
Water Tariffs	30
Water Pricing Committee	30
Allocation of Strategic Fire Hydrants	30

CHAPTER VII

Irrigation Water

Authority and Tasks of Agencies	31
Existing Right to Irrigation Waterways	31
Laying of Irrigation Water Facilities	31
Relocation of Irrigation Water Facilities	31
Application to Abstract New Irrigation Water	32
Routine Maintenance of Irrigation Facilities	32
Unused Irrigation Channel	33
Sharing of Water	33
Runoff Drainage	33

ལེའུ་ལྷ་པ།
གྲོང་གསེབ་གྱི་འཕུང་ཚུ།

ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་གྱི་རྒྱུ་དང་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས།	༢༦
སྤར་ཡོད་རིམ་ལུགས་ཐོག་ལས་རྒྱ་སྤྱོད་གསར་པ།	༢༧
འཕུང་ཚུ་གསར་པ་བཏོན་ནི་གི་ལྷ་ཡིག།	༢༧
གོས་ཐག་གཅད་རིམ།	༢༨
སྐབས་ཐོག་ཅིག་གི་རྒྱ་སྤྱོད་མི།	༢༨
དུས་རྒྱུན་ཉམས་བཅོས།	༢༨

ལེའུ་ལྷ་པ།
ཁོ་མ་སྤེའི་འཕུང་ཚུ།

ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན།	༢༩
ཁོ་མ་སྤེའི་བདག་སྤྱོད་གི་ལྷ་འགན།	༢༩
ཁོ་མ་སྤེའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྤེའི་རིམ་ལུགས།	༢༩
རྒྱ་སྤྱོད་དང་རྒྱའི་ཚད་འཛིན་མི་ཀྱང་།	༣༠
རྒྱ་ལ།	༣༠
རྒྱ་ལ་གཏན་འབེབས་ཚོགས་རྒྱུང་།	༣༠
མི་གསལ་དུ་རྒྱུད་གི་ཐབས་ལམ་བཏོན་ཐངས།	༣༠

ལེའུ་ལྷ་པ།
ཞིང་ཚུ།

ལས་སྤེའི་རྒྱ་གི་དབང་ཚད་དང་ལྷ་འགན།	༣༡
ད་རིམ་ཡོད་པའི་ཞིང་ཚུའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་ཐོབ་དབང་།	༣༡
ཞིང་ཚུའི་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱ་སྤྱོད་ཐངས།	༣༡
ཞིང་ཚུའི་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱ་སྤྱོད་བཤུད།	༣༡
ཞིང་རྒྱ་གསར་པ་བཏོན་ནི་གི་ལྷ་ཡིག།	༣༢
ཞིང་ཚུའི་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་དུས་རྒྱུན་རྒྱུན་སྤྱོད།	༣༢
མ་སྤྱོད་པར་བཞག་པའི་ཞིང་ཚུའི་གཡུང་བ།	༣༣
རྒྱའི་བཤོ་བཤུ།	༣༣
བཅོག་རྒྱ་བཏོན་ནིའི་གཡུང་བ།	༣༣

CHAPTER VIII

Planning and Management of Water Resources

National Integrated Water Resources Management Plan (NIWRMP)	33
River Basin Management Plan (RBMP)	34
Meetings	35
Functions of River Basin Committee	35
Elements for RBMP Preparation	36
Review and Revision of RBMPs	37
Participation in RBMPs	38
Monitoring Program	38

CHAPTER IX

Watersheds and their Management

Classification of Watersheds	38
Timber Extraction from a Watershed Area	38
Awareness Raising Programs	39
Community Settlement within Watershed Area	39
Watershed Management	39

CHAPTER X

Dispute Resolution

Dispute Settlement	40
Dispute among Communities of Different Gewogs under the Same Dzongkhag	41
Dispute among Communities of Different Dzongkhags	41
Appeal to the Commission	41

CHAPTER XI

Offences and Penalties

Offences	42
Administrative Sanctions	42
Enforcement of Administrative Sanctions	43
Penalty Assessment	43
Offence of Felony	43

ལེའུ་བརྒྱུད་པ།
 རྒྱའི་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་འཛིན་སྐྱོང་།

རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱའི་ཐོན་ཁུངས་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི།	༣༣
གཙང་རྒྱའི་རྒྱག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི།	༣༤
འཛིན་སྐྱོང་འདུ།	༣༥
གཙང་རྒྱའི་རྒྱག་ཞོང་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ལུ་འགན།	༣༥
གཙང་རྒྱའི་རྒྱག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞིའི་བཟུམ་གཞི་རྒྱ།	༣༦
གཙང་རྒྱའི་རྒྱག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞིའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས།	༣༧
གཙང་རྒྱའི་རྒྱག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་གྲུལ་གཏོགས།	༣༨
ལུ་རྟོག་ལས་རིམ།	༣༩

ལེའུ་དགུ་པ།
 རྒྱའཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་།

རྒྱའཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དགུ་པ།	༤༠
རྒྱའཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ལས་ཤིང་བཏོན་ཐབས།	༤༡
གོ་བ་བརྟེན་སྐྱོད་ལས་རིམ།	༤༢
རྒྱའཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་འཛིན་སྐྱོང་གི་མི་སྡེ་གཞི་ཆགས།	༤༣
རྒྱའཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འཛིན་སྐྱོང་།	༤༤

ལེའུ་བརྒྱུ་པ།
 རྟོག་འཛིན་སྐྱོང་ཐབས།

རྟོག་འཛིན་འདུལ་འགྲིག།	༤༥
རྟོག་འཛིན་གཅིག་ནང་རྟོག་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྐོར་གྱི་སྐོར་བརྟེན་སྐྱོད་འཛིན་སྐྱོང་།	༤༦
རྟོག་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྐོར་གྱི་སྐོར་བརྟེན་སྐྱོད་འཛིན་སྐྱོང་།	༤༧
ལྷན་ཚོགས་ལུ་མཐོ་གཏུགས།	༤༨

ལེའུ་བརྒྱུ་གཅིག་པ།
 གཞོན་འགོལ་དང་ཉེས་ཆད།

གཞོན་འགོལ།	༤༩
བདག་སྐྱོང་གི་ཉེས་བྱ།	༤༩
བདག་སྐྱོང་གི་ཉེས་བྱ་བསྐྱར་སྐྱོད།	༥༠
ཉེས་ཆད་བརྟེན་ཞིབ།	༥༡
ཉེས་ཆད་ཀྱི་གཞོན་འགོལ།	༥༢

Offence of misdemeanour	44
Offence of petty misdemeanour	45

CHAPTER XII

Miscellaneous Provision

Offence Reporting Procedure	45
Waste Disposal in Water Bodies	45
Revision	46
Interpretation	46
Definitions	46
List of abbreviations	50
Glossary	50

ཉེས་མཁའ་གནོད་འགོལ།	༥༥
ཉེས་པ་ཡང་མཁའ་གནོད་འགོལ།	༥༥
	ལེན་བཅུ་གཉིས་པ།
	སྒྲ་ཚོགས་དགོངས་དོན།
གནོད་འགོལ་སྒྲན་ཞུའི་རིམ་པ།	༥༥
ཚུགས་ཚུ་ནང་ སྤྱི་སྤྱོད་འགོ་ལོ་ཚུ།	༥༥
བསྐྱུར་བཅོས།	༥༦
དོན་འགྲེལ།	༥༦
ངེས་ཚིག།	༥༦
ཨིན་སྐད་ཀྱི་བསྐྱུ་ཡིག།	༥༠

CHAPTER I

Preliminary Provisions

Adoption and Title

1. The National Environment Commission does hereby adopt and promulgate this Water Regulation for the effective enforcement of the objectives and purposes of the Water Act of Bhutan 2011.
2. This Regulation will be called “The Water Regulation of Bhutan 2014”.

Purpose

3. This Regulation is promulgated to:
 - (a) enforce the objectives and purposes of the Water Act;
 - (b) effectively implement and enforce the Water Act by the Competent Authorities; and
 - (c) identify roles and responsibilities of designated Competent Authorities and other relevant organizations.

Scope

4. This Regulation shall apply to all the issues relating to water resources and their management under the Water Act.

Commencement

5. This Regulation shall come into force from January 1, 2015.

ལེན་དང་པ།
སྡོན་བརྗོད་དགོངས་དོན།

ཆ་འཛིག་དང་མཚན་གནས།

2. རྒྱུག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་བཅའ་ཁྲིམས་ 2017 ཅན་མ་དེའི་ དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་སྡོན་ཅན་སྡོན་
འགྲུབ་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲུག་བརྒྱུགས་ཐོག་ལུ་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཆ་འཛིག་
མཛད་གྲུབ།
3. རྒྱུག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ 2018 ཅན་མ་ཟེར་བརྗོད་དགོ།

དགོས་དོན།

3. རྒྱུག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་འབད་བ་འདི་ཡང་།
 - ཀ) རྒྱུ་བཅའ་ཁྲིམས་དེའི་ དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་འགྲུབ་ཐབས་དང་།
 - ཁ) ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་རྒྱུ་གིས་ རྒྱུ་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ དོན་སྡོན་ཅན་སྡོན་ལག་ལེན་དང་བསྟར་སྦྱོང་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་
དང་།
 - ག) རོས་འཛིན་འབད་བའི་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་རྒྱུ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཚོགས་གཞན་རྒྱུ་གི་ལུ་འགན་དང་ འག་འགན་
རྒྱུ་རོས་འཛིན་འབད་ནི་རྒྱུ་ཨིན།

འབྲུག་ཆ་འཛིག་དང་མཚན་གནས།

4. རྒྱུག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་ རྒྱུ་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་ཐོན་འབྲུག་དང་ དོན་སྡོན་ཅན་སྡོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་
དོན་ཆམ་ཉམ་ལུ་འབྲུག་དགོ།

འགོ་འཛུགས་ཚེས་གྲངས།

5. རྒྱུག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ 2018 ཟླ་ 7 པའི་ཚེས་ 7 ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་བསྟར་སྦྱོང་འབད་དགོ།

CHAPTER II

Authorities and Functions

National Environment Commission

6. The Commission is the apex independent authority of the Royal Government for the purpose of developing policies, plans, programs and monitoring water resource management in the Kingdom and, in addition to its functions under the Water Act, the Commission shall:
 - (a) ensure effective enforcement of this Regulation by Competent Authorities;
 - (b) review and adopt the National Integrated Water Resource Management Plan (NIWRMP) for its incorporation into national policies, plans and programs;
 - (c) review and adopt guidelines for water resource management plans including River Basin Management Plans;
 - (d) form River Basin Committees for preparation of the River Basin Management Plans; and
 - (e) review and adopt the Water Regulation.

National Environment Commission Secretariat

7. In addition to its functions under the Water Act, the Secretariat shall:
 - (a) prepare National Integrated Water Resource Management Plan (NIWRMP) for the conservation, development and sustainable management of water resources;
 - (b) review and adopt River Basin Management Plans and forward them to the Gross National Happiness Commission for mainstreaming into national plans;
 - (c) in coordination with Competent Authorities, review and revise the Water Regulation;

ལེན་གཉིས་པ།

དབང་འཛིན་ཚུ་དང་ ལཱ་འགན།

རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས།

6. རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་འདི་ནང་ རྒྱལ་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ སྲིད་བྱུས་དང་ འཆར་གཞི་ ལས་རིམ་ཚུ་ བརྩམ་ནི་དང་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་གཞུང་གི་རང་དབང་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་མཐོ་ཤོས་ ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ རྒྱལ་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་གྱི་ལཱ་འགན་ཚུ་གིས་མ་ཚད་པར་ ལྷན་ཚོགས་ཁ་བྱུག་ལས་ གཤམ་གསལ་ གྱི་ལཱ་འགན་ཚུ་སྐབ་དགོཔ་འདི་ཡང་།

- ཀ) ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་གིས་ སློབ་གཞི་འདི་ བསྟར་སྤྱོད་དོན་སློབ་ཅན་སྤྱི་བཙུན་ཐབས་བཟོ་ནི་དང་།
- ཁ) རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་ འཆར་གཞི་ ལས་རིམ་ཚུ་ནང་བཅུགས་ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་ཐོན་ ཁུངས་གཅིག་བསྐྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཆ་འཛོག་དང་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི།
- ག) གཙང་རྒྱུ་ཚུ་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་བརྩམ་པའི་ རྒྱལ་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་གི་ལས་སྟོན་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ཆ་འཛོག་འབད་ནི།
- ང) གཙང་རྒྱུ་ཚུ་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་བརྩམ་ནི་གི་དོན་ལུ་ གཙང་རྒྱུ་ཚུ་གཞུང་ཚོགས་རྒྱུ་ཚུ་གཞི་བཅུགས་ འབད་ནི།
- ཅ) རྒྱལ་སློབ་གཞི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ཆ་འཛོག་འབད་ནི།

རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་།

7. རྒྱལ་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་དེའི་ལཱ་འགན་ཚུ་གིས་མ་ཚད་པར་ ཡིག་ཚང་ཁ་བྱུག་ལས་ གཤམ་ གསལ་གྱི་ལཱ་འགན་ཚུ་སྐབ་དགོཔ་འདི་ཡང་།

- ཀ) རྒྱལ་ཐོན་ཁུངས་ ཉམས་སུང་འབད་ནི་དང་ གོང་འཕེལ་བཏང་ནི་ ཡུན་བརྟན་གྱི་ཐོག་ལུ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་གཅིག་བསྐྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ གྲ་སློབ་འབད་ནི་དང་།
- ཁ) གཙང་རྒྱུ་ཚུ་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ཆ་འཛོག་འབད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་འཆར་གཞི་ཚུ་ནང་ བཅུགས་ཐབས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྤྱོད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ལུ་གཏང་ནི།
- ག) ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱལ་སློབ་གཞི་འདི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི།

- (d) coordinate among Competent Authorities to develop inventories on water resources, both on quality and quantity baseline data;
- (e) initiate and support research works on water related areas;
- (f) develop a reporting format to be used by Competent Authorities as general guidelines for reporting under this Regulation;
- (g) develop and maintain a National Registry on both drinking and irrigation water resources and river basin management; and
- (h) in collaboration with the Ministry of Agriculture and Forests, the Ministry of Economic Affairs and the River Basin Committees, develop and maintain inventories on river hydrology, aquatic habitat, river ecology and morphology to enable scientific determination of minimum environmental flow to be maintained by hydropower projects.

Competent Authorities

8. The following are the Competent Authorities for the purpose of enforcing respective provisions of this Regulation:
- (a) Ministry of Works and Human Settlement;
 - (b) Ministry of Health;
 - (c) Ministry of Agriculture and Forests;
 - (d) Ministry of Home and Cultural Affairs;
 - (e) Ministry of Economic Affairs;
 - (f) Ministry of Education;
 - (g) Bhutan Electricity Authority;
 - (h) Local Governments;
 - (i) Civil Society Organizations; and
 - (j) Dzongkhag Water Management Committees.

- ང) ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཚད་དང་ འབོར་ཚད་གཉིས་ཆ་རའི་ འགོ་བཙུག་སྤྲུལ་མཚམས་ཀྱི་གནས་སྲུང་ཐོ་ཡིག་བཞག་ནི།
- ཅ) རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་ལས་རིགས་ཚུ་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།
- ཆ) སྤྲིག་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་སྤྲུལ་ཁུ་ལུ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་གིས་ སྤྱིར་བཏང་ལམ་སྟོན་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་སྤྲུལ་ཁུ་འབྲི་ཤོག་ཅིག་བཟོ་ནི།
- ཇ) འབྲུག་རྒྱུ་དང་ ཞིབ་ཚུག་ཉིས་ཆ་རའི་རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་དང་ གཙམ་ཚུ་ལུ་ཚུག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་སྐོར་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཐོ་མཛོད་བཞག་སྟེ་ རྒྱུ་སྐྱོང་འཐབ་ནི།
- ཉ) སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་ བསྐྱར་རྒྱུ་ལྷན་ཁག་ གཙམ་ཚུ་ལུ་ཚུག་ཞོང་ཚོགས་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ གཙམ་ཚུ་ལུ་ཚུ་དབྱེད་རིག་པ་ རྒྱུ་ཐོན་ཁུ་ལུ་ཚུག་ཞོང་ཚོགས་ལུ་ཚུག་ཞོང་ཚོགས་ལུ་ གཙམ་ཚུ་ལུ་ཚུ་སྤྲུལ་དང་ སྤྲིག་ཚུ་ལུ་ཚུ་གི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ཚུ་ཐོ་ཡིག་རྒྱུ་སྐྱོང་དང་ ཐོང་འཕེལ་བཏང་སྟེ་ རྒྱུ་ཐོན་ལས་འགྲུལ་ཚུ་གིས་ ཚན་རིག་ཐོག་ལས་ཚུ་ཚད་ཉུང་མཐའི་ཞིབ་འཚུག་འབད་ཚུགས་པ་བཟོ་ནི་འདི་ཨིན།

ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན།

- ༡. སྤྲིག་གཞི་འདི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ བསྐྱར་སྐྱོང་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཨིན་ཅེ་
 - ༡) ཞབས་ཏོག་ལྷན་ཁག།
 - ༢) གསོ་བའི་ལྷན་ཁག།
 - ༣) སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག།
 - ༤) རན་སྤྱི་དང་ སྤོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག།
 - ༥) བསྐྱར་རྒྱུ་ལྷན་ཁག།
 - ༦) ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག།
 - ༧) འབྲུག་སྐོག་མེ་དབང་འཛིན།
 - ༨) ས་གནས་གཞུང།
 - ༩) ཞི་བའི་མི་སྡེ་ལས་ཚོགས།
 - ༡༠) རྫོང་ཁག་ཚུ་ལུ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུ་ཚུ།

Ministry of Works and Human Settlement (MoWHS)

9. The MoWHS is the Competent Authority for the overall planning, implementation and management of infrastructure for drinking water supply and wastewater for the Thromde in collaboration with local governments and its functions include the following:
- (a) Review the existing status of drinking water supply systems in Thromde and determine its strengths and shortfalls for their maintenance and remedial measures;
 - (b) Develop a master plan for the national drinking water and waste water management system for Thromde in consultation with local governments;
 - (c) Mainstream water resources management into its policies, plans and programs;
 - (d) Explore alternative drinking water resources like rain water harvesting and possible linkage to hydropower reservoirs;
 - (e) Conduct studies on, and encourage the use of, environment friendly, cost effective and water efficient technologies for more efficient use of water;
 - (f) Where appropriate, identify and provide incentives or subsidies for water saving schemes or better wastewater management;
 - (g) Develop, issue and revise guidelines and training materials on water safety plans and eco-efficient water infrastructures for their implementation;
 - (h) Ensure proper implementation of Water Safety Plans through regular monitoring and evaluation; and
 - (i) Adopt such measures or actions necessary to ensure reliable and efficient drinking water infrastructure and systems.

Ministry of Health (MoH)

10. The MoH is the Competent Authority for the overall planning, implementation and management of infrastructure for drinking water supply and sewage for the rural areas in collaboration with the local governments, monitoring quality of drinking water in the country and shall perform the following functions:
- (a) Review the existing status of drinking water supply systems in rural areas and determine its strengths and shortfalls for their maintenance and remedial measures;
 - (b) Develop a master plan for the national rural drinking water and waste water management plans in consultation with local governments;
 - (c) Mainstream water resource management into its policies, plans and programs;
 - (d) Explore alternative drinking water resources like rain water harvesting and possible linkage to hydropower reservoirs;
 - (e) Assist the Secretariat in developing and revising drinking water quality standards and imparting necessary trainings;
 - (f) Where appropriate, identify and provide incentives or subsidies for water saving schemes or better wastewater management for rural areas;
 - (g) Develop, issue and revise guidelines and training materials on water safety plans and eco-efficient water infrastructures for their implementation in rural areas;
 - (h) Maintain and periodically update records of physical, chemical and biological findings with respect to drinking water at the consumer level;

གསོ་བའི་ལྷན་ཁག།

20. གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་འདི་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ གོང་གསེབ་ཚུ་ནང་འབྲུང་ཚུ་བཀའ་སྲིད་དང་ བཅོམ་ཚུ་འདི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་འདི་དོན་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་འཆར་གཞི་བཟུམ་ནི་དང་ དེ་ཚུ་འི་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནི་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ འབྲུང་ཚུ་འི་སྤྱི་ཚད་ལྟ་རྟོག་གི་དོན་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ ལཱ་འགན་སྐྱབ་དགོཔ་གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཨིན།

༡) གོང་གསེབ་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་ འབྲུང་ཚུ་བཀའ་སྲིད་ཀྱི་རིམ་ལུགས་ཚུ་གི་གནས་སྐྱབས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ དེ་འི་རྒྱན་སྐྱོང་དང་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བསྐྱིག་ནི་དོན་ལུ་ རིམ་ལུགས་ཚུ་གི་ཉུས་ཤུགས་དང་ ཉུང་སྐྱོན་ཚུ་ གཏན་འབེབས་འབད་ནི།

༢) རྒྱལ་ཡོངས་གོང་གསེབ་ཀྱི་འབྲུང་ཚུ་དང་ བཅོམ་ཚུ་འཛིན་སྐྱོང་སྐྱོར་ ས་གནས་གཞུང་དང་ཅིག་ཁར་གོས་བསྐྱབ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ འཆར་གཞི་འཁམ་བཅོ་ནི།

༣) ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནི་ཚུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དང་འཆར་གཞི་ ལས་རིམ་ཚུ་ལུ་ དམིགས་གཏང་གི་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་ནི།

༤) ཆར་ཚུབ་སྤུ་སྤྱོད་དང་ རློག་མའི་ཚུ་མཛོད་ཁང་ཚུ་ལས་མཉམ་ཆས་བསྐྱིག་ནི་བཟུམ་གྱི་ འབྲུང་ཚུ་འི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཚུ་ འཚོལ་ཞིབ་འབད་ནི།

༥) ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་གིས་ འབྲུང་ཚུ་འི་སྤྱི་ཚད་ཀྱི་གནས་ཚད་བཅོ་ནི་དང་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་ གཤམ་ཆེ་བའི་སྤོང་བཟར་ཚུ་བྱིན་ནི་དོན་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།

༦) གོང་གསེབ་ཀྱི་ས་གནས་ཚུ་ནང་ ཚུའི་གསོག་འཛོག་ལས་འཆར་ ཡང་ན་ བཅོམ་ཚུ་འཛིན་སྐྱོང་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་གི་དོན་ལུ་ འོས་འབབ་དང་བསྐྱབ་ཁེ་འབྲས་སྤྱོད་ནི་ ཡང་ན་ ཐབ་ཆག་བྱིན་ནི་ཚུ་འོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

༧) གོང་གསེབ་ཀྱི་ས་གནས་ཚུ་ནང་ ཚུའི་ཉེན་སྲུང་འཆར་གཞི་དང་ སྤོད་བཅུད་ཀྱི་ཐན་ཉུས་ཅན་གྱི་ཚུའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ ལམ་སྟོན་དང་སྤོང་བཟར་མཁོ་ཆས་ཚུ་བསྐྱིག་ལྟེ་ སྤོད་དགོཔ་མ་ཚད་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི།

༨) འབྲུང་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚུ་ནང་ དངོས་གཞུགས་དང་ རྩམ་སྐྱོར་ རྒྱུ་ལྷན་སྲོག་ཆགས་ཡོད་མེད་བརྟག་དཔྱད་འབད་དེ་ འཛིན་སྐྱོང་བཞག་ནི་དང་ དུས་མཚམས་ལུ་དུས་མཉམ་བཅོ་ནི།

- (i) Raise awareness of disinfectant mechanisms and on water borne diseases among water users;
- (j) Wherever available and feasible, spring sources will be given preference as a drinking water source; and
- (k) Designate focal persons to monitor water quality standards in Thromde and rural areas.

Ministry of Agriculture and Forests (MoAF)

11. The MoAF is the Competent Authority on irrigation system, watershed and wetland management and its functions include the following:

- (a) Develop and implement a comprehensive National Irrigation Policy (NIP) and review periodically ;
- (b) Ensure the protection, conservation and management of watersheds to sustain water supply and other environmental services;
- (c) Develop and implement watershed and wetland management plans;
- (d) Promote payment for environmental services mechanism to support watershed management programs;
- (e) Ensure that water abstraction for irrigation is in line with the NIWRMP;
- (f) Identify watershed areas that require protection, conservation and management for sustainable supply of water;
- (g) Develop irrigation water conveyance infrastructure designs and implement to optimize water use efficiency;
- (h) Identify cost effective irrigation technologies and encourage their implementation;

- ད) རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ གཉམ་སྲིན་བཀའ་ཞི་འཇམ་ལམ་རྒྱ་དང་ རྒྱལ་སྐྱོད་པའི་ནད་གཞི་སྲིལ་བའི་སྐོར་ལས་ གོ་བཤམ་རྒྱུ་ཡིན།
- མ) འོས་འབབ་ཡོད་ས་ལུ་ རང་བྱུང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ གཙོ་བོར་བཏོན་ནི།
- ད) འོས་སྲིལ་དང་གོང་གསལ་གྱི་ས་གནས་རྒྱ་རྒྱ་ རྒྱུ་རྒྱུ་ཚད་ལྡན་ཏེ་ག་པ་དོའོ་འོས་འཛིན་འབད་ནི།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག།

22. སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་འདི་ ཞིང་རྒྱུ་རིམ་ལུགས་དང་ རྒྱ་འཛོན་ས་ཁོངས་ རྒྱལ་འདམ་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ གཤམ་གསལ་རྒྱུ་ དེའི་ལཱ་འགན་གྲངས་སུ་རྒྱུ་ཚད་ཨིན།

- ཀ) རྒྱལ་ཡོངས་ཞིང་རྒྱུ་སྲིད་བྱུང་ ཡོངས་སུ་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཅིག་བཟུམ་ཏེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ དུས་མཚམས་ལུ་ བསྐྱར་ཞེབ་འབད་ནི།
- ཁ) རྒྱལ་ཁྲུལ་སྲིལ་དང་ མཐའ་འཁོར་གྱི་ཞབས་ཏོག་གཞན་ཡུན་བརྟན་གནས་ཐབས་ལུ་ རྒྱ་འཛོན་ས་ཁོངས་རྒྱུ་གི་ རྒྱུ་སྐྱོང་དང་ ཉམས་སྲུང་ འཛིན་སྐྱོང་དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།
- ག) རྒྱ་འཛོན་ས་ཁོངས་དང་ རྒྱལ་འདམ་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་རྒྱུ་བཟུམ་ནི་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།
- ང) རྒྱ་འཛོན་ས་ཁོངས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་རིམ་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛིན་འབད་ཐབས་ལུ་ མཐའ་འཁོར་ཞབས་ཏོག་གི་སྲིལ་ལྷན་སྐྱོང་ བཟོ་ཐབས་ལམ་རྒྱུ་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི།
- ཅ) ཞིང་རྒྱུ་འཛིན་ལཱ་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་འཛིན་ལྷན་གཅིག་བསྐྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་ཡོད་པ་ དེས་ གཏན་བཟོ་ནི།
- ཆ) རྒྱལ་ཁྲུལ་སྲིལ་ཡུན་བརྟན་སྲིལ་ཞེ་གི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་སྐྱོང་དང་ ཉམས་སྲུང་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་དགོ་པའི་རྒྱ་འཛོན་ས་ ཁོངས་རྒྱུ་ དོས་འཛིན་འབད་ནི།
- ཇ) རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཕན་ཉུལ་གང་དྲག་འབྱུང་ཐབས་ལུ་ ཞིང་རྒྱུ་ལཱ་འཛིན་གྱི་གཞི་རྒྱུ་མཁོ་ཆས་གྱི་བཟོ་བཀོད་བསྐྱིག་ བཟོ་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།
- ཉ) རིན་རྒྱུ་ལཱ་སྲིལ་གྱི་ཞིང་རྒྱུ་ལྷན་ལཱ་རིག་རྒྱུ་ དོས་འཛིན་འབད་ཞིན་མ་ལས་ དེ་རྒྱུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་ ཐབས་འབད་ནི།

- (i) Ensure a reliable and efficient water supply system for the intensification and diversification of irrigated crop production;
- (j) Develop materials and conduct seminars or training for members of the irrigation WUA on efficient management of water at the channel, on-farm and discharges thereafter;
- (k) Promote cropping patterns and land use management suitable to water availability in respective locality;
- (l) In consultation with the Secretariat, develop and issue quality standards for irrigation water discharge for dissemination and compliance;
- (m) Explore alternative water resources like rain water harvesting and possible linkage to hydropower reservoirs;
- (n) Facilitate the formation and registration of an irrigation WUA and monitor its functions and status;
- (o) Based on socio-economic benefits, conduct feasibility studies on new irrigation water systems;
- (p) Involve Civil Society Organizations to educate, inform and train farmers on the advantages of the NIWRMP in relation to watershed and wetland protection and management practices;
- (q) Institute an irrigation water management unit under its existing Research and Development Centers (RDC) to facilitate and support irrigation development;
- (r) In collaboration with the Royal University of Bhutan, RDCs will conduct research on water management and quality suitability for agriculture and best practice results will be disseminated and adopted for farming practices;

- ད) ཞིང་ཁར་བཏབ་པའི་ལོ་ཐོག་གི་ཐོན་ལུགས་དང་ ལྷ་ཚོགས་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་གི་དོན་ལུ་ ལུགས་རྒྱལ་གྱི་རིམ་ ལུགས་ཚུ་ ལུངས་ལུབ་དང་ བཅུ་ཅུ་ཅན་ཡོད་པ་དེས་བཏྲན་བཟོ་ནི།
- ཉ) ཡུར་བ་ནང་གི་རྒྱ་དང་ ཞིང་ཁར་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་ འདི་ལས་གཏང་བའི་རྒྱ་ཚུ་ བཅུ་ཅུ་ཅན་སྐྱོད་འབད་ཐབས་གི་ དོན་ལུ་ ཞིང་རྒྱུད་ཚོགས་པའི་འབྲུག་མི་རྒྱུ་ མཁོ་ཆས་བསྐྱིག་ནི་དང་ གྲོས་འཛུགས་ ཡང་ན་ སྐྱོད་བཅར་རྒྱ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི།
- ཏ) ལོ་ཐོག་བཏབ་ཐངས་གི་དཔེ་སྟོན་དང་ ས་ཞིང་སྐྱོད་ཐངས་གི་འཛིན་སྐྱོང་འདི་ རང་སོའི་ས་གནས་ཁག་ལུ་ རྒྱུད་འབོར་ ཚད་དང་བསྟུན་ཏེ་ཡར་དྲག་གཏང་ནི།
- ཐ) ལྷ་ཚོགས་ཡིག་ཚང་དང་གྲོས་བཅུ་ཐོག་ལུ་ ཞིང་ལུ་ལས་འཐོན་པའི་བཅོག་རྒྱུ་སྐྱུ་ཚད་གི་གནས་ཚད་བཟོ་ནི་ དང་ འདི་ལུ་གནས་ཐབས་གི་དོན་ལུ་ གོ་བཅུ་སྐྱེལ་ནི།
- ཕ) ཆར་རྒྱུ་སྐྱོད་དང་ སྐྱོག་མའི་རྒྱུ་ཚོད་ལང་རྒྱུ་ལས་མཐུན་ཆས་བསྐྱིག་ནི་བཟུམས་གི་ རྒྱུ་འཐོན་ནིའི་ཐབས་ལམ་ གཞན་ཚུ་ འཚོལ་ཞིབ་འབད་ནི།
- ཆ) ཞིང་རྒྱུད་ཚོགས་པ་གཞི་བཅུགས་དང་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་ བཅུ་ཅུ་ཅན་འབད་ནི་དང་ དེའི་གནས་རིམ་དང་ ལུ་འགན་གི་ལྷ་རྟོག་འབད་ནི།
- ཇ) མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གི་ཁེ་བཅུ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཞིང་རྒྱུད་རིམ་ལུགས་གསར་པའི་དོན་ལུ་འོས་འབབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཞིབ་ འཇུག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི།
- མ) རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུད་ཐོན་ལུངས་གཅིག་བསྐྱིལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་ རྒྱུ་འཐོན་ས་ཁོངས་དང་ རྒྱུ་འདམ་རྒྱུ་ཚུ་ གི་ རྒྱུ་སྐྱོབ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཚུ་དང་ འབྲེལ་བའི་ཁེ་བཅུ་སྐྱོར་ སོ་ནམ་པ་རྒྱུ་ བེས་ཡོན་གི་གོ་བ་བཅུ་ སྐྱོད་ནི་དང་སྐྱོད་བཅར་རྒྱ་བྱིན་ནི་གི་དོན་ལུ་ མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ཚུ་བཅའ་མར་གཏོགས་བཅུག་ནི།
- ཉ) ཞིང་རྒྱུད་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ བཅུ་ཅུ་ཅན་དང་རྒྱུ་སྐྱོར་གི་དོན་ལུ་ ད་ཅེས་ཡོད་པའི་ཞིབ་འཚོལ་དང་གོང་འཕེལ་ ལྷེ་བའི་འོག་ལུ་ ཞིང་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཚན་བཅུགས་ནི།
- ཏ) འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཞུག་ལག་སྐོབ་སྡེ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་དང་གོང་འཕེལ་ལྷེ་བ་རྒྱུ་གིས་ སོ་ བཅུ་ཅུ་ཅན་ཞིང་ལུ་ རྒྱུད་འཛིན་སྐྱོང་དང་ དེའི་སྐྱུ་ཚད་འོས་འབབ་གི་ཞིབ་འཚོལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་དང་ སོ་ བཅུ་ཅུ་ཅན་ཞིང་ལུ་འག་ལེན་དྲག་ཤོས་གི་རྒྱུ་འབྲུག་ཚུ་ ཞིང་ལུ་འགོ་མས་འདྲིས་གི་དོན་ལུ་ གོ་བཅུ་སྐྱེལ་ནི།

- (s) Develop a comprehensive inventory on irrigation systems in the country and update annually;
- (t) Promote resource allocations for the training and distribution of human resources with irrigation knowledge and skills, to be fielded adequately to Regional, Dzongkhag, Dungkhag and Gewog levels of administration;
- (u) Develop and implement an effective monitoring and reporting system for irrigation systems and evaluate the effectiveness of the irrigation systems ; and
- (v) Ensure that the concept of eco-efficient water infrastructure is followed while developing irrigation systems in the country.

Ministry of Home and Cultural Affairs (MoHCA)

12. As the custodian of nation's spiritual and cultural properties, the functions of MoHCA shall include the following:
- (a) Make local governments accountable for the protection and promotion of local cultural practices that are environment friendly and augments water resource management and protection of certain water bodies traditionally known as abodes of deities;
 - (b) Identify and maintain local and national registries on well known therapeutically valued water bodies such as *Menchhu*, *Drupchhu*, *Tshachhu* and *Neychhu* and ensure their sustainable management and use;
 - (c) Develop and maintain an efficient information dissemination system to inform the public in times of water related natural disasters and coordinate on preparedness and mitigation measures to be taken during such events; and
 - (d) Encourage local governments and religious bodies to take socially acceptable measures to discourage polluting water bodies by disposing religious effigies, ritual cakes, cremation remnants, immersing infant or

- ང) རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་ ཞིང་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ཚུ་འོ་སྐོར་ ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ལའི་དངོས་ཆས་ཐོ་ཡིག་བཞག་ནི་དང་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་དུས་མཐུན་བཟོ་ནི།
- ཅ) ལུང་ཕྱོགས་དང་ རྫོང་ཁབ་ རྩུང་ཁབ་དང་གཞི་འོག་གནས་ལོ་ལོ་ལུགས་ཀྱི་བདག་སྐྱོང་ཚུ་ནང་ སྤྱོད་བཟུང་དང་ཞིང་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ ཡོན་དང་རིག་ཕུལ་ཡོད་པའི་མི་སྟོབས་ཚུ་ བཀའ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཐོན་ཁུངས་བྱིན་ནི་ཚུ་ཡར་དྲག་བཏང་ནི།
- ཆ) དོན་སྤོན་ཅན་གྱི་ལྷ་རྟོག་དང་ ལྷན་ལྷ་ལུ་ཐངས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བཟོ་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ ཞིང་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ ལུགས་ཚུ་འི་ཕན་ལུ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི།
- ཇ) རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ ཞིང་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ཡར་རྒྱས་གཏང་བའི་སྐབས་ སྤོད་བཏུད་ཕན་ལུ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ རྟོན་མཁོ་ཆས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པའི་དུས་བརྟན་བཟོ་ནི།

ནང་སྤྱོད་དང་སྤོལ་འཛུགས་ལྷན་ཁབ།

༡༢. རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོས་དང་ལམ་སྤོལ་གྱི་རྒྱ་ལོ་ལོ་ལུགས་འཛུགས་འཐབ་མི་ ནང་སྤྱོད་དང་སྤོལ་འཛུགས་ལྷན་ཁབ་གི་ལུ་འགན་གངས་ སུ་རྒྱུད་པ་གཤམ་གསལ་ལེ།

- ༡) མཐའ་འཁོར་དང་མཐུན་པའི་ས་གནས་ཀྱི་ལམ་སྤོལ་ཚུ་གིས་མ་ཚད་པར་ རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་འཛུགས་སྐྱོང་ཡར་དྲག་ གཏང་བའི་ལམ་ལུགས་ཚུ་དང་ ཚོས་སྤྱོད་གི་ལོ་གྲངས་ལུ་སྤོལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ཚུ་གི་ ཉེན་སྲུང་ ཡར་འཕེལ་གཏང་བའི་སྤོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་དང་ ཡར་དྲག་གཏང་ནིའི་ལུ་འགན་དེ་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ཚུ་ལུ་བཀའ་ནི།
- ༢) ནད་གཞི་དྲགས་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་ཅན་དང་ བཟུ་མཐོང་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ ལྷན་ཚུ་ ལྷན་ཚུ་ ཚོ་ཚུ་ གནས་ཚུ་ལུ་ མོགས་པ་ཚུ་དོས་འཛུགས་འབད་དེ་ ས་གནས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཐོ་དེབ་བཞག་ནི་དང་ དེ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་སྐྱོང་དང་ལག་ ལེན་ ལུན་བརྟན་སྟེ་བཞག་ཡོད་པའི་དུས་བརྟན་བཟོ་ནི།
- ༣) རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ལའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ཚོན་འཐུང་བའི་སྐབས་ལུ་ མི་མང་ལུ་ གནས་ཚུ་ལུ་བྱིན་ནིའི་ ཕན་ ལུ་ཡོད་པའི་བརྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་བཟུམ་ནི་དང་ རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་འཐབ་ནི་ དེ་ལས་ འདི་བཟུམ་མའི་རྒྱུ་ ངན་སྐབས་ལུ་ ཉེན་སྲུང་གྱི་སྤྱི་གཏང་ རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ལུ་ཐབས་ལམ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་འཕོ་འདྲེན་འཐབ་ནི།
- ༤) རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་ལའི་ལོ་ལོ་ལུ་སྤོན་འཕོག་དང་ གཅོད་བ་སྟེ་བཞག་ཐབས་ དེ་བཟུམ་མའི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལུགས་སྤོད་ མི་ མི་དང་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་འབྲེལ་ནི་ལུ་ཉེན་ལ་ཡོད་པའི་ནད་གཞི་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་དང་ ཚོས་སྤོལ་ཚུ་གིས་ ལོ་ལོ་ལུ་མཐོང་སྤྱོད་ གསོལ་མཚོན་གྱི་གཏོར་མ་ རོ་བཟུག་འབད་བའི་ལྷན་ལུ་དང་ ལྷན་

adult corpse in the water bodies for astrological reasons or disposing off in pieces or animal carcasses into water bodies to prevent water pollution, maintain religious sanctity and to prevent the transmission of contagious diseases to other persons and animals through use of water from such water sources.

Ministry of Economic Affairs (MoEA)

13. The functions of the MoEA shall include the following:

- (a) For the purpose of the NIWRMP, monitor water flows and sediments in river courses to control and mitigate adverse environmental impacts from the dam constructions, river diversions, mining and industrial activities;
- (b) Assist in developing the NIWRMP and take measures to implement it in relation to hydropower activities and river ecology;
- (c) Collect, analyze and disseminate data on water resources pertaining to planning and implementation of infrastructures for electricity generations;
- (d) Ensure the effective implementation of guidelines on safety measures to be taken while planning, designing and implementing hydropower dam constructions;
- (e) Where feasible, consider making hydropower projects for multiple uses such as drinking water, irrigation and recreational purposes;
- (f) Coordinate river related activities in collaboration with the RBC;
- (g) Ensure minimum environmental flow to be maintained in rivers while planning hydropower projects; and
- (h) Conduct a study on glacial dynamics for events like Glacial Lake Outburst Flood.

གཞུང་གི་ལམ་ལུགས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་བྱིས་པ་ ཡང་ན་ ན་ལོན་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱན་དང་བཀོ་ནི་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་
པོ་རྒྱ་བཀོ་ནི་རྒྱ་ མར་ཕབ་རྒྱབ་ནི་ལུ་ མི་སྡེ་འོས་ལེན་ཡོད་པའི་ཐབས་ལམ་རྒྱ་བཀོན་ནི་འོས་ལུགས་བརྒྱུད་
བརྟེན་ནི་རྒྱ་ཡིན།

བསྟན་ཀླས་ལྟན་ལག།

༡༩. བསྟན་ཀླས་ལྟན་ལག་གི་ལུ་འགན་བཅད་ས་སུ་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཡིན།

- ༡) རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་ཐོན་ལུངས་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོད་འཆར་གཞི་འོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་བསྐྱེད་དང་ གཅོད་རྒྱ་
ཚོགས་བསྐྱེད་ ས་གཏེར་དང་བཟོ་གྲུ་ལེན་ལུ་རྒྱ་བརྟེན་ མཐའ་འཁོར་ལུ་གཞོན་ཉེན་ཆེབ་འོས་ལུ་ ཚད་འཛིན་
དང་ མར་ཕབ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་ལུགས་ཚད་དང་ རྒྱུ་ལུགས་ལུ་ཡོད་པའི་རག་ཅོག་རྒྱ་རྟོག་འབད་ནི་དང་།
- ༢) རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་ཐོན་ལུངས་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོད་འཆར་གཞི་བཅུམ་ནི་ལུ་གོ་གསལ་རམ་འབད་ནི་དང་ འཆར་
གཞི་འདི་ རྒྱུ་ལུགས་བཟོ་བསྐྱེད་གྱི་ལས་དོན་དང་ གཅོད་རྒྱུ་ལུ་དོས་འོག་པའི་འོག་ལུ་ ལག་ལེན་འབད་ནི་གི་
ཐབས་ལམ་བསྐྱེད་ནི།
- ༣) རྒྱུ་ལུགས་བཟོ་བསྐྱེད་གྱི་དོན་ལུ་ གཞི་ཉེན་མཁོ་ཆས་རྒྱུ་འོས་འཆར་གཞི་དང་ལག་ལེན་སྐོར་ རྒྱུ་ཐོན་ལུངས་གྱི་ཐོ་ཡིག་
བསྐྱེད་ལེན་ཐོག་ལུ་ དབུ་ཞིབ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱབ་སྐྱེལ་འབད་ནི།
- ༤) རྒྱུ་ལུགས་གི་རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ འཆར་གཞི་བཅུམ་པའི་སྐབས་དང་ བཀོད་འོས་བཟོ་བའི་སྐབས་ ལག་ལེན་
འབད་པའི་སྐབས་ ཉེན་སྲུང་ཐབས་ལམ་གི་ལམ་སྟོན་རྒྱུ་ དོན་སྤྱོད་ཅན་སྤེལ་ག་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་ས་གཏན་བཟོ་
ནི།
- ༥) འོས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ རྒྱུ་ལུགས་ལས་འགུལ་རྒྱུ་ འཕུང་རྒྱུ་དང་ ཞིང་རྒྱུ་ རྒྱུ་འཆར་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལུ་ བརྟེན་གསལ་
ཐབས་བསྐྱེད་ནི།
- ༦) གཅོད་རྒྱུ་ལུ་རྒྱ་གཞོན་ཚོགས་རྒྱུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ གཅོད་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་སྐྱེད་རྒྱུ་ འགོ་འདྲན་འབབ་ནི།
- ༧) རྒྱུ་ལུགས་ལས་འགུལ་གྱི་འཆར་གཞི་བཅུམ་པའི་སྐབས་ གཅོད་རྒྱུ་འདི་ནང་རྒྱ་ཚད་ཉུང་མཐའི་ཚད་གཞི་བཞག་ཡོད་པ་
འོས་གཏན་བཟོ་ནི།
- ༨) འབྲེལ་མཚོ་བཅད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ འབྲེལ་མཚོ་སྐྱེད་འབྲས་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ འགོ་འདྲན་འབབ་ནི་རྒྱུ་ཡིན།

Ministry of Education (MoE)

14. In relation to water resource management and educational values, the functions of the MoE shall include the following:
 - (a) Collect information on water resources from other concerned Competent Authorities and incorporate these information into various levels of programs; and
 - (b) Conduct educational activities to sensitize and create awareness among the general public on the importance of water resources, water quality and efficient water management and conservation.

Bhutan Electricity Authority (BEA)

15. The BEA shall perform the following functions in collaboration with the Commission and relevant agencies:
 - (a) Develop guidelines on safety measures for incorporation into planning, designing and implementing hydropower dam constructions; and
 - (b) Set necessary safety criteria for hydropower dam constructions and regulate the compliance of these criteria.

Dzongkhag Tshogdu

16. In collaboration with concerned Competent Authorities and under the guidance of Dzongkhag Tshogdu, the Dzongkhag Administration shall perform the following functions:
 - (a) Plan and implement drinking and irrigation water facilities in collaboration with the Dzongkhag Water Management Committee;
 - (b) Establish an effective monitoring and evaluation system for irrigation and drinking water supply system and report to concerned Competent Authorities;

ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག།

༡༥. རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་དང་ ཤེས་ཡོན་བརྩི་མཐོང་གི་ཐང་ལས་ གཤམ་གསལ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་ ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་གི་ལཱ་འགན་གངས་སུ་ཚུད་པ་ཨིནེ།

- ༡) འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གཞན་ཚུ་ལས་ རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ བརྒྱུ་ཐོན་གནས་ཚུལ་བསྟུ་ལེན་འབད་ནི་དང་ བརྒྱུ་ཐོན་གནས་ཚུལ་འདི་ཚུ་ ལས་རིམ་སོ་སོ་ལེན་དང་ བརྟུགས་ཐབས་བསྐྱིག་ནི་དང་།
- ༢) མི་མང་ཡོངས་ལུ་ རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་ཁག་ཆེ་བའི་སྐོར་དང་ རྒྱུ་ཐོན་ཚད་དང་ཕན་ལུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་དང་ ཉམས་སྲུང་གི་སྐོར་ལས་གོ་བརྒྱུད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཤེས་ཡོན་གི་ལས་སྡུ་ཚུ་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི།

འབྲུག་སློབ་མེ་དབང་འཛིན།

༡༦. འབྲུག་སློབ་མེ་དབང་འཛིན་གྱིས་ ལྷན་ཚོགས་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ལཱ་འགན་སྐྱབ་དགོས་ཚུ་གཤམ་ལྟེང་།

- ༡) རྒྱུ་ཐོན་གི་ཚུམ་ཚོད་བཟོ་སྐྱུན་གྱི་འཆར་གཞི་བརྩམ་ནི་དང་ བཟོ་བཀོད་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཉེན་སྲུང་ཐབས་ལམ་གྱི་ལམ་སྟོན་བརྩམ་ནི།
- ༢) རྒྱུ་ཐོན་ཚུམ་ཚོད་བཟོ་བསྐྱུན་དོན་ལུ་ གཤམ་ཆེ་བའི་ཉེན་སྲུང་གི་ཚད་གཞི་ཚུ་བཟོ་ནི་དང་ ཚད་གཞི་འདི་ལུ་གནས་ཐབས་ལུ་ ཚད་འཛིན་འབད་ནི།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ།

༡༧. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ལམ་སྟོན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་ལཱ་འགན་ཚུ་སྐྱབ་དགོས་འདི་ཡང་།

- ༡) རྫོང་ཁག་རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ འབྲུང་ཚུ་དང་ཞིང་རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་གི་འཆར་གཞི་བརྩམས་ཏེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།
- ༢) འབྲུང་ཚུ་དང་ཞིང་རྒྱུ་ཐོན་སྐྱེལ་རིམ་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དོན་སྤྲོད་ཚད་ཀྱི་ལྷ་རྟོག་དང་བརྟུགས་ཞིབ་ལམ་ལུགས་གཞི་བརྟུགས་འབད་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ལུ་སྐྱུན་ལུ་ལཱ་ལོ།

- (c) Incorporate the NIP into its water resources management activities;
- (d) Provide technical inputs during preliminary investigations and multi-disciplinary feasibility studies on drinking and irrigation water abstraction proposals;
- (e) Carry out detailed surveys, designs, drawings, estimates and bill of quantities of feasible irrigation and drinking water systems;
- (f) Plan, mobilize funds and implement drinking water and irrigation projects in accordance with the NIP and the Operation and Maintenance Manual;
- (g) Conduct tender and execute contract for the constructions of drinking water and irrigation projects;
- (h) Supervise construction works on drinking and irrigation water facilities;
- (i) Facilitate outsourcing of drinking water and irrigation engineering services to private sector in the Dzongkhag;
- (j) Submit reports on the progress status of water supply systems to concerned Competent Authority;
- (k) Ensure that Water Safety Plans are developed and implemented; and
- (l) Ensure that the water supply systems are maintained regularly within its jurisdiction.

Gewog Tshogde

17. In collaboration with other Competent Authorities and under the guidance of the Gewog Tshogde, the Gewog Administration shall perform the following functions:
 - (a) Facilitate the formation of WUAs and assist in their registration with the Gewog Administration;
 - (b) Maintain records of WUAs and make these records available to relevant Competent Authorities for technical or financial assistance;

- ག) རྒྱུ་མཚན་ལྟར་འཛིན་སྐྱོད་གི་ལས་དོན་ཚུ་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཞིང་ཚུའི་སྲིད་བྱུས་ཚུ་དང་བསྟུན་ཐབས་བསྐྱིག་ནི།
- ང) འཕུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུ་བཏོན་ནི་གི་གོ་སྐབས་འཆར་ཚུ་ལུ་ སྲོན་འགོ་འཛིན་དཔུང་དང་ ཚོས་ཚན་སྐྱེ་མང་གི་ཞིབ་འཇུག་ འབད་སྐབས་ལུ་ འཕྲུལ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཚུ་བྱིན་ནི།
- ཅ) འོས་འབབ་ཡོད་པའི་འཕུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུའི་རིམ་ལུགས་ཀྱི་ བརྟག་ཞིབ་ཁ་གསལ་སྤེལ་འབད་ནི་ བཀོད་རིམ་བཟོ་ནི་ རགས་ཚུ་བཏོན་ནི་དང་ བྱངས་ཚད་ཀྱི་ཐོ་བཀོད་ནི།
- ཆ) རྒྱལ་ཡོངས་ཞིང་ཚུའི་སྲིད་བྱུས་དང་ ལག་ལེན་དང་འཛིན་སྐྱོད་གི་ལག་དེབ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ འཕུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུའི་ ལས་འགུལ་ཚུ་ འཆར་གཞི་བཟུམས་ཏེ་ མཁོ་བསྐྱབ་མ་དངུལ་སྐྱིག་ནི་དང་ ལག་ལེན་འབབ་ནི།
- ཇ) འཕུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུའི་བཟོ་བསྐྱུན་ལས་འགུལ་གྱི་ རིན་བསྐྱར་འགོ་འཛིན་འབབ་ནི་དང་ འགན་འཛིན་བསྐྱར་སྐྱོད་ འབབ་ནི།
- ཉ) འཕུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུ་མཐུན་ཁྱེན་ཚུ་གི་བཟོ་བསྐྱུན་གྱི་ལཱ་ཚུ་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནི།
- ཏ) རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ འཕུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུའི་འཕྲུལ་རིག་ཞབས་ཏོག་ཚུ་ སྤེལ་སྤེལ་ལུ་བྱིན་ནིའི་ བཅོམ་གོ་གསལ་འབད་ནི།
- ཐ) འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ལུ་ འཕུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུ་བཀའ་སྤེལ་རིམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྐབས་འབྲས་སྐྱེན་ལུ་ལཱ་ལྟུ་ལཱ་ནི།
- ད) རྒྱུ་མཚན་སྲུང་འཆར་གཞི་ཚུ་བཟུམས་ཞིན་མ་ལས་ ལག་ལེན་འབབ་ཡོད་པ་རེས་བརྟན་བཟོ་ནི་དང་།
- ན) རང་ལོ་འི་ས་ཁྱོན་དབང་ཁྲལ་ནང་འཁོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཀྱི་སྤེལ་རིམ་ལུགས་ཚུ་ དུས་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་སྐྱོད་འབབ་ཡོད་པ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནི།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྤྱེ།

༡༧. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོད་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྤྱེའི་ལམ་སྟོན་དང་ འབྲེལ་ཏེ་ གཤམ་གསལ་གྱི་ལཱ་འགན་ཚུ་སྐྱབ་དགོས་འདི་ཡང་།

- ཀ) རྒྱུ་མཚན་ཚོགས་པ་ཚུ་གཞི་བཟུམས་འབད་ཐབས་དང་ དེ་ཚུ་ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོད་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ བཅོམ་གོ་གསལ་འབད་ནི་དང་།
- ཁ) རྒྱུ་མཚན་ཚོགས་པ་ཚུ་གི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་རྒྱུན་སྐྱོད་འབབ་ནི་དང་ འཕྲུལ་རིག་ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་གོ་གསལ་རམ་གྱི་དོན་ལུ་ ཚད་ ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་ལུ་ འཛིན་ཐོ་ཚུ་ཐོབ་རྒྱུ་གསལ་བཟོ་ནི།

- (c) Ensure all water sources for drinking and irrigation are registered by the users with the Gewog Administration;
- (d) Assist communities in identifying and conducting feasibility studies on new drinking or irrigation water system or maintenance of the existing infrastructure;
- (e) Provide liaising services between community and Dzongkhag Administration or Competent Authorities on planning, execution and monitoring of drinking and irrigation water systems;
- (f) Implement and monitor national drinking water and irrigation policies as per the procedural manual issued by Competent Authorities;
- (g) Encourage the adoption of appropriate drinking and irrigation technologies and good water management practices;
- (h) Cooperate and assist other Competent Authorities in research activities on drinking or irrigation water management systems in the Gewog;
- (i) Coordinate skill development activities for the members of registered WUAs and their management;
- (j) Compile and submit periodic progress reports to the Dzongkhag Administration on drinking water and irrigation facilities;
- (k) Develop and maintain separate inventories on irrigation and drinking water systems;
- (l) Monitor and evaluate drinking and irrigation water programs;
- (m) Assist Competent Authorities in the day-to-day supervision of water infrastructure construction and maintenance works;
- (n) Coordinate with Competent Authorities on planning and implementation of drinking and irrigation water projects; and
- (o) Ensure effective implementation of the Water Safety Plan and ensure regular maintenance of water supply systems.

- ག) ཚུསྐྱོད་མི་ཚུ་གིས་ འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་ཀ་ཆ་མཉམ་ གེད་འོག་བདག་སྐྱོད་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།
- ང) མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་འཕུང་ཚུ་ ཡང་ན་ ཞིང་ཚུའི་རིམ་ལུགས་གསར་པ་འི་ དོས་འཛིན་དང་འོས་འབབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནི་ལུ་ ཡང་ན་ ད་དེས་ཡོད་པ་འི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཀྱི་ཉམས་བཅོས་ འབད་ནི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།
- ཅ) རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོད་ ཡང་ན་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་དང་མི་སྡེ་གི་བར་ན་ འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་རིམ་ལུགས་ཚུ་ འཆར་གཞི་བརྩམས་ཏེ་བསྟར་སྐྱོད་འཐབ་ནི་དང་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ མཐུན་འབྲེལ་གྱི་ཞབས་ཏོག་བྱིན་ནི།
- ཆ) ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གྱིས་སྐྱོད་པ་འི་བྱ་སྐྱོལ་ལམ་ལུགས་དང་འཕྲིལ་ཏེ་ རྒྱལ་ཡོངས་འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ ལག་ལེན་དང་ལྷ་རྟོག་འབད་ནི།
- ད) འོས་འབབ་ཡོད་པ་འི་འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་འཕྲུལ་རིག་དང་ འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་འཛིན་སྐྱོད་ལེགས་ལཱ་གི་ལམ་སྲོལ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ སེམས་ལུགས་བསྐྱེད་བཅུག་ནི།
- ཉ) གེད་འོག་ནང་ འཕུང་ཚུ་ ཡང་ན་ ཞིང་ཚུའི་འཛིན་སྐྱོད་ལམ་ལུགས་སྐོར་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ལས་སྐྱོད་གི་དོན་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གཞན་དང་མཉམ་འབྲེལ་འཐབ་ཏེ་ གྲོགས་རམ་འབད་ནི།
- ཏ) ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ཡོད་པ་འི་ཚུསྐྱོད་ཚོགས་པ་འི་འཕུས་མི་ཚུ་ལུ་ རིག་ཅུལ་གོང་འབྲེལ་དང་ ཚོགས་པ་འཛིན་སྐྱོད་གི་དོན་ལུ་ ལས་སྐྱོད་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི།
- ཐ) འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་མཐུན་ཀྱིན་ཚུ་གི་ དུས་མཚམས་དང་བསྟུན་པ་འི་ལྷོ་བ་འབྲས་བུ་བསྐྱིག་འབད་དེ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོད་ལུ་སྟན་ཞུ་ལཱ་ནི།
- ད) འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་རིམ་ལུགས་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཐོ་ཡིག་སོ་སོ་བཟོ་འདི་ རྒྱབ་སྐྱོར་འཐབ་ནི།
- ན) འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་རིམ་ལུགས་ཚུ་གི་རྟོག་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི།
- པ) ཚུའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་བཟོ་བསྐྱར་དང་ ཉམས་བཅོས་ལཱ་གི་དོན་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ལུ་ཉིན་ལྟར་གྱིས་ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་ནང་གྲོགས་རམ་འབད་ནི།
- ཕ) འཕུང་ཚུད་ཞིང་ཚུའི་ལས་འགུལ་ཚུ་གི་འཆར་གཞི་དང་ལག་ལེན་སྐོར་ལས་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི།
- བ) ཚུའི་ཉེན་སྲུང་འཆར་གཞི་འདི་དོན་སྲིན་ཅན་འབད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ རྒྱབ་ཀྱིས་སྲེལ་རིམ་ལུགས་ཚུ་ དུས་རྒྱུན་ཉམས་བཅོས་འབད་ཡོད་པ་ དེས་གཏན་བཟོ་ནི།

Civil Society Organizations (CSO)

18. As socially responsible and useful public information dissemination agents, the relevant CSOs and media shall perform the following functions:
- (a) Raise public awareness on the importance of preventing water pollution and sustainable use of water resources;
 - (b) Promote public-private partnership activities to control water pollution and conserve water resources;
 - (c) Educate and raise public awareness on the use of alternative technologies for efficient water resource management; and
 - (d) Inform the public on misuse or abuse of water resources by commercial or development activities and call for accountability on public resources.

Dzongkhag Water Management Committee (DWMC)

19. For the purpose of proper and effective protection and management of water resources at Dzongkhag level, the existing Dzongkhag Environment Committee (DEC) shall, with additional members as may be necessary, function as the DWMC under this Regulation. The DWMC shall perform the following functions:
- (a) Provide technical determination on the issues of water volume, water sufficiency at source and the carrying capacity of infrastructure for proposed additional water users;
 - (b) In coordination with other sectors, assist WUAs in determining whether an existing water supply system is sufficient at source for proposed new or expanded water users;
 - (c) Determine and issue technical opinion for local authorities on water related issues;
 - (d) Provide technical advice to the Dzongkhag Administration for planning of drinking and irrigation water; and

ཞིབ་འཇུག་གི་སྒྲིག་ལམ་ཚོགས།

26. འབྲེལ་ཡོད་མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་དང་ བརྒྱུན་ཚུ་ མི་སྡེའི་འགན་ཁུར་འབག་མི་ཡིན་པའི་ཁར་ མི་མང་ལུ་བརྒྱུན་ཚུ་གནས་ཚུལ་ཁྱབ་སྤེལ་གྱི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཚེ་བའི་ལས་སྡེ་ཡིན་མཁེ་ལས་ གཤམ་གསལ་གྱི་ལཱ་འགན་ཚུ་སྦྱབ་དགོཔ་འདི་ཡང་།

- ཀ) གཤམ་གནད་ཚེ་བའི་ཚུའི་བཅོམ་གྱི་བ་ཕྱོན་འགོག་དང་ ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་ཡུན་བརྟན་སྤྱོད་ནི་འདི་ མི་མང་ལུ་གོ་བརྒྱུན་སྤེལ་ནི་དང་།
- ཁ) ཚུའི་བཅོམ་གྱི་བ་ཚད་འཛིན་དང་ ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་ལུ་ གཞུང་དང་ སྤྱི་ཚོལ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་སྡེ་ཚུ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།
- ག) བཅའ་ཁྲིམས་ཡོད་པའི་ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་འབབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཐབས་ལམ་གཞན་གྱི་ཐོག་ལས་ལག་ལེན་འབབ་བརྟུག་པའི་འཕྲུལ་ཆས་ཚུ་ མི་མང་ལུ་ཤེས་ཡོན་དང་གོ་བརྒྱུན་སྤེལ་ནི།
- ང) ཚོང་འབྲེལ་ ཡང་ན་ གོང་འཕེལ་ལས་སྡེ་སོ་སོ་གིས་ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ འོག་སྤྱོད་ཡང་ན་ ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའི་སྐོར་ལས་ མི་མང་ལུ་གོ་བརྒྱུན་སྤེལ་ནི་དང་ མི་མང་གི་འགན་འཁུའི་དོན་ལུ་ བརྒྱུན་ཚུ་འབབ་དེ་ཚུ་ཡིན།

ཚོང་ཁག་ཚུའི་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུང་།

27. ཚོང་ཁག་རེན་ ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་འཛིན་སྐྱོང་དང་ཉེན་སྲུང་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ ད་རེས་ཡོད་པའི་ཚོང་ཁག་མཐའ་འཁོར་ཚོགས་ཚུང་དེ་གིས་ སྤྱི་གཞི་འདིའི་འོག་ལུ་ གཤམ་གནད་དང་བརྟུན་ཏེ་ འབྲེལ་མི་ཁ་སྐོར་བཅུག་ཏེ་ ཚོགས་ཁག་ཚུའི་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུང་སྡེ་ ལཱ་འགན་སྦྱབ་དགོཔ་གཤམ་གསལ་ལཱ་ར་དུ་ཡིན།

- ཀ) ཚུ་སྤྱོད་གསལ་འབབ་གྱི་གོ་ས་འཆར་བཀོད་མིའི་དོན་ལུ་ ཚུ་ཀར་ཚུའི་འབོར་ཚད་དང་ ཚུལ་མི་ལང་ གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་སྤེལ་འདྲེན་གྱི་ཉམས་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ འཕྲུལ་རིག་གི་བརྟུག་ཞིབ་འབད་ནི་དང་།
- ཁ) ད་རེས་ཡོད་པའི་ཚུ་བཀམ་སྤེལ་རིམ་ལུགས་འདི་ལས་ ལག་ལེན་འབབ་མི་གསལ་པུ་ ཡང་ན་རྒྱ་བསྐྱོད་འབད་ནི་གི་གོ་ས་འཆར་བཀོད་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་ལང་མི་ལང་གི་སྐོར་ལས་ སྤེ་ཚོན་གཞན་ཚུ་དང་ཅིག་ཁར་མཉམ་འབྲེལ་འབབ་ཐོག་ ཚུ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ཚུ་ལུ་གོ་གསལ་རམ་འབད་ནི།
- ག) ས་གནས་དབང་འཛིན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ལས་ གཏན་འཁེལ་འབད་ནི་དང་ རྒྱུང་རིག་གི་བསམ་འཆར་ཚུ་བྱིན་ནི།
- ང) ཚོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ འབྲུང་ཚུ་དང་ཞིང་ཚུའི་འཆར་གཞི་བཟམ་ནི་ལུ་ རྒྱུང་རིག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཚུ་བྱིན་ནི།

- (e) Collaborate with other DWMCs and issue recommendations to concerned Competent Authorities pertaining to inter-Dzongkhag plans and programs.

Other Competent Authorities

- 20. Competent Authorities for the Thromde Drinking Water and their functions are specified under Chapter VI of this Regulation.

Reporting

- 21. The Competent Authorities under this Regulation shall prepare respective annual reports containing, inter alia, implementation and enforcement of the Water Act and this Regulation, difficulties, issues and challenges to the Secretariat.

CHAPTER III

Water Users' Association

Formation of WUA

- 22. Water users of a water facility, in areas other than Thromde, will endeavor to form a Water Users' Association (WUA) for the promotion of present and future water security interests.
 - a) Water user for the purpose of forming a WUA shall mean household using water from a facility.
 - b) Any new water user duly admitted to an existing facility will automatically be a member of the Association.
- 23. When the members are users of both the drinking and irrigation water facilities, the Association will act for both the purposes. However, the records of their meetings, decisions taken and financial book keepings will be maintained separately by the same office bearers.

3) རྫོང་ལག་སོ་སོའི་བར་ནའི་འཆར་གཞི་དང་ལས་རིམ་རྒྱ་གཞི་རྫོང་ལག་སྐོར་ རྫོང་ལག་སྐོར་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུངས་གཞན་དང་
མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ལུ་གོས་འདེབས་སུ་ལ་ནི་རྒྱ་ལོན།

ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གཞན།

20. ཁྲོམ་སྤེའི་འཐུང་རྒྱུ་དོན་ལུ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་རྒྱ་གཞི་ལུ་འགན་རྒྱ་ སྤྲིག་གཞི་འདིའི་ལེ་བྱུ་ པའི་ནང་ལུ་བཀོད་པ་ལྟར་
དུ་ལོན།

སྤྲིག་གཞི་འབད་ཐངས།

21. སྤྲིག་གཞི་འདི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་རྒྱ་གཞི་ རྒྱུ་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྤྲིག་གཞི་འདིའི་ལག་ལེན་དང་
བསྟར་སྐྱོད་སྐོར་ལས་ དཀའ་ངལ་ ཚུད་ཉམ་ ག་དོང་ལན་དང་གནད་དོན་གཞན་རྒྱ་ ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ལུ་སུ་ལ་ནི་གི་ལོ་
བསྟར་སྤྲིག་གཞི་ནང་བཀོད་དགོ།

ལེ་བྱུ་གསུམ་པ།

རྒྱ་སྐྱོད་ཚོགས་པ།

རྒྱ་སྐྱོད་ཚོགས་པ་གཞི་བཙུགས།

22. ཁྲོམ་སྤེའི་ས་ཁོངས་ནང་མཉམ་པའི་རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་ཅིག་ལས་རྒྱ་སྐྱོད་མི་རྒྱུ་ རྒྱ་སྐྱོད་ཚོགས་པ་སྤེ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ལུ་ཙ་
འགོངས་དགོཔ་འདི་ཡང་ དལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་སྐྱོད་སྐྱོབ་ཡར་དྲག་གཏང་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ལོན།

ཀ) རྒྱ་སྐྱོད་ཚོགས་པའི་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་སྐྱོད་མི་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་གཅིག་ལས་ རྒྱ་ལག་ལེན་
འཐབ་མི་གུང་པ་ལུ་གོ་དགོ།

ཁ) དཔེས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་ཅིག་ལས་ རྒྱུ་མཐུན་ཐོག་ལས་རོས་ལེན་འབད་བའི་རྒྱ་སྐྱོད་མི་གསར་པ་དེ་ རང་
བཞིན་གྱིས་སྤེ་རང་ ཚོགས་པ་དེའི་འཐུས་མི་གུངས་སུ་རྒྱུད་པ་ལོན།

23. འཐུང་རྒྱུ་དང་ཞིང་རྒྱུ་གཉིས་ཆ་རའི་རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་རྒྱ་སྐྱོད་པའི་འཐུས་མི་རྒྱ་ལོན་པ་ཅིན་ ཚོགས་པ་དེགིས་ དགོས་དོན་གཉིས་
ཆ་རའི་དོན་ལུ་ལུ་འབད་དགོཔ་ལོན་རུང་ དེའི་ཞལ་འཛོམས་དང་ གོས་ཐག་ཚོད་ཚོད་པ་གི་འཛིན་ཐོ་ དེའི་ས་ དཔུལ་རྩིས་ཀྱི་
ཐོ་དེབ་བཞག་ནི་རྒྱ་ ཐོ་གནས་བཟུང་མི་རྒྱ་གིས་རྒྱུ་སྐྱོད་སོ་སོ་སྤེ་འཐབ་དགོ།

Chairperson, Office Bearers and Tenure

24. The Association will nominate and elect its Chairperson at its first general meeting.
25. In order to assist the Chairperson in his/her functions, two members with functional literacy will be nominated and appointed upon their acceptance as “office bearers”.
26. The tenure of the Chairperson and office bearers will be determined by the Association.

Quorum, Decision Making Process and Meeting

27. Presence of two thirds of its members is required for the Association to take decisions.
28. When there is no unanimous agreement or if the decision by show-off-hands is inconvenient due to nature of the issue, it will be decided through secret ballot by simple majority. Every water user member is entitled to exercise one vote.
29. Every decision made by the Association will be recorded in writing by the office bearers and counter signed by its Chairperson and other members present at the meeting.
30. The WUA will meet at least biannually. However, a meeting may be called by its Chairperson when there is need to address urgent issues in time. The Chairperson may nominate a member to act as a Chairperson in his/her absence.

Registration

31. With the technical assistance of relevant Competent Authorities, the Chairperson and the office bearers will prepare necessary documents for the registration of a proposed WUA containing the following information:
 - (a) Name and address of the WUA;
 - (b) Names of the Chairperson and office bearers;

ཁྲི་འཛིན་དང་ གོ་གནས་བརླུང་མིའི་གནས་ཡུན།

- ༢༤. ཚོགས་པའི་ཁྲི་འཛིན་དེ་ ཚོགས་པའི་ཡོངས་ཁྲབ་ཞལ་འཛེམས་དང་པའི་སྐབས་ལུ་ གདམ་འབྲུ་འབད་དགོ།
- ༢༥. ཁྲི་འཛིན་ཁོ་མོའི་ལཱ་འགན་དེ་ནང་རོགས་རམ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ དེ་དང་ཅིག་ཁར་ འུ་ལྟོ་གི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པའི་མི་རོ་གཉིས་ རོས་ལེན་ཐོག་ལས་གདམ་རོ་སྤྲོ་བཏོན་ཏེ་བསྐོ་བཞག་འབད་ཞེན་མ་ལས་ གོ་གནས་བརླུང་མི་ཅིག་སྤྲོ་བཏོན་དགོ།
- ༢༦. ཁྲི་འཛིན་དང་ གོ་གནས་བརླུང་མི་ཚུ་གི་གནས་ཡུན་འདི་ རང་སོའི་ཚུ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་གིས་ཐག་བཏོག་དགོཔ་ཨིན།

ཞལ་འཛེམས་ཀྱི་གུངས་ཐོ་དང་ གྲོས་ཐག་བཅད་ནི་གི་རིམ་པ།

- ༢༧. ཚོགས་པའི་གྲོས་ཐག་བཅད་ནི་གི་དོན་ལུ་འབྲུས་མི་འདི་ འབྲུས་མི་གསུམ་དབྱ་གཉིས་རེས་པར་དུ་འཛེམས་དགོ།
- ༢༨. གནད་དོན་གང་ཅུང་ཅིག་གི་གནས་ལུ་གསུམ་ལས་བརྟེན་ འཁོན་མ་འཆམ་པ་ ཡང་ན་ ལག་པ་ཡར་འབྲུ་སྟེ་འབད་ཅུང་ ཚུལ་མ་སྤྲོ་སྤྲོ་གྲོས་ཐག་བཅད་ནི་ལུ་ བྱ་སྐབས་མ་བདེ་མ་ཐོན་པ་ཅིན་ དེའི་སྐོར་ལས་ གསལ་བའི་ཚོགས་རྒྱུན་ཐོག་ལས་ཕྱིད་མང་གིས་གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ། ཚུ་སྤྱོད་འབྲུས་མི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་ རང་སོའི་ཚོགས་རྒྱུན་རྒྱུད་ཚོག་པའི་ཐོབ་རིམ་ཡོད།
- ༢༩. ཚོགས་པ་དེ་ནང་གོ་གནས་བརླུང་མི་ཚུ་གིས་ གྲོས་ཚོད་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་དགོཔ་མ་ཚད་ ཁྲི་འཛིན་དང་ ཞལ་འཛེམས་ནང་གཏོགས་པའི་འབྲུས་མི་གཞན་ཆ་མཉམ་གྲིས་ རང་སོའི་མིང་རྟགས་བཀོད་དགོ།
- ༣༠. ཚུ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་འདི་ ལོ་རེའི་ནང་ཉུང་ཤོས་རང་ཐེངས་གཉིས་རེ་འཛོགས་དགོཔ་ཨིན་ཅུང་ དུས་ཚོད་ཁར་གལ་ཅན་གྱི་གནད་དོན་གསལ་དགོཔ་ཐོན་པའི་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་གྲིས་སྤྲོ་བཏོན་བསྐྱུལ་འབད་ཚེག། ཁྲི་འཛིན་མེད་པའི་སྐབས་ལུ་ ཁོ་མོའི་ལཱ་འགན་འབག་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྲིས་འབྲུས་མི་གཅིག་བསྐོ་བཞག་འབད་ཚེག།

ཐོ་བཀོད་འབད་ཐངས།

- ༣༡. ཁྲི་འཛིན་དང་ གོ་གནས་བརླུང་མི་ཚུ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་གི་འབྲུལ་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་ གྲོས་འཆར་ཐོག་ལུ་ཡོད་མི་ཚུ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་འདི་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་བཅད་དོན་གནས་ཚུལ་ཚུ་ཚུད་པའི་ གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཡིག་རིགས་ཀྱི་སྤྲི་བཤུ་འབད་དགོཔ་ཅེ་
 - ༡) ཚུ་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་མིང་ཐོ་དང་ཁ་བྱང།
 - ༢) ཁྲི་འཛིན་དང་ གོ་གནས་བརླུང་མི་ཚུ་གི་དོ་སྤྱོད་གསལ་བཅུད།

- (c) List of users with irrigable land holdings and household members of each user;
 - (d) Length and flow volume of the water facility;
 - (e) The date of construction and the last maintenance done on the water facility;
 - (f) Name and location of the irrigation or drinking water source;
 - (g) Whether the Association is for drinking water, irrigation or both; and
 - (h) List of other commercial users, if any.
32. The Chairperson of the Association will apply for the registration of the WUA with the concerned Gewog Administration. In case water users comprises from two or more Gewogs, the Association will be registered with the Gewog Administration that has majority users.
33. After satisfaction of the necessary information as required, the Gewog Administration will register the Association and issue a certificate of registration under the sign and seal of the Gup.
34. A copy of registration certificates and a list of registered WUAs with the Gewog Administration will be sent annually to the Dzongkhag Administration with a copy to relevant Competent Authorities for updates.
35. When there are changes in the information details of the Association, the Chairperson will inform the concerned Gewog Administration, within three months of such changes, for necessary updates in the records of the Association.

Powers and Functions of the WUA

36. In keeping with the provisions of the Water Act , the powers and functions of a WUA will include the following:
- (a) Protect and conserve its water source;

- (b) Ensure that every household within the Association has equitable and fair access to drinking and/or irrigation water supply and that no person is arbitrarily denied of basic daily water needs;
- (c) Admit or decline the admission of new user(s) to the WUA, depending on water availability at source and carrying capacity of its infrastructures;
- (d) When necessary, request Gewog Administration for the determination of water availability to admit new water users to its Association. When there is no such expertise at the Gewog level, it will request Dzongkhag Administration for technical assistance;
- (e) Hear and decide on disputes between or amongst its members relating to water and infrastructure use;
- (f) Appoint one or more negotiators to settle disputes amicably before considering to render decision by casting votes by its users;
- (g) Keep records of the irrigable land holdings of its members and mechanism for distribution of water;
- (h) Maintain records of the minutes of its meetings and decisions taken by the Association;
- (i) Keep books of accounts on the money received and disbursement made by the Association;
- (j) Formulate, adopt and enforce rules for the use and management of drinking and/or irrigation water;
- (k) Decide on punitive actions for members failing to comply with the standing rules of the Association;
- (l) Take necessary measures for the efficient use of water;
- (m) Determine and adopt water user fees that commensurate with the services rendered by its members;
- (n) Issue letter of consent to temporary water user from its water facility, as appropriate;

- ལ) འཕྲུང་རྒྱུ་དང་ ཡང་ན་ ཞིང་རྒྱུ་བཀའ་སྲིད་འདི་ ཚོགས་པའི་འཕྲུས་མི་ཤེ་ཤེ་བཞིན་ལུ་ ཀུན་སྣོ་མས་དང་ དང་བདེན་ ཐོག་ལས་ཐོབ་ཡོད་པ་དེས་བརྟན་བཟོ་ནི་དང་ མི་ངོག་ལུ་འབད་རུང་ཉེན་ཤིང་མི་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་དགོས་མཁོ་རྒྱ་ ཚུལ་ མིན་ཐོག་ལུ་བཀའ་དམ་འབད་ནི་མེད་པ་དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།
- ག) རྒྱ་སྤྱོད་མི་གསར་པ་འཛུལ་ལུ་གསུམ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱའི་ཐོན་ལུངས་ལངས་སྤེ་ཡོད་མེད་དང་ རྒྱུ་འདྲེན་གྱི་གཞི་རྟེན་ མཁོ་ཆས་རྒྱ་གུས་ཚད་དང་བསྟུན་ དོས་ལེན་འབད་ནི་ ཡང་ན་གནང་བ་མི་བྱིན་ནི།
- ང) དགོས་མཁོ་འཐོན་པའི་སྐབས་ ཚོགས་པ་དེ་ནང་ རྒྱ་སྤྱོད་མི་གསར་པ་རྒྱ་དོས་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་ཡོད་མེད་གཏན་ འཁེལ་འབད་ནི་དེ་དོན་ལུ་ ཞེད་འོག་ལུ་ལུ་ལྷོ་ནི་དང་ ཞེད་འོག་གནས་ཤིང་དེ་ནང་ དེ་ལུ་གསུམ་གྱི་མཁེལ་མཚོག་མེད་ པ་ཅིན་ རྒྱ་འབད་བཅུ་སྤྱོད་ལས་ འཕྲུལ་ཤིག་རྒྱ་བསྐྱོར་གྱི་ལུ་བསྐྱུལ་ནི།
- ཅ) འཕྲུས་མི་རྒྱ་གྲི་བར་ན་ རྒྱུ་དང་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ལག་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུན་ཉེག་གི་སྐོར་ལས་ ལྷན་གསལ་ན་ ཐོག་ལུ་གྲོས་ཐག་གཅད་དགོ།
- ཆ) རྒྱ་སྤྱོད་མི་རྒྱ་གྲིས་ ཚོགས་རྒྱན་ཐོག་ལས་གྲོས་ཐག་མ་བཅད་པའི་ཉེ་མར་ མཐུན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ལས་ཉེག་འཛིང་ སེལ་ནི་གི་དོན་ལུ་ གཅིག་གམ་ དེ་ལས་མང་བའི་ནང་འགྲིགས་འབད་མི་བསྐོར་བཞག་འབད་ནི།
- ཇ) ཚོགས་པའི་འཕྲུས་མི་རང་སོར་འཆང་བའི་རྒྱ་ཞིང་དང་ རྒྱ་བཏོག་བཀའ་གི་འཐབ་ལམ་གྱི་འཛིན་ཐོ་བཞག་ནི།
- ཉ) ཚོགས་པའི་ཞལ་འཛོམས་ཐོག་ལུ་གྲོས་ཐག་བཅད་པའི་གྲོས་བཅུད་དང་ གྲོས་ཚད་རྒྱ་ འཛིན་ཐོ་བཞག་ནི།
- ཏ) ཚོགས་པ་གིས་ རྒྱ་སྤྱོད་ལེན་འབད་བའི་ཉི་ཅུ་ཉི་ཅུ་སྤེ་དེ་བ་དང་ཕྱིས་ཁྲ་བཞག་ནི།
- ཐ) འཕྲུང་རྒྱུ་དང་ ཡང་ན་ ཞིང་རྒྱུ་ རྒྱུ་དང་སྤྱོད་མེད་དང་འཛིན་སྤྱོད་གི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་བརྟམས་བཞིན་མཁེལ་ ཆ་འཛོག་ དང་ བསྟུར་སྤྱོད་འབད་ནི།
- ད) ཚོགས་པའི་བཅའ་ཡིག་དང་མ་བསྟུན་པ་ འཕྲུས་ཤོར་བུ་བའི་འཕྲུས་མི་རྒྱ་ལུ་ དང་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཐག་ གཅད་ནི།
- ན) ཕན་ལུ་ཅན་སྤེ་རྒྱ་མེད་སྤྱོད་གྱི་དོན་ལུ་ གལ་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་བཏོན་ནི།
- པ) དེའི་འཕྲུས་མི་རྒྱ་གྲི་ཞབས་ཏོག་དང་བསྟུན་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་ལྷན་འཕྲུས་རྒྱ་ གཏན་འཁེལ་དང་ཆ་འཛོག་འབད་ནི།
- ཕ) མཐུན་ལྷན་ཐོག་ལས་སྐབས་ཐོག་ཅིག་གི་རྒྱ་སྤྱོད་མི་རྒྱ་ལུ་ དོས་འབབ་ཡོད་ལུ་གསུམ་གྱི་དོས་ལེན་ཡི་གུ་སྤྱོད་ནི།

- (o) Request for intervention of Gewog Administration when there is undue developmental activities being sighted in and around its water source;
- (p) Federate with other WUAs to exchange information, challenges and to improve water resource management;
- (q) When necessary, invite forest officer, health worker or engineers to attend its meetings for technical and other skill supports;
- (r) Appoint water guard (*CHHU SUP*) for irrigation and/or drinking water, as appropriate;
- (s) Nominate its member(s) to represent the Association on the Federation of Water Users Association, as may be necessary;
- (t) Allocate and maintain a water tap point, at a strategic location within a group of households, for fire emergency purposes; and
- (u) Exercise such powers and functions as may be delegated by the concerned Competent Authority within its jurisdiction.

Formation and Functions of the Federation of Water Users' Association (FWUA)

37. The FWUA will consist of members from WUAs using a water source from the same watercourse and the functions include the following:
- (a) Address issues concerning the conservation and protection of the common water source and its efficient management;
 - (b) Deliberate and resolve common concerns and issues of its member Associations;
 - (c) Formulate a code of conducts to be followed by its member Associations; and
 - (d) Propose to relevant authorities the measures to be adopted by other commercial users from the same source of water.

- བ) རྒྱལ་ལོ་མཐའ་སྐྱོར་ལུ་ རྒྱལ་དང་མ་མཐུན་པའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྒྲུབ་ལྷན་པའི་མཐོང་བའི་སྐབས་ གཞི་འོག་བདག་སྐྱོང་གི་བར་འཇུག་གི་དོན་ལུ་ལྷ་བ་བཀོད་ནི།
- མ) རྒྱལ་ཕྱོད་ལུ་འཛིན་སྐྱོང་ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཕྱོད་ཚོགས་པ་གཞན་དང་ཅིག་ཁར་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་བཅད་དོན་གནས་རྒྱལ་དང་གཞི་འོག་ལེན་རྒྱ་བཟུམ་ལུ་འབད་ནི།
- ཅ) ལྷན་རིག་དང་ རིག་རྩལ་གཞན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དོན་ལུ་ རྣམས་ཚལ་འགོ་དཔོན་དང་ གསོ་བའི་ལས་གཞུང་གི་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་ཚུ་ གལ་གནད་འཐོན་པའི་སྐབས་ འཛིན་སྐྱོང་ལུ་འབད་ནི།
- ཆ) འཕུང་རྒྱུ་དང་ ཡང་ན་ ཞིང་རྒྱུ་དོན་ལུ་ དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ རྒྱུ་དང་ཅིག་བསྐྱོ་བཞག་འབད་ནི།
- ཇ) གལ་གནད་དང་བསྟུན་ རྒྱལ་ཕྱོད་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་ཚོགས་གྱི་དོན་ལུ་ འཕུང་མི་འདོམ་གཞན་ལུ་འབྲེལ་འབད་ནི།
- ཉ) གུང་ཚན་གཅིག་ཁར་སྤུངས་ཏེ་ཡོད་ས་ལུ་ ལྷོ་ལྷུང་མེ་རྒྱུ་གྱི་དོན་ལུ་ ཐབས་ཤེས་ཡོད་པའི་ས་གོ་རྒྱུ་ནང་ རྒྱུ་དང་བཅུགས་ཐབས་བསྐྱིག་སྟེ་ རྒྱལ་ཕྱོད་འབྲེལ་ནི།
- ཏ) རང་སོའི་ས་ཚུན་དབང་ལུ་འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གྱིས་སྐྱོད་པའི་དབང་ཚད་དང་ ལྷ་སྐྱོ་བསྐྱར་སྐྱོད་འབྲེལ་ནི་ཚུ་ཨིན།

རྒྱལ་ཕྱོད་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་ཚོགས་ གཞི་བཅུགས་འབད་ཐངས་དང་ ལཱ་འགན།

- ༡༧. རྒྱལ་ཕྱོད་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་ཚོགས་འདི་ རྒྱལ་ཁྲུལ་མ་གཅིག་ལས་ལག་ལེན་འབྲེལ་མི་རྒྱལ་ཕྱོད་ཚོགས་པ་རྒྱ་གི་འཕུང་མི་ཚུ་ ཨིན་མ་ལས་ དེ་གི་ལཱ་འགན་གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཨིན།
- ༡) ལྷོ་ལྷུང་གི་རྒྱལ་ཕྱོད་སྐྱོང་དང་ ཉམས་སྲུང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་རྒྱ་བསལ་ནི་དང་ དེའི་ཕན་ལུ་ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་འབྲེལ་ནི།
- ༢) འཕུང་མི་ཚོགས་པ་རྒྱ་གི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་ གནད་དོན་ཐོག་ལུ་ ལྷོ་ལྷུང་འབད་དེ་ཐག་བཏོག་ནི།
- ༣) འཕུང་མི་ཚོགས་པ་རྒྱ་གིས་ལག་ལེན་འབྲེལ་དགོ་པའི་ཀུན་སྐྱོད་རྣམས་གཞན་བཅུམ་ནི།
- ༤) རྒྱལ་ཁྲུལ་གཅིག་ལས་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་སྐྱོད་མི་གཞན་རྒྱ་གིས་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལུ་ལྷོ་ལྷུང་འཆར་བཅུགས་ནི།

CHAPTER IV

General Provisions

Delegation of Commission's Powers

38. In keeping with Section 13 (p) of the Water Act and for the purpose of effective implementation of this Regulation by concerned Competent Authorities, the Commission's powers and functions under Sections 31 of the Water Act shall be delegated to the designated Competent Authorities. In addition, the Commission's power and function under section 61 (a) of the Water Act shall be delegated to the designated Competent Authorities for appeals from the decision of the Dzongkhag Administration. The delegation shall come into effect from the adoption date of this Regulation which may be revoked through written notification by the Commission.

Water User Rights

39. Water being property of the state, any user right developed in the individual, household or community will not tantamount to ownership right over a water body at any point of time.
40. Any customary practices of water use will be discouraged if the practice is per se unfair and inequitable resulting in the arbitrary denial of water use to an individual or community.
41. Whether it is a traditional mode of determining water volume or a modern calibrated mode, water will be distributed amongst its users in a fair and equitable manner.

Right to Water Facility of a Land and House

42. The existing right to drinking or irrigation water facilities forms an integral part of the land or house, whether acquired through sale, gift, mortgage or inheritance.

ལེན་བཞི་པ།

སྤྱིར་བཏང་གི་དགོངས་དོན།

ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚད་འགན་སྲོད།

༢༩. ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་གིས་ སྤྱི་གཞི་འདི་ དོན་སྤྱིན་ཅན་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩ པའི་(མ) པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཚུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༣༡ པའི་ནང་གསལ་བཀོད་པའི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚད་དང་ལཱ་འགན་ཚུ་ རོས་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་ལུ་འགན་སྲོད་འབད་ཨ་ཨིན། ལྷག་པར་དུ་ ཚུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤༡(ཀ) པའི་ནང་གསལ་བཀོད་པའི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚད་དང་ལཱ་འགན་ཚུ་ རྫོང་ལག་ལས་མཐོ་གཞུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རོས་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་ལུ་འགན་སྲོད་འབད་ཨ་ཨིན། འགན་སྲོད་འདི་ཡང་ སྤྱི་གཞི་གཞི་འདི་ཚུ་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཚེས་གུངས་ལས་འགོ་བཙུགས་ བསྐྱར་སྲོད་འབད་དགོ། ཨིན་ཅུང་ གསལ་ལ་བསྐྱབས་ཐོག་ལས་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚམེད་གཏང་ཚོག།

ཚུ་སྲོད་མི་འི་ཐོབ་དབང།

- ༣༠. ཚུའདི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་ཨིན་མ་ལས་ ཉམ་རང་ཨིན་ཅུང་ མི་ངོ་བཟའ་ཚང་ ཡང་ན་ མི་སྡེ་གིས་བཟུང་བའི་ཚུ་སྲོད་ཐོབ་དབང་དེ་ ཚུ་གཞུང་ཚོ་བདག་གི་ཐོབ་དབང་དང་མི་འད།
- ༣༡. གལ་སྲིད་སྤྱི་ལོ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚུ་སྲོད་ལམ་ལུགས་འདི་ རྫོང་ངམ་ མི་སྡེ་ལུ་དང་སྤོ་མས་དང་དང་བཅའ་ལེན་པའི་ ཚུའི་མིན་ཐོག་ལུ་ ཚུ་སྲོད་ནི་ལས་བཀག་ཆ་འབྱུང་པ་ཅིན་ དེ་ཚུ་བཀག་དམ་ཀྱབ་དགོ།
- ༣༢. ཚུའི་འཐོར་ཚད་དེ་ སྤྱི་ལོ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ལམ་ཡང་ན་ དེང་སང་གི་ཚད་རྒྱགས་དབང་ལམ་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ གལ་འདི་སྤོ་གཏན་འཁེལ་འབད་ཅུང་ ཚུ་སྲོད་མི་ཚུ་གི་བར་ན་ དང་བཅའ་ལེན་དང་སྤོ་མས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐོག་ལས་ བཀྲམ་སྡེལ་འབད་དགོ།

ས་དང་ཁྲིམ་ལུ་ཚུའི་མཐུན་ཀྱི་ཐོབ་དབང།

༣༣. ད་མེས་ཡོད་པའི་ཞིང་ཚུ་ཡང་ན་ འཕྲང་ཚུའི་མཐུན་ཀྱི་ཐོབ་དབང་འདི་ས་དང་ཁྲིམ་ ཚོང་བསྐྱར་གསོལ་རས་ གཏའ་མ་ ཡང་ན་ སྐལ་བཟོ་གང་ཅུང་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་ཐོབ་པ་ཨིན་ཅུང་ ས་དང་ཁྲིམ་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་ཅིག་སྡེ་བཅི་དགོ།

43. Besides ownership transfer of an irrigable landholding or a dwelling house, a person will not sell or exchange his or her user right to drinking or irrigation water facilities to another person. The right to water use from a facility shall terminate with the discontinuity of its original purpose.

Permit Requirements

44. Except for the activities existing prior to the adoption of this Regulation, any water abstraction activity will require permit from concerned authority.
45. Unless specified terms therein, a permit granted under this Regulation is deemed for perpetuity. However, the permit terms may be amended, suspended or annulled for the reason of social urgency or violation of permit terms. When the water is determined sufficient and feasible, the concerned authority may issue more than one permit with terms and conditions therein.
46. When the water is determined sufficient and feasible, the concerned authority may issue more than one permit with terms and conditions therein.
47. A permit issued under this Regulation will specify the purpose of abstraction.
48. The concerned Permit issuing authority shall consult with the existing downstream users of the same water source prior to issuance of permit, if the new abstraction is likely to impact them.

Permit Issuing Authorities

49. The permit for water abstraction activities not requiring Environmental Clearance under the Water Act and/or Environmental Assessment Act will be issued by the Gewog Administration within whose jurisdiction the water abstraction source point is located. In case the water abstraction is for the use in another Gewog, a copy of an application for permit will be sent to the concerned Gewog Administration.

༤༩. རྒྱུ་འཕྲུལ་བཏུབ་པའི་ས་ཞིང་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལྷིམ་གྱི་བདག་དབང་སྤོ་སོར་འབད་ན་མ་གཏོགས་ མི་ངོ་ག་ཨིན་ཅུང་ ཁོ་འམ་མོ་
རའི་ འཕུང་ཚུ་ ཡང་ན་ ཞིང་རྒྱུ་འཕྲུལ་རྒྱུ་སྤྱོད་ནི་གི་ཐོབ་དབང་དེ་ མི་གཞན་དང་ཅིག་ཁར་བཟུང་སོར་འཐབ་པའམ་ ཚོང་
བསྐྱར་འཐབ་པ་ལ་སོགས་པ་འབད་མི་ཚོག། དེ་འབད་མ་ལས་ མཐུན་རྒྱུ་ཐོག་ལས་ རྒྱུ་སྤྱོད་ནི་ཐོབ་དབང་དེ་གི་དགོས་དོན་
ངོ་མ་དེ་རང་མ་སྐྱབ་པ་ཅིན་ ཐོབ་དབང་དེ་ཡང་བརྩི་ཁུངས་མེད།

རྒྱུ་སྤྱོད་ཚོག་ཐམ་དགོས་མཁོ།

༤༥. སྤྱི་ག་གཞི་འདི་ཚུ་འཛོག་མ་འབད་བའི་སྤྱོད་གི་ལས་སྤྱོད་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་གང་ཅུང་ལུ་ འབྲེལ་
ཡོད་དབང་འཛིན་ལས་ཚོག་ཐམ་དགོ།

༤༦. ཚོག་ཐམ་དེ་ནང་ དམིགས་བསལ་སྤྱོད་བཞེད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ རྒྱུ་སྤྱོད་ལུ་གི་ཚོག་ཐམ་གནང་མི་འདི་ དེས་མེད་ཀྱི་དུས་
ཡུན་ཅིག་སྤྱོད་བརྩི་དགོ། ཨིན་ཅུང་ མི་སྤྱོད་ཀྱི་གཞན་དམ་ ཚོག་ཐམ་གྱི་ཁ་ཚོག་ལོག་སྤྱོད་འབད་ཚེ་ ཚོག་ཐམ་གྱི་ཁ་ཚོག་
བསྐྱར་བཅོས་སམ་ ཚོག་ཐམ་འཚམས་འཛོག་ ཡང་ན་ ཚམ་མེད་གཏང་ཚོག།

༤༧. རྒྱུ་འཕུང་སྤོ་ཡོད་མེད་ དེ་ལས་འོས་འབབ་ཡོད་མེད་དང་བསྐྱུར་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཁ་ཚོག་དང་གནས་ཚོག་རྒྱ་
བཞེད་དེ་ གཅིག་ལས་ལྷག་པའི་ཚོག་ཐམ་སྤྱོད་ཚོག།

༤༨. སྤྱི་ག་གཞི་འདི་འཛོག་གསལ་ལུ་རྒྱུ་ རྒྱུ་སྤྱོད་ལུ་གི་ཚོག་ཐམ་སྤྱོད་སྐབས་ རྒྱུ་སྤྱོད་དགོ་པའི་གནད་དོན་གསལ་བཞེད་འབད་
དགོ།

༤༩. གལ་སྲིད་རྒྱུ་གསལ་བཞེད་ལུ་གིས་ ད་ལྟོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་འཕྲུལ་ས་ཁོངས་ནང་རྒྱུ་སྤྱོད་མི་རྒྱ་ལུ་ གནོད་ཉེན་ཡོད་ཚེ་ ཚོག་ཐམ་
སྤྱོད་མི་འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་དེ་གིས་ ཚོག་ཐམ་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུ་ ད་ལྟོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་འཕྲུལ་ས་ཁོངས་ལུ་རྒྱུ་སྤྱོད་མི་རྒྱ་
དང་ཅིག་ཁར་གྲོས་བསྐྱུར་འབད་དགོ།

ཚོག་ཐམ་སྤྱོད་ནི་གི་དབང་འཛིན།

༥༠. རྒྱུ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དང་ ཡང་ན་ མཐུན་འཁོར་བརྟུན་ཞིབ་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ལུ་རྒྱུ་ མཐུན་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་
ཉེན་མེད་གནད་བཟུང་དགོ་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཚོག་ཐམ་དེ་ རྒྱུ་སྤྱོད་སའི་ས་གནས་ལུ་དབང་ཁྲུབ་ཡོད་
པའི་ཆེད་འོག་བདག་སྤྱོད་དེ་གིས་སྤྱོད་དགོ། གལ་སྲིད་རྒྱུ་སྤྱོད་ཏེ་ ཆེད་འོག་གཞན་ཅིག་གིས་སྤྱོད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ ཚོག་ཐམ་
གྱི་དོན་ལུ་སྤུལ་བའི་ལྷོ་ཚོག་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་བདག་སྤྱོད་ལུ་གཏང་དགོ།

50. All new water abstraction permits, other than permits under Section 49 above, will be issued by the Dzongkhag Administration within whose jurisdiction the water abstraction source point is located.
51. Notwithstanding section 49 of this Regulation, permits for groundwater abstraction activities shall be issued by the Dzongkhag Administration. If the Dzongkhag Administration is unable to determine the foreseeable impacts of a proposed ground water abstraction, it may be forwarded to the Secretariat for technical assistance.

Exemption from Permit Requirement

52. Routine maintenance activities on existing drinking or irrigation water facilities are not subject to permit requirement.
53. Abstracting water to run mills or prayer wheels will not require a permit unless such abstraction:
 - (a) Involves permanent diversion of a water course into a different channel; or
 - (b) Involves diversion of a water course which does not return to its main course within 50 meters from the diversion point; and
 - (c) Involves diversion above the source point of existing users.

Effluent Discharge, Property Damage and Compensation

54. To prevent property damage, sanitary nuisance and diseases within human settlements, every house will design and maintain a proper drainage facility around its premises for the discharge of effluents and other runoffs.
55. When properties are being damaged or objectionable sanitary nuisance is being caused by effluent discharge from a source point:
 - (a) The victims of such damage or sanitary nuisance will require the source point household(s) to attend to its drainage system immediately to prevent further damage or sanitary nuisance;

- 40. གོང་གསལ་དོན་ཚན་༥༩ པའི་ནང་དོན་དང་འཁྲིལ་བའི་ཚོག་ཐམ་ཚུ་མ་གཏོགས་ ཚུགས་རཔ་བཏོན་ནི་གི་ཚོག་ཐམ་གཞན་ ཚམཉམ་ ཚུབཏོན་ལུ་གི་ཚུཀའི་ས་གནས་ལུ་དབང་བྱལ་ཡོད་པའི་ཚུང་ལག་བདག་སྐྱོང་དེ་གིས་སྐྱོད་དགོ།
- 41. གོང་གསལ་སྐྱིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་༥༩ ལུ་མ་ལྟོས་པར་ ས་འོག་གི་ཚུབཏོན་ལས་སྐྱའི་དོན་ལུ་ཚོག་ཐམ་འདི་ ཚུང་ལག་ བདག་སྐྱོང་གིས་སྐྱོད་དགོ། གལ་སྲིད་ཚུང་ལག་བདག་སྐྱོང་དེ་གིས་ ས་འོག་གི་ཚུབཏོན་ནིའི་གོས་འཆར་འདི་གིས་ མ་འོངས་ པའི་ཕན་གཞོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐག་བཅད་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ འཕྲལ་རིག་ཀྱི་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ལུ་གཏང་ཚོག།

ཚོག་ཐམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ལས་ཡངས་ཆག།

- 42. ད་རེས་ཡོད་པའི་འཐུང་ཚུ ཡང་ན་ ཞིང་ཚུའི་མཐུན་ཀྱེན་ཐོག་ལུ་ དུས་རྒྱན་རྒྱན་སྐྱོང་གི་ལས་སྐྱ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཚོག་ཐམ་དང་ འཁྲིལ་དགོས་མེད།
- 43. གཤམ་གསལ་ཚུབཏོན་ལུ་གི་དོན་ལུ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ ཚུའཐག་ ཡང་ན་ ཚུའཁོར་མ་ཆེའི་དོན་ལུ་ཚུབཏོན་ཚོག་ཐམ་ལུ་ དགོས་མེད།
 - ཀ) ཚུལ་མ་གཡུར་བ་སོ་སོ་ཅིག་ནང་ གཏན་འཇགས་སྡེ་ཁ་བསྐྱར་གཏང་ནི་དང་།
 - ཁ) ཚུལ་མ་ཁ་བསྐྱར་གཏང་ཞིན་མ་ལས་ མི་ཀྱང་༥༠ ནང་འཁོད་ སྐར་ལོག་ཚུལ་མ་རོམ་དང་མ་མཐུད།
 - ག) ད་རེས་ཡོད་པའི་ཚུསྐྱོད་མི་ཚུ་གི་ཚུཀའི་ལྷག་ལས་ ཁ་བསྐྱར་གཏང་ནི་གི་རིགས།

བཙོག་ཚུཕྱིར་བཏོན་ རྒྱ་དངོས་གཞོན་སྐྱོན་དང་རྒྱད་འབྲུམ།

- 44. མིའི་གཞི་ཆགས་སའི་ནང་འཁོད་ རྒྱ་དངོས་ལུ་གཞོན་སྐྱོན་ གཙམ་སྐྱེད་དང་འབྲུལ་བའི་བསྐྱུན་འཆོར་དང་ ནད་གཞི་ཚུ་སྐྱོན་ འགོག་གི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་ཁྲིམ་མེ་མེ་བཞིན་དུ་གིས་ རང་སོའི་ས་ཁོངས་མཐའ་སྐོར་ཉེ་བཙོག་རྒྱུ་དང་ ཆར་ཚུཕྱིར་བཏོན་གཏང་ བྱི་གི་ ཚུལ་མཐུན་གཡུར་བའི་བཟོ་བཀོད་བསྐྱིག་སྡེ་བདག་འཛིན་འཐབ་དགོ།
- 45. བཙོག་ཚུཕྱིར་བཏོན་དེ་གིས་ རྒྱ་དངོས་ལུ་གཞོན་སྐྱོན་བཀལ་བ་ ཡང་ན་ ཉོག་རུང་བའི་གཙམ་སྐྱེད་འཆོར་བུང་བའི་ རྐབས་:
 - ཀ) རྒྱ་དངོས་ལུ་གཞོན་སྐྱོན་ཡང་ན་ གཙམ་སྐྱེད་འཆོར་གྱི་ཉམས་རྒྱད་པ་ཚུ་གིས་ གཞོན་སྐྱོན་དང་ གཙམ་སྐྱེད་ བསྐྱུན་འཆོར་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ བཙོག་ཚུའབྲུང་སའི་ཁྲིམ་རྒྱུ་དེ་ལུ་ བཙོག་ཚུགཡུར་བ་གི་རིམ་ལུགས་ འདི་ དུས་འཕྲལ་ལས་ལེགས་བཙོས་འབད་བཅུག་དགོ།

- (b) The source point household(s) may be determined liable to compensate for the damage caused;
- (c) When necessary by lack of other options, the land owner(s) around such source point will allow and require the source point house owner(s) to construct drainage through their land and enable such effluent discharges or runoffs to find its way into public drains; and
- (d) The cost for construction of such drainage will be borne by the owner of the effluent source point.

56. If negligence or poor maintenance of a water facility causes property damage, the users of that facility will be liable to compensate the owner of the property damaged.

Water Pollution Control

57. In the absence of an effluent discharge standard for rural community application, the outlets from toilet and spillage from septic tanks of each house will be monitored by village health workers or sanitary inspector as designated by the Dzongkhag Administration and report to the Gup with a copy to the Dzongdag.

Periodic Water Tank Cleanups

58. The owner of a building/house will clean up its drinking water storage facility periodically and a health worker or sanitary inspector may conduct frequent monitoring to ensure that the water storage facility is safe and hygienic.

Integrated Water Use Management Plans

59. Depending on changing economic activities, urbanization, farming patterns, climatic change, demographic projections and changing lifestyles in respective locations, every Dzongkhag Administration will prepare an Integrated Water Use Management Plan for the Dzongkhag based on the NIWRMP for adoption by the Dzongkhag Tshogdu.

ལ) ཉམས་རྒྱུད་པ་དེགས་ བཙེག་རྒྱུ་འབྱུང་མའི་ཁྲིམ་གུང་དེ་ལུ་ རྒྱུད་འབྲུམ་བཀའ་ཚུགས།

ག) གལ་སྲིད་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་པའི་གལ་གནད་ལས་བརྟེན་ བཙེག་རྒྱུད་ཆར་རྒྱུ་ མི་མང་བཙེག་རྒྱུད་
གཡུར་བ་བདའ་སྟེ་འདྲིན་ཐབས་ལུ་ ཉེ་འཁོར་རྒྱུ་ལྟོ་ལྟོ་མི་སའི་ཚོ་བདག་རྒྱུ་གིས་ བཙེག་རྒྱུ་འབྱུང་མའི་ཁྲིམ་གྱི་
ཚོ་བདག་དེ་ལུ་ ཁོང་རའི་སའི་ཐོག་ལས་གཡུར་བ་བཟོ་བསྐྱུན་འབད་བཅུག་དགོ།

ང) འདི་བརྩམ་མའི་གཡུར་བ་བཟོ་བསྐྱུན་གྱི་ཟད་འགོ་དེ་ཡང་ བཙེག་རྒྱུ་འབྱུང་མའི་ཚོ་བདག་དེ་ལུ་ལོག།

46. ལྷང་མེད་ ཡང་ན་ རྒྱུད་མཐུན་རྒྱུ་ལེགས་ཞེས་སྟེ་རྒྱུན་སྐྱོང་མ་འབད་ཨ་ལས་བརྟེན་ རྒྱུ་དངོས་ལུ་གཞོན་སྐྱོན་བཀའ་ཚུ་ རྒྱུད་
འབྲུམ་དེ་ གཞོན་སྐྱོན་བཀའ་བའི་མཐུན་རྒྱུ་སྐྱོང་མི་རྒྱུ་གིས་ གཞོན་སྐྱོན་ཕོག་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་བདག་པོ་དེ་ལུ་སྐྱོད་དགོ།

རྒྱུད་བཙེག་གི་བ་དམ་འཛིན།

47. གྲོང་གསེབ་མི་སྡེ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་ བཙེག་རྒྱུ་ཕྱིར་བཏོན་གི་གནས་ཚད་མེད་པའི་སྐབས་ ཁང་ཁྲིམ་རྒྱུ་གི་ཆབ་གསལ་
ལས་འཐོན་མི་དང་ ཆབ་གསལ་བསམ་གསལ་མཛོད་ལས་འཛིན་ལུ་རྒྱུ་ རྒྱུ་ལག་བདག་སྐྱོང་གིས་དོས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་མི་
གྲོང་གསེབ་གསོ་བའི་ལས་རོགས་པའམ་ གཅེང་སྤྱོད་ཞེབ་དབྱེད་པ་གིས་ ལྷ་རྟོག་འབད་ཞེན་མ་ལས་ ལྷ་པོ་ལུ་སྐྱུན་ལུ་འབད་
ནི་དང་ དེའི་འདྲ་གཅིག་རྒྱུ་ལུ་སྤུལ་དགོ།

དུས་རིམ་བཞེན་དུ་ རྒྱུ་མཛོད་ཕྱག་དགོཔ།

48. རྒྱུད་ཁྲིམ་/ཁྲིམ་གྱི་སྐྱུན་བདག་དེགས་ འབྲུང་རྒྱུ་གསོག་འཛོག་གི་མཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ དུས་རིམ་བཞེན་དུ་ཕྱག་བདར་རྒྱུ་དགོཔ་
དང་ རྒྱུ་མཛོད་མཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ ཉེན་སྲུང་དང་ཉིང་སངས་སྟེ་ཡོད་པ་དེས་བརྟེན་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ གསོ་བའི་ལས་རོགས་པའམ་
གཅེང་སྤྱོད་ཞེབ་དབྱེད་པ་དེགས་ འཕུལ་འཕུལ་འབད་རང་ལྷ་རྟོག་འབད་ཚོགས།

རྒྱུ་སྐྱོད་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི།

49. ས་གནས་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་སྤྱིའི་འགྲུལ་བ་ ཁྲོམ་སྡེའི་རོ་བོར་གྲུར་པ་ སོ་ནམ་ཞིང་ལཱ་འདི་དཔེ་གཞི་ གནས་གཤིས་ཀྱི་
འགྲུལ་བ་ མི་འབོར་ཞིབ་ཚུམ་གྱི་སྐྱུན་བཤད་དང་ འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་འགྲུལ་བ་རྒྱུ་དང་བསྐྱུན་ རྒྱུ་ལག་བདག་སྐྱོང་ཆ་
མཉམ་གྱིས་ རྒྱུ་ལ་ཡོངས་རྒྱུད་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་གིས་ཆ་འཛོག་
འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ རང་སོའི་རྒྱུ་ལག་གི་རྒྱུ་སྐྱོད་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བརྩམ་དགོ།

Water Harvesting

60. Where there is a water shortage, the concerned Competent Authorities will conduct feasibility studies to harvest rainwater, runoffs and other surface water.

Drinking Water Source

61. A drinking water source will be protected from human and animal interferences. However, when no other known water source is available within its vicinity, the fencing of such water source will maintain congenial access to the wild animals who depend on the same water source.

Registration of Water Sources

62. For the purpose of preparing the NIWRMP and to maintain records on water sources and use, all water user(s) will be required to register their water sources with the concerned Gewog Administration within one year from the date of adoption of this Regulation.

Groundwater Abstraction

63. Based on criteria set by the Commission, groundwater abstraction may be considered permissible where there is no other alternative surface water source.

Minimum Environmental Flow

64. The minimum environmental flow to be maintained in a watercourse to sustain its water ecology and environment will be based on the Environmental Impact Assessment (EIA) report. Where scientific study reports are unable to determine the minimum environmental flow to be maintained in a watercourse, at least 30 % of lean season flow shall be maintained.

Maintenance of Natural Courses of Rivers and Streams

65. Except in accordance with an Environmental Clearance, rivers and streams shall be maintained in their own natural courses in order to:

ཚུའི་བསྐྱེད་སྤྱོད།

60. འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་གིས་ ཚུད་ཀོན་པའི་དཀའ་འཕེལ་ཡོད་སེལ་ལུ་ ཆར་ཚུ་ ས་ཁར་འབབ་ཚར་བའི་ཆར་ཚུ་དང་
ས་ཐོག་གི་ཚུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ འོས་འབབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཞིབ་འཚོལ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

འབྲུང་ཚུའི་ཀ་མཐོ།

61. འབྲུང་ཚུའི་ཀ་མཐོ་འདི་ འགོ་བམི་དང་སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་ བར་དཀྲོགས་ལས་སྤུང་སྤྱོད་འབད་དགོ། ཨིན་ཅུང་ ཉེ་འདབས་
ཀྱི་ས་ཁོངས་དེ་ནང་ དོས་བཟུང་ཚུགས་པའི་ཚུ་ཀ་གཞན་མེད་པའི་སྐབས་ ཀ་མཐོ་དེ་ལུ་བརྟེན་པའི་རི་ཁའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་
ཚུའདི་ལས་སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ ཚུ་ཀ་འི་རབ་འོས་དང་མཐུན་པ་འབད་རྒྱབ་དགོ།

ཚུ་ཀ་འི་ཐོ་བཀོད་འབད་ཐངས།

62. རྒྱལ་ཡོངས་ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཟུམ་ནི་དང་ ཚུ་ཀ་དང་ཚུའི་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོ་དོན་རྒྱུན་སྐྱོང་
འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ ཚུ་སྤྱོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ སྤྲིག་གཞི་འདི་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཚེས་གྲངས་ལས་ ལོ་འཕྲོག་གི་ནང་འཁོད་
རང་སོའི་ཚུ་ཀ་ཚུ་འབྲེལ་ཡོད་རྐྱེད་འོག་བདག་སྐྱོང་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

ས་འོག་གི་ཚུ་བཏོན་ཐངས།

63. ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཟོ་མི་ཚད་གཞི་དང་བསྟུན་ ལ་ཐོག་གི་ཚུ་ཀ་གཞན་གང་ཡང་མེད་སེལ་ལུ་ ས་འོག་གི་ཚུ་བཏོན་ཚོགས།

མཐའ་འཁོར་གྱི་ཚུ་ཚད་ཉུང་མཐའ་ཚད་གཞི།

64. ཚུའི་སྤྱི་དངོས་དང་མཐའ་འཁོར་ཡུན་བརྟན་གྱི་དོན་ལུ་ ཚུལ་མ་ཚུ་ནང་ རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཚུ་ཚད་ཉུང་
མཐའ་ཚད་གཞི་དེ་ མཐའ་འཁོར་པན་གནོད་བརྟག་ཞིབ་སྟུན་ལུ་གཞི་བཞག་ནི་ཨིན། གལ་སྲིད་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་
སྟུན་ལུ་ཐོག་ལུ་ ཚུལ་མ་ཚུ་ནང་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཚུ་ཚད་ཉུང་མཐའ་ཚད་གཞི་འདི་ གཏན་འཁེལ་
འབད་མ་ཚུགས་པའི་སྐབས་ ཚུད་ཀོན་པའི་ནམ་དུས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལས་བརྒུ་ཆ་ 30% འི་ཐོག་ལུ་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

གཅེད་ཚུ་དང་རོང་ཚུ་ཚུ་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་མ་རྒྱུན་སྐྱོང་།

65. མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉེ་ག་མེད་གནང་བ་དང་བསྟུན་ཏེ་ས་གཏོགས་ རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་མ་ཐོག་ལུ་ གཅེད་ཚུ་དང་རོང་
ཚུ་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་ཡང་ཅེ།

- (a) Attenuate floods by means of the natural dissipation of river forces;
- (b) Filter pollutions from runoffs it receives;
- (c) Allow public access and their enjoyments; and
- (d) Maintain river ecosystems to sustain biodiversity.

Buffer Zones

66. No development activities shall be allowed within a buffer zone of one hundred (100) feet, measured from the determinable high flood level of either side, of any water body without an Environmental Clearance.

Measurement of Buffer Zones

67. A buffer zone of a water body will be measured along the topography of its bank starting from its determinable high flood level and in case of a watercourse in a flat topography that keeps changing its course, the buffer zone will be measured from the widest determinable bank and not from the determinable high flood level.

Existing Infrastructures

68. Any expansion of infrastructure existing within a buffer zone prior to the adoption of this Regulation will not be allowed without an Environmental Clearance.

Facilitate Movement of Fish

69. In case of dams without design for fish movements for spawning or other habitat changes, the concerned Competent Authority will require the project authority to explore possibilities of retrofitting the dam with passage or other measures to allow fish movements.

- ཀ) གཙང་ཚུལ་རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ལས་ཁ་གཏོར་གཏང་སྟེ་ཚུལ་གྱི་རུས་པ་མར་ཕབ་འབད་ནི་དང་།
- ཁ) ཆར་ཚུམ་ཉམ་ཅིག་འོང་མི་བཙོག་པ་ཚུ་བཙོག་ཐབས།
- ག) མི་མང་སྟོལ་འབྲམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྟོན་ནི།
- ང) རྒྱུ་ལྡན་རིགས་སྣ་ཡུན་བརྟན་སྟེ་བཞག་ནི་དོན་ལུ་ གཙང་ཚུལ་གྱི་དངོས་སྟོན་ཆགས་རིམ་ལུགས་རྒྱུ་སྐྱོང་འབད་ནི།

བར་བཟུང་ས་ཁོངས།

༤༦. མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉོག་མེད་གནང་བ་དང་འཁྲིལ་མ་གཏོགས་ རྒྱ་གཞུང་གཡས་གཡོན་ལུ་ ཚུལ་གྱི་གནས་ཚད་ མཐོ་ཤོས་ལས་མི་གྲི་༡༠༠ ཚུན་བར་བཟུང་ས་ཁོངས་ཨིནམ་ལས་ དེའི་ནང་འཁོད་ བོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྣ་ཚུ་འབད་ནི་མེད།

བར་བཟུང་ས་ཁོངས་ཚད་གཞི་འཇལ་ཐངས།

༤༧. རྒྱ་གཞུང་གི་བར་བཟུང་ས་ཁོངས་འདི་ གཏན་འཁེལ་འབད་ཚུགས་པའི་ཚུལ་མཐོ་ཚད་ལས་འགོ་བཟུང་ ཚུའི་གཤམ་གྱི་སའི་ དབྱིབས་བདའ་སྟེ་ ཚད་གཞི་འཇལ་ནི་ཨིན། གཡེ་སྟོན་ ས་དབྱིབས་འཁོད་སྟོམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསལ་དེའི་ཚུལ་མ་སོར་ ཉེ་རང་སྟོན་པ་ཅིན་ བར་བཟུང་ས་ཁོངས་འདི་ གཏན་འཁེལ་འབད་ཚུགས་པའི་ཚུལ་མཐོ་ཚད་ལས་མེད་པར་ རྒྱ་ཚོན་མཐོ་ དྲགས་གཏན་འཁེལ་འབད་ཚུགས་པའི་ཚུའི་འགྲམ་ལས་སྟེ་ ཚད་འཇལ་ནི་ཨིན།

དངེས་ཡོད་པའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས།

༤༨. སློག་གཞི་འདི་ཆ་འཛོག་མ་འབད་བའི་སྡེ་བོང་ལུ་ཡོད་པའི་ བར་བཟུང་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་གྱི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ རྒྱ་བསྐྱེད་ གང་ཡང་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉོག་མེད་གནང་བ་མེད་པར་འབད་མི་ཚོགས།

ཉའི་འགྲུལ་བསྐྱོད་པན་ཐབས།

༤༩. ཚུམ་ཚོད་ཁང་ཚུ་ལུ་ ཉུལ་སྐྱོད་ཚོགས་འབུད་ནི་ ཡང་ན་ འབྲམས་ས་གཞན་ཁར་སོར་ནི་དོན་ལུ་འགྲུལ་བསྐྱོད་གྱི་བཟོ་བཀོད་ བཟོ་བཟོམ་མེད་པ་ཅིན་ འབྲེལ་ཡོད་ཚོད་ལྡན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ལས་འགྲུལ་དབང་འཛིན་ལུ་ གཙང་ཚུལ་ཉུལ་གི་བང་རིམ་དང་ འགྲུལ་བསྐྱོད་གཞན་གྱི་ཐབས་ལམ་གསར་བཙུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཚུ་ཞིབ་འཚོལ་འབད་བརྟུག་དགོ།

Concrete Tank Constructions

70. To prevent changes to the subterranean natural water percolation course of a spring water source, construction of a concrete tank with cement and other installation infrastructure will be required to be located at least thirty (30) feet away from the water source point, depending on the technical feasibility.

Laying of Water Conduits

71. Unless prohibited by geographical conditions or a lack of other alternatives, a water conduit through State, community or private land will be laid at least three feet below the surface of the land to avoid hindering the continual use of the surface land and for the safety of the water conduits.

Change in Water Use

72. Any decision on a change in water use will be processed in consultation with the water users, stakeholders and/or the concerned Competent Authorities.

Avoidance of Pipe Cluttering

73. In order to avoid cluttering of pipes from the water source and to prevent water waste, group of water users will, unless geographical condition prevents it, take a single conduit to the individual distribution point.

CHAPTER V

Rural Drinking Water

74. Depending on the structure and safety of the rural houses, in-house water tap placement will be encouraged for better sanitation and safe drinking water.

Water Source and Infrastructure Falling within Registered Land

75. When the source of drinking water, water source area to be protected or water facility to be laid is a registered land, the following will apply:
- (a) The users of the water will appropriately compensate the land owner based on applicable practices; and
 - (b) The design and maintenance of infrastructure will cause minimal damage or inconveniences to the land owner.
76. If there is no other alternative and a drinking water facility had to be laid on the surface of a registered land, parties may negotiate for free use or agree on a onetime lump sum fee or annual land use fee. If parties fail to agree on any of the compensatory options, it will be decided as per relevant provisions of the Land Act of Bhutan.
77. When the owner of a land, through which a drinking water conveying facility is laid, proposes to develop that land into another type of land use which requires relocating an existing facility to adjacent land, the owner will notify the water users of such intent. The costs of removing and relocating such water conveying facility may be borne as per mutual agreement. When the mutual agreement fails, it will be decided as per relevant provisions of the Land Act.

ལེན་ལྷ་པ།

གྲོང་གསེབ་ཀྱི་འཕུང་ཚུ།

༧༢. གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁང་ཁྱིམ་ཚུ་གི་བཟོ་བཀོད་དང་ཉེན་སྲུང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་གཙང་སྐྱ་འཕྲོད་བསྟེན་ཡར་དྲག་དང་ཉེན་སྲུང་ཅན་གྱི་འཕུང་ཚུ་འདི་དོན་ལུ་ཁྱིམ་ནང་ཚུ་དུང་བཅུ་གསུམ་ནི་གིས་སེམས་ལུ་གསུམ་བསྐྱེད་བཅུ་ག་དགོ།

ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་ཀྱི་ཚུ་ཀ་དང་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས།

༧༥. འཕུང་ཚུ་འདི་ཀ་མཐོ་ཡང་ན་སྲུང་སྐྱོབ་འབད་དགོ་པའི་ཚུ་ཀ་འདི་ས་ཐོ་ཡང་ན་ཚུ་འདི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་བཅུ་གསུམ་དགོ་པ་ཚུ་ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ས་ཁོངས་ནང་ཨིན་པ་ཅིན་གཤམ་གསལ་བཀོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པ་འདི་ཡང་།

ཀ) ཚུ་སྐྱོད་མི་ཚུ་གི་ཁ་སྲུག་ལས་སེམས་འོང་བཀོད་འཁོད་སུ་འཕྲུག་ཅུང་བའི་ལམ་ལུ་གསུམ་དང་བསྐྱེད་འོས་འབབ་དང་ལྷན་པའི་ཚུ་ད་འཕུས་སྐྱོད་ནི་དང་།

ཁ) གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་གི་བཟོ་བཀོད་དང་ཚུ་ཀ་སྐྱོང་ལས་བརྟེན་སའི་བདག་པོ་ལུ་གཞི་རྟེན་སྐྱོན་ཀྱབ་ནི་ཡང་ན་བྱ་སྐྱབས་མ་བཤེས་ཚུ་ག་དེ་དྲག་དྲག་མར་པབ་ཀྱབ་དགོ།

༧༦. འཕུང་ཚུ་འདི་མཐུན་ཀྱེན་ཚུ་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་པར་ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ས་ཁོངས་བརྟེན་དགོ་པ་ཅིན་རིན་མེད་ཡང་ན་སྐྱབས་ཅིག་ལུ་སྐྱོད་ནི་གི་འཕུས་ཡང་ན་ལོ་བསྟར་གྱི་སྐྱོད་འཕུས་སྐྱོད་ནི་གི་དོན་ལུ་རྩ་བོ་ཚུ་གི་བར་ན་མོས་མཐུན་ཐོག་ལས་བཤེས་ཀྱི་འབད་ཚོགས། ཚུ་ད་འཕུས་གང་ཅུང་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་རྩ་བོ་ཚུ་གི་བར་ན་མོས་མཐུན་མ་བྱུང་པ་ཅིན་འཕྲུག་གི་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་འདི་འབྲེལ་ཡོད་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཐག་གཅད་དགོ།

༧༧. འཕུང་ཚུ་སྐྱེལ་འདེན་གྱི་མཐུན་ཀྱེན་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པའི་སའི་མོ་བཀོད་དེ་གིས་འབྲེལ་གནད་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ས་ཚུ་སྐྱོད་ནི་གི་གོས་འཆར་བཀོད་པའི་སྐྱབས་དཔེ་ཡོད་པའི་མཐུན་ཀྱེན་འདི་སྐོར་ལས་ཁར་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ནང་སྐོར་བཤུད་འབད་དགོ་པ་འཐོན་པ་ཅིན་མོ་བཀོད་དེ་གིས་ཚུ་སྐྱོད་མི་ཚུ་ལུ་རེ་འདུན་དེ་སྐྱེ་ཡོད་ལུ་གསུམ་གྱི་བར་འཕྲིན་བྱིན་དགོ་པའི་ཁར་སྐོར་བཤུད་འབད་དེ་ལོག་སྐྱེ་གཞི་གནས་བཟུང་བའི་ཟད་འགོ་འདི་སའི་མོ་བཀོད་དང་མཐུན་ཀྱེན་ལེ་པན་སྐྱོད་མི་ཚུ་གི་བར་ན་མོས་མཐུན་ཐོག་ལུ་འབད་དགོ་པ་ཨིན། མོས་མཐུན་ཐོག་ལུ་འགྲིག་མ་ཚུ་གསུམ་པ་ཅིན་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་དགོངས་དོན་ལྟར་གོས་ཐག་གཅད་དགོ།

New Users from an Existing System

78. The decision on admission of a new user will be based on the consultation with the existing WUA or water user(s) of the same facility. When a new user is admitted, a letter of membership or acceptance will be issued in writing. However, if the existing users decline to admit such new users, the proposal may be forwarded, through the Gup's office, to the Dzongkhag Administration for technical determination of the water availability for new users.
79. Within 30 working days from the date of receipt of the request for water availability determination for additional users, the Dzongkhag Administration will visit the water source and issue technical recommendation in writing to the Chairperson of the WUA or water user(s) with copy to the Gup. When there is a need to determine water availability during different seasons of a year, the Chairperson of the WUA or the Gup will inform the Dzongkhag Administration to also conduct a technical analysis for the following seasons. The determination of water availability must be completed within the next winter or summer season, as appropriate.
80. The WUA or the Gup shall take decision on new users based on the findings of the Dzongkhag Administration.

Application to Abstract New Drinking Water

81. An application for water abstraction will be submitted to the concerned permit issuing authority containing the following information:
 - (a) Name and location of the water source and/or abstraction point;
 - (b) Number of users from the proposed abstraction;
 - (c) Information on existing water users from the same source, if any;
 - (d) Timing of the abstraction (year round or seasonal use);
 - (e) Plans for the protection of the proposed source;
 - (f) Descriptions of infrastructure;

སྤྲེལ་ཡོད་མི་ལུགས་ཐོག་ལས་ཚུསྤྱོད་གསར་པ།

- ༧༨. ཚུསྤྱོད་མི་གསར་པ་བཅུགས་དགོ་པའི་གོས་འཆར་ཐག་བཏོག་ནི་གི་དོན་ལུ་ ད་མེས་ཡོད་པའི་ཚུསྤྱོད་ཚོགས་པ་ཡང་ན་ མཐུན་ཚུན་དེའི་ཐོག་ལུ་སྤྱོད་པའི་མི་དོན་དང་གཅིག་ཁར་གོས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ཐག་གཅད་ནི། ཚུསྤྱོད་མི་གསར་པ་བཅུགས་ ཚོ་ འཇུས་མིའི་གོ་གནས་ཡང་ན་ རོས་ལེན་གྱི་ཡིག་གུ་སྤྱོད་ནི། ཨིན་ཅུང་ ད་མེས་ཡོད་པའི་ཚུསྤྱོད་མི་ཚུ་གིས་ དེ་བཟུམ་མའི་ ཚུསྤྱོད་མི་གསར་པ་འདི་ལུ་ རོས་ལེན་མེད་ཚོ་ ཚུསྤྱོད་འཇུས་མི་གསར་པ་གི་དོན་ལུ་ ཚུ་ལང་མ་ལང་གི་ཁྱད་རིག་གི་གཏན་ འབབས་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ གོས་འཆར་དེ་ ཆ་པོའི་ཡིག་ཚང་བརྒྱད་དེ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ཐུམ་ནི།
- ༧༩. ཚུསྤྱོད་མི་གསར་པ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཚུ་ལང་མི་ལང་ཐག་བཅད་གྱི་ཞུ་བ་འབྲེལ་བའི་ཚོས་གངས་ལས་སྐྱིག་གཡོག་གི་ཉིན་གངས་ རྩེ་ནང་འཁོད་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དེ་གིས་ ཚུ་ཆ་ཡོད་སར་བཟླ་ག་ཞིབ་འབད་དེ་ འཇུམ་རིག་གི་རྒྱ་བ་སྤོམ་ཡིག་ཐོག་ལུ་ ཚུ་ ཚུསྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཁྲི་འཛུགས་ཡང་ན་ ཚུསྤྱོད་མི་ཚུ་ལུ་སྤྱོད་ཚོ་འདྲ་ཅིག་ཆ་པོ་ལུ་གཏང་ནི། ཚུ་ལང་མི་ལང་གི་བཟླ་ག་ཞིབ་འདི་ བཟུ་ དུམ་མོ་མོའི་སྐབས་ལུ་ འབད་དགོ་པ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཚུསྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཁྲི་འཛུགས་ཡང་ན་ ཆ་པོ་དེ་གིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་འཇུམ་རིག་ཞིབ་དཔུང་ཚུ་ཡང་ འབད་དགོ་པའི་བཟུ་འཕྲིན་སྤྱོད་དགོ། ཚུ་ལང་མི་ལང་གི་བཟླ་ག་ཞིབ་འདི་ འོས་ འབབ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ ཉིང་མའི་གནས་དབུགས་ཡང་ན་ གནས་བྱུར་གྱི་དུས་ཚོད་མ་འབྲིད་པ་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ མཐུག་བསྐྱུ་དགོ།
- ༨༠. ཚུསྤྱོད་གསར་པ་གི་དོན་ལུ་ ཚུསྤྱོད་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ ཆ་པོ་གིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་བཟུད་དོན་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གོས་ཐག་གཅད་དགོ།

འཇུང་ཚུགས་པའི་བཏོན་ནི་གི་ཞུ་ཡིག།

- ༨༡. ཚུགས་པའི་བཏོན་ནི་གི་ཞུ་ཡིག་འདི་ ཚོག་ཐམ་སྤྱོད་མི་འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛུགས་ལུ་ཐུམ་ནི་དང་ ཞུ་ཡིག་འདི་ནང་ གཤམ་ གསལ་གྱི་བཟུ་དོན་ཚུ་ཚུད་དགོ་པའི་ཡང་ཅེ།
 - ༡) ཚུའི་ཆ་མགོ་ཡང་ན་ ཚུ་བཏོན་ས་ཁོངས་ཀྱི་མིང་དང་ ས་གནས།
 - ༢) ཚུ་བཏོན་ལུ་གི་གོས་འཆར་ཡོད་མི་འདི་ལས་ ཚུསྤྱོད་མིའི་གངས་ཚད།
 - ༣) ཚུ་ཆ་ཅིག་ལས་སྤྱོད་བཞེན་ཡོད་པ་ཅིན་ དེའི་ཚུ་བཟུ་དོན།
 - ༤) བཟུ་དང་བཟུ་ཚུ་བཏོན་ཨིན་ནའི་དུས་ཚོད། (ལོ་རྒྱུ་ལུ་མ་ ཡང་ན་ བཟུ་དང་བསྐྱུ་ནི།)
 - ༥) གོས་འཆར་བཏོན་དེ་ཡོད་པའི་ཚུ་ཆ་སྤྱོད་སྐྱོབ་ཀྱི་འཆར་གཞི།
 - ༦) གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་གི་འབྲེལ་བཤད།

- (g) Description of the proposed water treatment plan; and
- (h) Any other additional information as may be necessary.

Issuance of Decision

- 82. The permit issuing authority will, within 30 working days from the receipt date of an application, complete the consultation and inform the applicant of its decision.

Temporary Water Users

- 83. Any new water users from an existing water facility, whether it is for temporary use or for a length of duration, will first consult and obtain consent from the concerned WUA or water users. If the proposed water source for abstraction does not fall under any WUA or water users, the permit for such water use will be obtained from the concerned Gewog Administration.

Routine Maintenance

- 84. Water users will be responsible for the routine maintenance of their water facility.

CHAPTER VI

Thromde Drinking Water

Competent Authority

- 85. The MoWHS and Thromde Tshogde supported by its administrations, as may be applicable, will be the Competent Authority on issues relating to water infrastructure development, safe drinking water supply and the management of effluent discharges and seasonal runoff within a Thromde.

ཇ) གྲོས་འཆར་ཐོག་ལུ་ཡོད་མི་ རྒྱུ་རྐྱེན་སྐྱོད་འཆར་གཞིའི་འབྲེལ་བཤད།

ཉ) དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱེད་གནས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་རིགས།

གྲོས་ཐག་གཅད་རིམ།

༤༢. ཚོགས་ཐམས་སྤྱོད་མི་དབང་འཛིན་དེགིས་ ལུ་བ་འབྱོར་བའི་ཚོས་གྲངས་ལས་ སྤྲིག་གཡོག་གི་ཉིན་གྲངས་ ༣༠ རང་འཁོད་ གྲོས་
བསྐྱེད་རྒྱུ་མཚུགས་བསྐྱེ་ལྟེ་ ལུ་བ་ལུ་མི་དེ་ལུ་ དེའི་གྲོས་ཚོད་ཀྱི་བརྒྱུད་དགོ།

སྐབས་ཐོག་ཅིག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་མི།

༤༣. ད་ཤེས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཚུགས་ཀྱི་ཅིག་ལས་ རྒྱུ་རྐྱེན་མི་གསར་པ་ག་འབད་རུང་ སྐབས་ཐོག་ཅིག་ ཡང་ན་ དུས་ལུན་ཅིག་གི་
དོན་ལུ་སྤྱོད་ནི་རྒྱུ་ ག་དེ་སྤྲེ་ཨིན་རུང་ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་མི་རྒྱུ་དང་གྲོས་བསྐྱེད་འབད་དེ་ གནང་བ་
ལེན་དགོ། གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་ རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཡང་ན་ རྒྱུ་རྐྱེན་མི་གང་རུང་ཅིག་གི་འོག་ལུ་མ་རྒྱུད་པ་ཅིན་
ཚོགས་ཐམ་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འོག་བདག་སྐྱོད་ལས་ལེན་དགོ།

དུས་རྒྱུན་ཉམས་བཅོས།

༤༤. རང་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཚུགས་ཀྱི་ དུས་རྒྱུན་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི་འདི་ རྒྱུ་རྐྱེན་མི་རྒྱུ་གིས་འགན་ཁུར་འབག་དགོ།

ལེན་བྱུག་པ།

ཁོས་སྤེའི་འཕུང་རྒྱ།

ཚོད་ལྷན་དབང་འཛིན།

༤༥. ཁོས་སྤེའི་ནང་ལུ་ རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་གོང་འཕེལ་ ཉེན་སྲུང་ཅན་གྱི་འཕུང་རྒྱུ་བཟུམ་སྤེལ་ བཅོག་ཆུམྱིར་
བཏོན་དང་ རྣམ་དུས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོད་གི་དོན་ལུ་ འོས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ ཁོས་སྤེའི་བདག་སྐྱོད་གིས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐོག་
ཁོས་སྤེའི་ཚོགས་སྤེའི་དང་ ཞབས་ཏོག་ལྷན་ཁག་འདི་ ཚོད་ལྷན་དབང་འཛིན་ཨིན།

86. Besides technical supports and issuance of guideline(s), the MoWHS will monitor and assist Thromdes in developing and implementing water infrastructure, water safety plans and review their efficiency, from time to time.

Functions of Thromde Administraton

87. Every Thromde Administration will develop a water management plan based on demographic projections for at least the next ten years to ensure safe and efficient water supply and effluent discharge systems, including surface runoff within its jurisdiction.
88. For the purpose of determining risk factors and their management, the Thromde Administration will develop a Water Safety Plan and implement it.
89. In collaboration with the MoWHS, Thromde Administration will:
- (a) Develop and implement plans on the management of public sewerage, surface runoff and other effluent discharges within its jurisdiction;
 - (b) Promote usage of water saving devices;
 - (c) Develop and implement plumbing codes of practice with regard to the design, installation, construction, testing, operation and maintenance of water supply systems in accordance with Bhutan Building Rules, Building Codes and other related guidelines;
 - (d) Establish an effective monitoring and evaluation system and report to concerned Competent Authorities for drinking water systems; and
 - (e) Ensure that water supply schemes are maintained regularly.

Thromde Water Supply System

90. The Thromde water supply system will be the only source of potable water supply system within Thromde jurisdiction unless this is technically not feasible. All other water supply connections will be discontinued when the Thromde supplies adequate water.

༤༦. ཞབས་ཏོག་ལྷན་ཁག་དེགིས་ བྱད་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི་དང་ ལམ་སྟོན་བྱིན་ནི་གིས་མ་ཚད་ ཁྲོམ་སྡེ་ནང་འཁོད་ཀྱི་
ཚུའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཚམ་འགྲུབ་ནི་དང་ ཚུའི་ཉེན་སྲུང་འཆར་གཞི་བརྩམ་ཏེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཞིན་མ་ལས་ དུས་དང་དུས་ཚོད་
ལར་ དེ་རྒྱུ་འཕུལ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁྲོམ་སྡེ་ཚུ་ལུ་གོགས་རམ་འབད་དགོ།

ཁྲོམ་སྡེ་བདག་སྐྱོང་གི་ལཱ་འགན།

༤༧. ཁྲོམ་སྡེ་བདག་སྐྱོང་ཆམ་ཉམ་གྱིས་ རང་སོའི་ས་ཁྲོན་དབང་ཁྲུབ་ནང་འཁོད་ལུ་ རྒྱབ་ཀྱི་སྡེ་ལ་ ནམ་དུས་ཀྱི་ཆར་རྒྱབ་ཅས་
པའི་བཙོག་ཚུ་བྱིར་བཏོན་ནི་གི་རིམ་ལུགས་ཚུ་ཉེན་སྲུང་དང་ བན་ཅུས་ཅན་སྡེ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ མ་འོངས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་ནང་
འཁོད་ཀྱི་མི་འབོར་ཞིབ་ཚུམ་གྱི་དམིགས་ཚད་དང་བསྟུན་ ཚུའི་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བརྩམ་དགོ།

༤༨. ཁྲོམ་སྡེ་བདག་སྐྱོང་དེགིས་ ཚུའི་ཉེན་འཚུབ་ཀྱི་འབྲེལ་གནད་ཚུ་བརྟག་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ དེ་རྒྱུ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་
ཚུའི་ཉེན་སྲུང་འཆར་གཞི་བརྩམ་ཏེ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

༤༩. ཞབས་ཏོག་ལྷན་ཁག་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་ ཁྲོམ་སྡེ་བདག་སྐྱོང་གིས་འབད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

- ༡) རང་སོའི་ས་ཁྲོན་དབང་ཁྲུབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་མང་གི་བཙོག་རྒྱབ་ཏོན་ཚུལ་དང་ ཆར་རྒྱབ་བཙོག་ཚུ་བྱིར་བཏོན་
གཞན་ཚུ་ འཛིན་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ འཆར་གཞི་བརྩམ་ཏེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།
- ༢) རྒྱག་སོག་འཛིན་འབད་ནིའི་འཕྲུལ་རིག་ཚུ་ ཡར་འགྲུབ་གཏང་ནི།
- ༣) འབྲུག་གི་བཟོ་བསྐྱར་བཅའ་ཡིག་དང་ སྤྱི་ཚུམ་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལམ་སྟོན་གཞན་དང་འཕྲིལ་ཏེ་ རྒྱ
བཀྱམ་སྡེལ་རིམ་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་བཏོད་ བཅུགས་ཐངས་ བཟོ་བསྐྱར་ བརྟག་དབྱེད་ ལག་ལེན་དང་ རྒྱན་སྐྱོང་
བཅས་ཀྱི་ རྒྱུ་འབྲེལ་གཞི་སྤྲོད་ལུགས་བརྩམ་ཏེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།
- ༤) འབྲུང་རྒྱུའི་རིམ་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དོན་སྤྲོད་ཅན་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་དང་ལྷ་རྟོག་ལམ་ལུགས་གཞི་བཅུགས་འབད་དེ་
འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྷན་དབང་འཛིན་ལུ་སྟན་ཞུ་ལཱ་ནི།
- ༥) རྒྱབ་ཀྱི་སྡེལ་གྱི་ལས་འཆར་ཚུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་ཡོདཔ་ཅེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ཚུ་ཨིན།

ཁྲོམ་སྡེའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྡེལ་རིམ་ལུགས།

༥༠. འབྲུལ་རིག་གི་འོས་འབབ་མེད་ན་མ་གཏོགས་ ཁྲོམ་སྡེའི་ས་ཁྲོན་དབང་ཁྲུབ་ནང་འཁོད་ལུ་ ཁྲོམ་སྡེའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྡེལ་རིམ་
ལུགས་རྒྱུང་མ་གཅིག་ སྤྱོད་བཏུབ་པའི་འབྲུང་རྒྱུའི་བཀྱམ་སྡེལ་གྱི་རིམ་ལུགས་ཨིན་མ་ལས་ ཁྲོམ་སྡེ་གིས་དགོས་མཁོ་དང་
མཐུན་མ་འབད་རྒྱབ་ཀྱི་སྡེལ་འབད་ཚེ་ རྒྱབ་ཀྱི་སྡེལ་གྱི་མཐུན་སྡེལ་གཞན་ཆམ་ཉམ་མཚམས་འཛིན་བཞག་དགོ།

Pipe-Work and Water Meter

91. The water connection pipe from the municipal main to the water meter point, water meter and associated fittings are the property of the Thromde. The care and safety of the water connection beyond the water meter and other associated fittings are the responsibility of the building owner.

Water Tariffs

92. The Thromde Administration, in accordance with the Public Finance Act, will charge a reasonable amount of water tariff per unit for its maintenance and service costs, which may be revised from time to time.

Water Pricing Committee

93. For the purpose of seeking approval from the Ministry of Finance, the Thromde Administration will appoint a Water Pricing Committee to determine and propose:
 - (a) Water tariffs to be levied to its water users for the efficient water services, capital investment in the water related infrastructure and maintenance services; and
 - (b) Charges to be levied for the discharge of effluents into its drainage and sewer system.

Allocation of Strategic Fire Hydrants

94. In coordination with the MoWHS and the MoHCA, the Thromde Administration will allocate and maintain fire hydrants at every strategic location to meet water supply requirements during fire emergencies. The Thromde Administration may pump water from rivers into its storage tanks or keep raw water pipelines at strategic points to augment its emergency water supply needs.

ཚུདུང་ཚུ་དང་ཚུའི་ཚད་འཛིན་མི་ཀྱང།

༩༡. ཁྲོམ་སྡེ་འི་ཚུདུང་ཨམ་ལས་ ཚུའི་ཚད་འཛིན་མི་ཀྱང་ཚུན་གྱི་ཚུདུང་དང་ ཚུའི་ཚད་འཛིན་མི་ཀྱང་ འདི་དང་སྐྱབས་སྡེ་ཡོད་པའི་
སྐྱབས་ཆས་ཚུ་ ཁྲོམ་སྡེ་འི་ ཚུ་དངོས་ཨིན། ཚུའི་ཚད་འཛིན་མི་ཀྱང་དང་ འདི་ལས་ཕར་བཅད་གྱི་ ཚུདུང་དང་མཐུན་ཆས་ཚུ་གི་
རིགས་ བདག་འཛིན་དང་ཉེན་སྲུང་འཐབ་དགོས་ཚུ་ སྲིད་ཁྲིམ་ཇོ་བདག་ཚུ་ལུ་ཐོགས་ཨིན།

ཚུ་ལྷུང་།

༩༢. ཁྲོམ་སྡེ་བདག་སྐྱོང་དེ་གིས་ མི་མང་དདུལ་ཅིས་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཚུན་སྐྱོང་དང་ དེ་ལས་བརྟེན་པའི་ཞབས་ཏོག་གི་
ཟད་འགོ་འདོན་ལུ་ ཐོག་ཚག་རེ་ལུ་ཚུ་ལྷུང་ལ་གང་གནས་ འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ཚུ་ལྷུང་ལ་བཀའ་ཞི་དང་ འདི་ཚུ་ཡང་ དུས་དང་
དུས་ཚོད་ལུ་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ཚོག།

ཚུ་ལྷུང་ལ་གཏན་འབབས་ཚོགས་ཚུང་།

༩༣. ཁྲོམ་སྡེ་བདག་སྐྱོང་དེ་གིས་ དདུལ་ཅིས་ལྷན་ཁག་ལས་གནང་བ་ཞུ་ནི་དོན་ལུ་ ཚུ་ལྷུང་ལ་གཏན་འབབས་ཚོགས་ཚུང་གཅིག་
བསྐོ་བཞག་འབད་ནི་དང་ ཚོགས་ཚུང་དེ་གིས་གཏན་འབབས་ཐོག་ལས་གོས་འཆར་ཐུལ་དགོས་འདི་ཡང་།

(ཀ) ཚུའི་ཞབས་ཏོག་ལུ་ཚད་ཅན་དང་ ཚུའི་གཞི་ཉེན་མཁོ་ཆས་གྱི་མ་ཚུ་ཡོངས་བསྐོ་མས་ འདི་ཚུ་འཛིན་སྐྱོང་གི་དོན་
ལུ་ ཚུ་ལྷུང་ལ་མེན་འཐབ་མི་ཚུ་ལུ་ ཁྲོམ་སྡེ་འི་ཁ་བྱུག་ལས་བཀའ་ཞི་ཚུ་ལྷུང་དང་།

(ཁ) ཁྲོམ་སྡེ་འི་གཡུང་བ་དང་ བཅོག་དུང་ཚུ་ནང་ བཅོག་ཚུ་བཏང་བའི་ སྲི་ཆུ་ཨིན།

མི་གསལ་དུ་ཚུདུང་གི་ཐབས་ལམ་བཏོན་ཐངས།

༩༤. ཁྲོམ་སྡེ་བདག་སྐྱོང་དེ་གིས་ ཞབས་ཏོག་ལྷན་ཁག་དང་ ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་ཅིག་ཁར་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་
སྲོ་བུར་གྱི་མི་ཉེན་བྱུང་བའི་སྐབས་ལུ་ དུས་ཚོད་ཁར་ཚུའི་དགོས་མཁོ་བཀའ་སྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ ཐབས་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་ས་
ཁོངས་ཚུ་ནང་ མི་གསལ་དུ་ཚུདུང་རེ་བཅུ་གསལ་ཏེ་ཚུན་སྐྱོང་འབད་དགོ། དེ་བཟུམ་མའི་སྲོ་བུར་ཉེན་འཚུབས་གྱི་དོན་ལུ་ ཁྲོམ་སྡེ་
བདག་སྐྱོང་གིས་ དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ གཅོད་ཚུ་ལས་ཚུའི་བསལ་མཛོད་ཅིག་ནང་འཐེན་ནི་ ཡང་ན་ ཐབས་ཤེས་དང་ལྷན་
པའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ ཚུདུང་གི་ཐབས་ལམ་སོགས་པ་འབད་ཚོག།

CHAPTER VII

Irrigation Water

Authority and Tasks of Agencies

95. The MoAF will specify powers and functions to be exercised by its respective agencies at various levels of administration for the effective enforcement of the provisions under this Chapter.

Existing Right to Irrigation Waterways

96. Unless there is a conflict with the equity and fairness principles under the Water Act, a person or a community who has been practicing a customary right to a waterway, before the adoption of this Regulation, will continue to practice the same right.
97. Existing irrigation channels passing through private land cannot be changed or interfered with by the land owner or by established users without the consent of the other.

Laying of Irrigation Water Facilities

98. When irrigation water conveying facilities have to be taken over a registered land, due to a lack of other alternatives, it may be done in a mutual agreement between the owner of such land and the beneficiaries. In case of parties failing to come to a mutual agreement, it will be dealt as per the Land Act of Bhutan.
99. It is the responsibility of the water facility beneficiaries to lay such water facilities with minimal damage to the servient land.

Relocation of Irrigation Water Facilities

100. When the owner of a registered land, through which an irrigation water facility is laid, proposes to develop that land into another type of land use which

ལེའུ་རྒྱལ་པ།

ཞིང་རྒྱུ།

ལས་སྡེ་རྒྱ་གོ་དབང་ཚད་དང་ལཱ་འགན།

༧༥. སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་དེ་གིས་ བདག་སྲོད་གི་གནས་རིམ་མ་འདྲམ་རྒྱུ་ནང་ ལེའུ་འདིའི་དགོངས་དོན་རྒྱ་གོ་སྡེ་ན་
ཅན་སྡེ་བསྟར་སྲོད་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ རང་སོའི་ལས་སྡེ་རྒྱ་ལུ་ དབང་ཚད་དང་ལཱ་འགན་རྒྱ་གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

ད་རེས་ཡོད་པའི་ཞིང་རྒྱུའི་རྒྱལ་མ་གྱི་ཐོབ་དབང།

༧༦. བཅའ་ཁྲིམས་གི་ནང་དོན་ལྟར་ སྤྱི་སྡེ་མས་དང་ དང་བདེན་གི་གཞི་རྩ་དང་རྒྱབ་འགལ་འབྲུང་ན་མ་གཏོགས་ སྤྱི་གཞི་འདི་
ཆ་འཛོག་མ་འབད་བའི་ཉེ་མར་ མི་དོ་ཡང་ན་ མི་སྡེ་གིས་ སྲུང་སྡེ་ལ་རྒྱལ་མ་གྱི་ཐོབ་དབང་བརྒྱུད་སྲོད་བཞིན་ཡོད་མི་རྒྱུ་ སྲུང་
ག་ཞིན་སྡེ་འཕྲོ་མ་ལུ་དེ་ ཐོབ་དབང་ཡོད།

༧༧. སྲུང་ལས་སྡེར་གྱི་ས་ཆ་ཅིག་ལས་བརྒྱུད་དེ་བཅུགས་ཡོད་མི་ ཞིང་རྒྱུའི་གཡུང་བ་རྒྱུ་ སའི་ཚོ་བདག་ཡང་ན་ རྒྱ་སྲོད་མི་རྒྱུ་གིས་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་གནང་བ་མེད་པར་སོར་སྡེ་བ་རྒྱབ་པ་ ཡང་ན་ བར་དགོགས་ལ་སོགས་པ་འབད་མི་ཚོགས།

ཞིང་རྒྱུའི་མ་ལུན་རྒྱུ་རྒྱ་བསྐྱེལ་ཐངས།

༧༨. ཞིང་རྒྱུ་ལཱ་འདྲེན་གྱི་མ་ལུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་པར་ ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ས་ཐོག་ལས་བསྐྱེལ་དགོ་པའི་
སྐབས་ སའི་ཚོ་བདག་དང་ ལེ་ཕན་སྲོད་མི་རྒྱུ་གིས་ མོས་མ་ལུན་ཐོག་ལས་བསྐྱེལ་དགོ་པ་ཞིན། གལ་སྲིད་ སའི་ཚོ་བདག་
དང་ ལེ་ཕན་སྲོད་མི་རྒྱུ་གིས་ མོས་མ་ལུན་ཐོག་ལུ་འགྲིགས་མ་རྒྱུགས་པ་ཅིན་ སའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཉེ་གོས་ཐག་
གཅད་དགོ།

༧༩. རྒྱུའི་མ་ལུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ ས་ཞིང་དེ་ལར་ལས་བསྐྱེལ་བའི་སྐབས་ གཞོད་སྲོད་གང་ཉུང་ཐོག་ལས་རྒྱབ་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་འདི་
ཡང་ རྒྱུའི་མ་ལུན་རྒྱུ་ལས་ལེ་ཕན་སྲོད་མི་རྒྱུ་ལུ་ཕོག་པ་ཞིན།

ཞིང་རྒྱུའི་མ་ལུན་རྒྱུ་རྒྱ་སྲོ་བཤུད།

༢༠༠. ཞིང་རྒྱུ་ལཱ་འདྲེན་གྱི་མ་ལུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆགས་ཉེ་ཡོད་མི་ ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་སའི་ཚོ་བདག་དེ་གིས་ ས་ཆ་དེ་ ལཱ་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་
སྲོད་དགོ་པ་སྡེ་གོས་འཆར་བཀོད་པའི་སྐབས་ ད་རེས་ཡོད་པའི་མ་ལུན་རྒྱུ་འདི་ སྲོ་ལོགས་ཁར་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཅིག་ནང་ སྲོ་

necessarily requires the relocation of an existing facility to an adjacent land, the costs of removing and relocating such water conveying facility may be borne as per mutual agreement between the concerned parties. When the mutual agreement fails, it will be carried out as per relevant provisions of the Land Act.

Application to Abstract New Irrigation Water

101. An application for water abstraction will be submitted to the concerned permit issuing authority containing the following information:
 - (a) Name and location of the proposed water source and/or abstraction point;
 - (b) Information of existing water users from the same source, if any;
 - (c) Number of users from the proposed abstraction;
 - (d) Command area and length of irrigation channel;
 - (e) Timing of the abstraction (year round or seasonal use);
 - (f) Plans for the protection of the proposed source;
 - (g) Descriptions of infrastructure to be built for the abstraction; and
 - (h) Any other information as may be necessary.
102. The Permit issuing authority will, within 30 working days from the receipt date of an application, complete the consultation and inform the applicant of its decision.

Routine Maintenance of Irrigation Facilities

103. The routine maintenance works of an irrigation facility is the responsibility of its users. No person will raise an objection against maintenance works on an existing irrigation facility when it involves no changes to the existing alignments and water source.

བཤུད་འབད་དགོཔ་འཐོན་པ་ཅིན་ ཚུའི་མཐུན་རྐྱེན་དེའི་སློབ་ཤུད་འབད་ནི་དང་ འོག་སྟེ་གཞིས་གནས་བཟུང་བའི་རིན་འབབ་
 འདི་ འབྲེལ་ཡོད་རྩ་བོ་ཚུ་གིས་མོས་མཐུན་ཐོག་ལུ་འབད་ནི། གཤམ་སྲིད་མོས་མཐུན་ཐོག་ལུ་འབྲེལ་མ་ཚུ་གསལ་པ་ཅིན་ སའི་
 བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་དགོ།

ཞིང་ཚུ་གསལ་པ་བཏོན་ནི་གི་ལུ་ཡིག།

201. ཚུ་བཏོན་ལུ་གི་དོན་ལུ་ལུ་ཡིག་ནང་ གཤམ་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་བཟུང་དོན་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཚོག་ཐམ་སློབ་མི་དབང་འཛིན་དེ་
 ལུ་ ཐུལ་དགོཔ་འདི་ཡང་།
- ཀ) གོས་འཆར་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་ཚུའི་རྐྱེན་དང་ བཏོན་སའི་མིང་དང་ ཡང་ན་ས་གནས།
 - ཁ) ཚུ་རྐྱེན་གཅིག་ལས་སློབ་བཞིན་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་ཚུའི་བཟུང་དོན།
 - ག) གོས་འཆར་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་ཚུ་བཏོན་ནི་ཨིན་མི་ལས་ ཚུ་སློབ་མིའི་གྲངས་ཚད།
 - ང) ཚུ་འདི་གིས་བྱུང་ནི་ཨིན་པའི་ ཚུ་ཞིང་ཡོངས་བསྡོམས་དང་ གཤམ་བའི་རིང་ལུང།
 - ཅ) ཚུ་མ་དང་ནམ་བཏོན་ནི་ཨིན་ན་གི་དུས་ཚོད། (ལོ་རྒྱུ་ལུ་ ཡང་ན་ ནམ་དུས་དང་བསྟུན།)
 - ཆ) གོས་འཆར་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ཚུ་རྒྱུང་སློབ་ཀྱི་འཆར་གཞི།
 - ཇ) ཚུ་བཏོན་ལུ་གི་དོན་ལུ་ བཟོ་བསྐྱར་བརྒྱབ་དགོཔ་འདི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་གི་འབྲེལ་བཤུག།
 - ཉ) དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱར་གནས་ཚུལ་གཞན་གྱི་རིགས།

202. ཚོག་ཐམ་སློབ་མི་དབང་འཛིན་དེ་གིས་ ལུ་ཡིག་འབྲེལ་བའི་ཚོས་གྲངས་ལས་ སློབ་གཤམ་གི་ཉིན་གྲངས་ 30 འི་ནང་འཁོད་
 གོས་བསྐྱར་ཚུ་མཚུག་བསྟེ་ ལུ་བ་ཐུལ་མི་དེ་ལུ་ དེའི་གོས་ཚོད་སྐོར་ལས་ བཟུང་སློབ་དགོ།

ཞིང་ཚུའི་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་དུས་རྒྱུན་ རྒྱུན་སྲོད།

203. དུས་རྒྱུན་གྱི་ཞིང་ཚུའི་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱུན་སྲོད་གི་ལུ་འདི་ ཚུ་སློབ་མི་ཚུ་ལུ་འགན་ཁུར་ཕོག་པ་ཨིན། དེའི་ཡོད་པའི་ཞིང་ཚུའི་
 མཐུན་རྐྱེན་གྱི་ཉམས་བཅོས་འབད་བའི་སྐབས་ སུར་གྱི་རྒྱུན་དང་ གཤམ་བའི་ཐད་ལུ་ འབྲེལ་བའི་ཐད་ལུ་ འབྲེལ་བའི་ཐད་པ་ཅིན་ མི་རིག་
 གིས་ཡང་ དགག་ཆ་འབད་མི་ཚོག།

Unused Irrigation Channel

104. Any proposal to reuse or renovate an irrigation channel that has been left continually unused for the last five years will be considered as new construction.

Sharing of Water

105. The water users from an irrigation facility will share its water either through mutual understanding or on the basis of existing practices when such practices are equitable and fair. If the traditional practices are deemed to be unfair and inequitable to some of its users, the water will be shared based on the size of landholdings.

Runoff Drainage

106. The Competent Authority will develop guidelines for the safe and proper discharge of runoff and overflow from irrigation fields to prevent property damage or finding its way into water bodies.

CHAPTER VIII

Planning and Management of Water Resources

National Integrated Water Resources Management Plan (NIWRMP)

107. The Secretariat will prepare the NIWRMP for the conservation, development and management of water resources in consultation with the following:

- (a) Ministry of Agriculture and Forests;
- (b) Ministry of Works and Human Settlements;
- (c) Ministry of Economic Affairs;
- (d) Ministry of Health;

- (e) Ministry of Home and Cultural Affairs;
 - (f) Bhutan Electricity Authority;
 - (g) Royal Society for the Protection of Nature; and
 - (h) Any other stakeholder as may be identified by the Secretariat.
108. In preparing the NIWRMP, the Secretariat in collaboration with relevant stakeholders will undertake, among others, the following:
- (a) Conduct an inventory of water resources;
 - (b) Identify and demarcate the river basins;
 - (c) Identify water resources for drinking, irrigation, energy, industry or other uses; and
 - (d) Identify critical issues, gaps, and socio-economic concerns for the protection and conservation of water resources.
109. Before submitting the final NIWRMP draft to the Commission for its approval, the Secretariat will conduct consultations with relevant Ministries and organizations, and invite public comments by posting a draft NIWRMP on the Commission's website for a minimum of one month.
110. The Commission and Competent Authorities will ensure that the NIWRMP is mainstreamed into national and sectoral policies, plans and programs for the efficient, effective and sustainable management of water resources, including watersheds and wetlands.

River Basin Management Plan (RBMP)

111. The Commission will designate major river basins for the purpose of preparing the RBMP for its implementation by respective Competent Authorities.

112. The Commission will establish River Basin Committees (RBCs) within a basin for the purpose of proper management of water resources and to enhance its economic values.
113. The Commission will declare an area within which the Committee will carry out its functions.

Meetings

114. RBC will meet biannually and may call for additional meeting if necessary.
115. The Commission will designate a member of the RBC who will play the secretarial role of coordinating and maintaining records of its decisions and minutes of the meetings.

Functions of River Basin Committee

116. The functions of RBC will include the following:
 - (a) Promote community participation in the protection, use, development, conservation, management and control of water resources in its area of operation through education and other appropriate activities;
 - (b) Prepare a River Basin Management Plan for the basin;
 - (c) Monitor and report to the Commission on the effectiveness of policies and action in achieving sustainable management of water resources in its area of operation;
 - (d) Collect, manage and share such data as are necessary to properly manage the basin in coordination with the Commission;
 - (e) Help resolve cross-sectoral and Dzongkhag trans-boundary issues relating to water resources in its area of operation; and
 - (f) Perform any such additional functions as the Commission may direct.

222. ལྷན་ཚོགས་དེགིས་ རྒྱལ་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ཚུལ་མཐུན་སྡེ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་དང་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕན་ཁུངས་ཚུ་ ཡར་དྲག་གཏང་ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་ གཙུང་རྒྱལ་ཚུ་གཞི་ཚོགས་པ་ཚུ་གཞི་བཅུགས་འབད་དགོ།

223. ལྷན་ཚོགས་དེགིས་ ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ལཱ་འགན་འཐབ་དགོ་པའི་ས་གོ་ཚུ་ གསལ་བསྐྱབས་འབད་དགོ།

འཛེམས་འདུ།

224. གཙུང་རྒྱལ་ཚུ་གཞི་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ ལོ་རེ་ནང་ཐེངས་གཉིས་རེ་འཛོགས་དགོ་པའི་ཁར་ ཁག་ཆེ་བ་ཅིན་ འཛེམས་འདུ་ལ་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ བརྟེན་བསྐྱབས་འབད་ཆོག།

225. གཙུང་རྒྱལ་ཚུ་གཞི་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ འཛེམས་འདུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་དང་ འཛེམས་འདུའི་གྲོས་ཚུན་དང་ གྲོས་བཅུད་གྱི་ འཛིན་ཐོ་བཞག་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་འགན་འབག་མི་སྡེ་ ལྷན་ཚོགས་དེགིས་ གཙུང་རྒྱལ་ཚུ་གཞི་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ འཐུས་མི་ཅིག་བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ།

གཙུང་རྒྱལ་ཚུ་གཞི་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ལཱ་འགན།

226. གཙུང་རྒྱལ་ཚུ་གཞི་ཚོགས་པའི་ལཱ་འགན་གྲངས་སུ་རྒྱུད་པ་གཤམ་གསལ་ལེ།

- ཀ) རང་སོའི་ལས་བྱེད་ས་ཁོངས་ནང་ མི་སྡེ་གིས་ རྒྱལ་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་དང་ སྤྱི་ཐབས་ བོང་འཕེལ་ ཉམས་སྲུང་ འཛིན་སྐྱོང་ དེལས་ བཀག་འཛིན་རྒྱུ་ལཱ་གཏོགས་ཡར་ཕར་ཚུ་ ཤེས་ཡོན་དང་ལཱ་སྐོ་གཞན་རྒྱུ་དེ་གཏང་ནི།
- ཁ) རྒྱལ་ཐོན་གི་དོན་ལས་ གཙུང་རྒྱལ་ཚུ་གཞི་ཚོགས་འཛེམས་འདུ་འཆར་གཞི་བཟུམ་ནི།
- ག) རང་སོའི་ལས་བྱེད་ས་ཁོངས་ནང་ རྒྱལ་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་དབུས་དང་ ཡུན་བརྟན་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལཱ་ཚུ་མཐར་ཕྱིན་སྐབ་ཡོད་ཀྱི་ ལྷ་རྩོག་དང་སྤྲོད་ལུ་འབད་ནི།
- ང) ལྷན་ཚོགས་དང་གཅིག་ཁར་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རྒྱལ་ཐོན་ལེགས་ཤོམ་སྡེ་འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་པའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་བསྐྱུ་ལེན་དང་ འཛིན་སྐྱོང་ བཤོ་བཀྲམ་ཚུ་འབད་ནི།
- ཅ) རང་སོའི་ལས་བྱེད་ས་ཁོངས་དང་ རྫོང་ཁག་གི་ས་མཚམས་ནང་ལུ་ རྒྱལ་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་སེལ་ནི་ལུ་གོགས་རམ་འབད་ནི།
- ཆ) ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཀོད་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ ལཱ་འགན་ལ་སྐྱོང་གཞན་གང་རུང་འབད་ནི།

Elements for RBMP Preparation

117. A RBMP will contain at least the following:
- (a) Details of the water management area drawn from the NIWRMP;
 - (b) Details on Flood Risk Zones and risk management plans;
 - (c) Details on designated areas for habitat conservation and species directly depending on river water; and
 - (d) A program for the monitoring of water status within the river basin area.
118. The following will constitute as the elements of RBMP preparation for which a RBC may use expertise:
- (a) Maps of the location and boundaries of water bodies;
 - (b) Compilation of water related baseline data;
 - (c) Maps of watershed areas of the river;
 - (d) Maps of monitoring networks;
 - (e) Maps of human settlements;
 - (f) Maps of agricultural land use;
 - (g) Hydropower generation plans;
 - (h) Hydropower integration with respect to watershed management;
 - (i) Impacts of human activity on the quality and quantity of water resources;
 - (j) Identification of both point source and non-point source pollution;
 - (k) Analysis of social and health impacts;

གཙང་ཚུའི་ཚུག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞིའི་བཟུམ་གཞི་ཚུ།

220. གཙང་ཚུའི་ཚུག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་ ཚུད་དགོས་གཤམ་གསལ་ལེ།

- ཀ) རྒྱལ་ཡོངས་ཚུའི་ཐོན་ལུང་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ལས་བཏོན་པའི་ ཚུའི་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཁོངས་ཀྱི་ རྒྱལ་བཤད་དང་།
- ཁ) ཚུད་ཀྱི་ཉེན་འཚུབ་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱལ་བཤད་དང་ ཉེན་འཚུབ་འཛིན་སྐྱོང་གི་འཆར་གཞི།
- ག) སྲོག་ཆགས་འབྲམས་ས་ཉམས་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ རོས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ས་གོ་དང་ གཙང་ཚུ་དེ་ནང་ཐད་ཀར་ དུ་བརྟེན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཚུ་གི་རྒྱལ་བཤད།
- ང) གཙང་ཚུའི་ཚུག་ཞོང་ས་གནས་ནང་འཁོད་ ཚུའི་གནས་སྐྱུངས་ལྟ་རྟོག་དོན་ལུ་ ལས་རིམ་གྱི་རྒྱལ་བཤད་བཀོད་ནི་ ཚུ་ཨིན།

221. གཙང་ཚུའི་ཚུག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཟུམ་ནིའི་དོན་ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་ཆལས་ཚུ་དགོས་དང་ དེའི་དོན་ལུ་ གཙང་ཚུའི་ཚུག་ཞོང་ཚོགས་ཚུང་གིས་ མཁས་མཚོག་ཚུ་ལས་གྲོགས་རམ་ལེན་ཚོགས་འདི་ཡང་།

- ཀ) ཚུག་ཞོང་ཚུ་གི་ས་གནས་དང་ ས་མཚམས་ཚུ་གི་ས་ཁྲ་དང་།
- ཁ) ཚུག་ཞོང་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐྱུང་ཐོ་ཡིག།
- ག) གཙང་ཚུའི་ཚུ་འཐོན་ས་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁྲ།
- ང) ལྟ་རྟོག་བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་ས་ཁྲ།
- ཅ) མི་སྡེ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཁྲ།
- ཆ) མོ་ནམ་ས་ཞིང་གི་ས་ཁྲ།
- ད) ཚུག་ཞོག་བཟོ་སྐྱུན་འཆར་གཞི་ཚུ།
- ཉ) ཚུ་ཐོན་ས་ཁོངས་འཛིན་སྐྱོང་དང་ ཚུག་ཞོག་འབྲེལ་མཐུན་བཟོ་ཐབས།
- ཏ) འབྲོ་བ་མིའི་ལས་སྐྱུ་ཚུ་ལས་བརྟེན་ ཚུའི་ཐོན་ལུང་གི་སྐྱུས་ཚད་དང་ འབོར་ཚད་ལུ་ཕན་གཞོད་སྐོར།
- ཐ) བཅོག་གྲིབ་འཐོན་ས་རོས་འཛིན།
- ད) མི་སྡེ་དང་གསོ་བའི་འབྲོད་བརྟེན་ལུ་ཕན་གཞོད་དབྱེ་ཞིབ།

- (l) An economic analysis of water, in particular, those with potential for competing use;
 - (m) Mechanisms to control water abstraction and discharges in relation to permits and environmental clearances issued; and
 - (n) A summary of the public consultation.
119. The Secretariat, in consultation with RBCs, will ensure the incorporation of the following elements into the RBMP:
- (a) Measures to prevent deterioration of water bodies, limit or control water pollutants; and
 - (b) Measures to enhance and restore polluted or depleted water bodies.

Review and Revision of RBMPs

120. In reviewing and updating RBMPs of a designated river basin, the RBCs will consider the following elements:
- (a) Promotion of efficient and sustainable water use;
 - (b) Safeguarding water quality;
 - (c) Restoration of polluted or depleted water bodies;
 - (d) Control and monitor water abstraction;
 - (e) An assessment of progress and achievements made in relation to its functions and objectives;
 - (f) Monitoring results for the period of the previous plan; and
 - (g) An explanation for any measures envisaged under the previous plan which were not undertaken.

- ན) རྩེ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་དང་ དམིགས་སལ་ལག་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་དོ་འགྲན་འབྲུང་འོས་ཀྱི་ རྩུ་ཚུ་ལུ།
- པ) ཚོག་ཐམ་དང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉེལ་མེད་གནད་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ རྩུ་བཏོན་ནི་དང་བཅོམ་རྩུ་ཕྱིར་བཏོན་ཚད་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ།
- ཕ) མི་མང་དང་གྲོས་བསྟུན་འབད་བའི་བསམ་འཆར་གྱི་བཅུད་དོན་རྩུ་ཨིན།

༡༡༩. ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་དེ་གིས་ གཙུང་རྩེ་རྩུ་གཞོང་ཚོགས་རྩུང་དང་གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་མཁོ་ཆས་རྩུ་གཙུང་རྩེ་རྩུ་གཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་རྩུ་ནང་བཅུགས་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཟོ་དགོས་འདི་ཡང་ཅེ།

- ཀ) རྩུ་གཞུང་ཉམས་ཆག་སྤོན་འགོག་དང་ རྩུ་བཅོམ་པ་བཟོ་མི་རྩུ་ཚད་འཛིན་འབད་ནི་གི་ ཐབས་ལམ་རྩུ།
- ཁ) རྩུ་གཞུང་བཅོམ་གྱི་བཞོན་ཡོད་པ་ ཡང་ན་མར་ཕབ་སོང་མི་དེ་ ཉམས་གསོ་དང་ཡར་དྲག་གི་ཐབས་ཤེས་རྩུ།

གཙུང་རྩེ་རྩུ་གཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འབྲུག་ཞིབ་དང་ བསྐྱར་བཅོས།

༡༢༠. དོས་འཛིན་གྲུབ་པའི་གཙུང་རྩེ་རྩུ་གཞོང་རྩུ་གི་ གཙུང་རྩེ་རྩུ་གཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་དུས་མཐུན་བཟོ་བའི་སྐབས་ གཙུང་རྩེ་རྩུ་གཞོང་ཚོགས་རྩུང་དེ་གིས་ གཤམ་གསལ་གྱི་ཆཤམ་ཐོག་ལུ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་དགོས་ཅེ།

- ཀ) བན་རྩུས་ཅན་དང་ ཡུན་བརྟན་གྱི་རྩེ་ལག་ལེན་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དང་།
- ཁ) རྩེ་སྤྲུལ་ཚད་ཉེན་སྲུང་འབད་ནི།
- ག) རྩུ་གཞུང་བཅོམ་གྱི་བཞོན་ཡོད་པ་ ཡང་ན་མར་ཕབ་སོང་མི་འདི་ཉམས་གསོ་འབད་ནི།
- ང) རྩུ་བཏོན་ལུ་གི་ལྷ་རྩོག་དང་ ཚད་འཛིན་འབད་ནི།
- ཅ) རང་སོའི་ལུ་འགན་ དམིགས་ལུ་ལ་རྩུང་དང་བསྟུན་པའི་གྲུབ་འབྲས་དང་ ལུ་ཤུལ་བཏོན་མི་རྩུ་གི་བརྟག་ཞིབ་སྐྱོར།
- ཆ) ཉེ་མའི་འཆར་གཞི་དུས་མཚམས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ལྷ་རྩོག་སྐྱོར།
- ཇ) ཉེ་མའི་འཆར་གཞི་དེ་ནང་ བཀོད་པའི་ཐབས་ལམ་རྩུ་ ལག་ལེན་མ་འབྲལ་པར་ཡོད་མི་རྩུ་གི་གནད་ཁུངས།

Participation in RBMPs

121. RBC will ensure involvement of relevant stakeholders in the preparation and revision of RBMP by publishing and making the following available for comments:

- (a) Circulation of draft copies of RBMP for consultation with relevant stakeholders; and
- (b) Posting draft copy of RBMP on the Secretariat's website for at least one month.

Monitoring Program

122. RBC will establish monitoring systems to ensure that the RBMP is implemented.

CHAPTER IX

Watersheds and their Management

Classification of Watersheds

123. The MoAF will identify watersheds as (i) pristine, (ii) normal, (iii) degraded or (iv) critical watersheds in the country as per its guidelines for incorporation into the NIWRMP and RBMPs.

Timber Extraction from a Watershed Area

124. Timber extraction or logging from a demarcated watershed will be based on scientific management plans.

གཙང་ཚུའི་ཚུགཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་གྲལ་གཏོགས།

༡༢༡. གཙང་ཚུའི་ཚུགཞོང་ཚོགས་ཚུང་དེགིས་ ཚུགཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཟམ་ནི་དང་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་
འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཅན་ཚུ་ གྲལ་གཏོགས་དེས་བརྟན་བཟེ་ནིའི་དོན་ལུ་ བསམ་འཆར་ལེན་ཐབས་ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་
བཛེན་དོན་ཚུ་གསལ་བསྐྱབས་འབད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ) འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཅན་དང་གོས་བསྐྱར་འབད་ནིགི་དོན་ལུ་ གཙང་ཚུའི་ཚུགཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཟེན་གྲིས་
བཀམ་སྲེལ་འབད་ནི་དང་།

ཁ) གཙང་ཚུའི་ཚུགཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཟེན་གྲིས་འདྲ་དེ ཉུང་ཤོས་ལྷན་གཅིག་གི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་
གི་ཡོངས་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་བཙུགས་བཞག་དགོཔ་ཚུ་ཨིན།

ལྷ་རྟོག་ལམ་རིམ།

༡༢༢. གཙང་ཚུའི་ཚུགཞོང་ཚོགས་པ་དེགིས་ གཙང་ཚུའི་ཚུགཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ལག་ལེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་ དེས་བརྟན་
བཟེ་ནིགི་དོན་ལུ་ ལྷ་རྟོག་ལམ་ལུགས་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

ལེན་དགུ་པ།

ཚུ་འཐོན་ས་ཁོངས་དང་ དེའི་འཛིན་སྐྱོང་།

ཚུ་འཐོན་ས་ཁོངས་དབྱེ་ཁག།

༡༢༣. མོ་ནམ་དང་ནགས་ཚེལ་ལྷན་ཁག་དེགིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚུའི་ཐོན་ཁུངས་གཅིག་བསྐྱེལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་ གཙང་
ཚུའི་ཚུགཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་ནང་བཙུགས་ཐབས་ལུ་ དེའི་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཏེ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་ཚུ་
འཐོན་ས་ཁོངས་ཚུ་ (༡) ཉམས་མེད་ ཡང་ན། (༢) ཚད་ལྡན། (༣) ཉམས་འགྲིབ་ཤོར་བ། (༤) ཉེན་ཚབས་ཆེ་
བ་སྡེ་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།

ཚུ་འཐོན་ས་ཁོངས་ལས་ཤིང་བཏོན་ཐབས།

༡༢༤. ས་མཚམས་བཅད་དེ་ཡོད་པའི་ཚུ་འཐོན་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་ལས་ཤིང་བཏོན་ནི་ ཡང་ན་ཤིང་བཏོག་གི་ལཱ་འབད་ནི་ཚུ་ ཚོན་
རིག་གི་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་བསྐྱར་ཏེ་འབད་དགོ།

Awareness Raising Programs

125. The MoAF will organize periodic awareness raising programs on plant species that are determined to be safe and suitable for the conservation of watershed areas.

Community Settlement within Watershed Area

126. In coordination with Dzongkhag and Gewog Administrations, the concerned Competent Authority will identify existing human settlements within watershed areas. In the event of restriction to pursue normal socio-economic activities within their own land, the Competent Authority will devise and implement incentives and compensation mechanisms which may be in the form of payment for environmental services.
127. The Competent Authorities will prohibit introduction of any species in the watershed areas without the first hand scientific knowledge regarding its impact on the water yield.

Watershed Management

128. In coordination with concerned water users, the designated Competent Authority on drinking or irrigation water will pursue programs to maintain constant flow of water from watershed through proper land management practices, good vegetation cover and control of development activities within the designated watershed area.
129. Water resource development will be based on principles of environment sustainability, economic feasibility and social acceptability with preference for environmental conservation and water use priority principles.

CHAPTER X

Dispute Resolution

Dispute Settlement

130. When a water related dispute is presented before a concerned Competent Authority under this Regulation, the hearing, deliberation and administrative decision making will be based on the following essential elements of fairness:
- (a) Both parties must be heard, fairly and exhaustively, on issues presented for its consideration;
 - (b) Witnesses must be summoned and their statements recorded in writing;
 - (c) Examine documentary evidence such as agreements and technical opinions;
 - (d) Investigate and verify customary practices when such rights are claimed;
 - (e) Consider impact on other users;
 - (f) Any person having a conflict of interest will refrain from attending on such hearing and being part of the deciding authority; and
 - (g) Any decision rendered by the competent authority will be in writing with sign and seal of the authority.
131. Any controversy relating to water use, such as irrigation or drinking water and its infrastructure maintenance, will be presented to and addressed by the concerned WUA. When amicable negotiation fails to resolve a contested issue, the decision will be taken through vote system by its members. When there is no WUA the dispute will be decided by the concerned Gewog Administration.
132. A person aggrieved by the decision of the WUA may appeal to the Gewog Administration, within ten (10) working days, who will hear and decide within fifteen (15) working days from the registration of an appeal.

ལེན་བཅུ་པ།

ཉེན་འཛིན་སེལ་ཐབས།

ཉེན་འཛིན་འདུམ་འགྲིག།

༡༢༠. རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེན་འཛིན་ཅིག་ སྤྲིག་གཞི་འདི་ནང་བཀོད་པའི་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཅིག་ནང་འབྲོར་བའི་སྐབས་ གཤམ་གསལ་གྱི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་དྲང་སློམས་ཀྱི་ཆལ་ཆུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ལྷན་གསལ་ན་ སྲོམ་བསྐྱར་དང་བདག་སྐྱོད་གི་དང་ལེན་འཐབ་དགོས་འདི་ཡང་།

- ༡) རྩ་ཕན་གཉིས་ཆར་འུ་གསལ་ཞུ་བའི་གནད་དོན་རྒྱ་བསམ་ཞིབ་དོན་ལུ་ དྲང་སློམས་དང་ ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གསལ་སྟེ་ དེས་པར་དུ་སྤྲོད་ནི་དང་།
- ༢) དཔལ་པོ་འབོ་ནི་དང་ ཁོང་རའི་དག་བརྗོད་རྒྱ་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་ནི།
- ༣) གན་རྒྱ་དང་ རྒྱུ་རིག་གི་བསམ་འཆར་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཡིག་ཆའི་སྐབ་བྱེད་བརྟག་ཞིབ་འབད་ནི།
- ༤) ལྷ་སྲོམ་ལམ་ལུ་གསལ་གྱི་ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་པའི་སྐབས་ ལྷ་སྲོམ་ལམ་ལུ་གསལ་གྱི་སོམས་སྲོམ་རྒྱ་ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནི།
- ༥) རྒྱ་སྐྱོད་མི་གཞན་རྒྱ་ལུ་ཕན་གོད།
- ༦) མི་རོགས་རུང་གིས་ ཁོ་ཕན་ལྷག་སྤྲོད་འཐོན་པའི་སྐབས་ ལྷན་གསལ་དང་ ཐག་གཅད་དབང་འཛིན་གྱི་གྲངས་སུ་གཏོགས་ནི་ལས་འཛེམ་དགོ།
- ༧) ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་དེགིས་སྲོམ་ཚོད་གང་རུང་ ཡིག་ཐོག་ལུ་སྟེ་ ཐིུ་དང་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་སྤྲོད་ནི་རྒྱ་ཨིན།

༡༢༡. ཞིང་རྒྱལ་ འབྲུང་རྒྱུ་ དང་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་རྒྱུན་སྐྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་སྐབས་བདེ་མིན་གྱི་རྩོད་ཉེན་ག་ཅིག་ཨིན་རུང་ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་སྐྱོད་ཚོགས་པ་དེ་ལུ་ཞུ་ནི་དང་ ཚོགས་པ་དེགིས་ སེལ་ཐབས་འབད་དགོ། མ་འགྲིགས་པའི་གནད་དོན་ཐོག་ལུ་ མཐུན་འབྲེལ་གྱི་འདུམ་འགྲིགས་འབད་མ་རྒྱུགས་པའི་སྐབས་ དེ་ནང་འཚོགས་པའི་འབྲུས་མི་རྒྱ་གིས་སྟེ་ ཚོགས་རྒྱན་གྱི་ལམ་ལུ་གསལ་ཐོག་ལས་ སྲོམ་ཐག་གཅད་དགོ། རྒྱ་སྐྱོད་ཚོགས་པ་མེད་པ་ཅིན་ རྩོད་ཉེན་དེ་འབྲེལ་ཡོད་རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོད་དེགིས་སྲོམ་ཐག་གཅད་དགོ།

༡༢༢. རྒྱ་སྐྱོད་ཚོགས་པའི་སྲོམ་ཚོད་ལུ་བརྟེན་ ཉམས་སྲུང་བྱེད་མི་དེགིས་ སྤྲིག་གཞི་གི་ཉེན་གྲངས་བཅུ་ཐམ་ (༡༠) གྱི་ནང་ འཁོད་ རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོད་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་འབད་དགོ་པའི་ཁར་ མཐོ་གཏུགས་ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ཚོས་གྲངས་ལས་ སྤྲིག་གཞི་གི་ཉེན་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ (༡༥) འི་ནང་འཁོད་ ལྷན་གསལ་ན་ཐོག་ལུ་སྲོམ་ཐག་གཅད་དགོ།

133. A person aggrieved by the decision of Gewog Administration may appeal to the Dzongkhag Administration, within ten (10) working days, who will hear and decide within twenty five (25) working days from the appeal registration date.
134. A person aggrieved by the decision of the Dzongkhag Administration may file petition, within ten working days, before a competent court of jurisdiction.

Dispute among Communities of Different Gewogs under the Same Dzongkhag

135. When there is a water related dispute between or amongst communities of different Gewogs under the same Dzongkhag, the concerned Gups and Chairpersons of WUAs will facilitate for an amicable resolution of the dispute, failing which the dispute may be appealed to the Dzongkhag Administration.

Dispute among Communities of Different Dzongkhags

136. When the water related dispute is between or amongst communities of different Dzongkhags, the concerned Dzongkhag Tshogdus will, within 30 days from the date of dispute registration in one of the Dzongkhag Administrations, coordinate to constitute an ad-hoc Dispute Resolution Committee consisting of members, not less than three from each Dzongkhag Tshogdu, who will be appointed by respective Chairpersons.
137. A person or community aggrieved by the decision of the Dispute Resolution Committee may file a petition before a Court within whose jurisdiction the cause of dispute has arisen.

Appeal to the Commission

138. Any water related dispute not covered by the above sections or when there exists water controversy between or amongst different authorities, it may appeal to the Commission who will hear and decide within thirty five (35) working days from the receipt date of the appeal.

༡༢༣. རྒྱུ་ལོག་བདག་སྐྱོད་གི་གྲོས་ཚད་ལུ་བརྟེན་ ཉམས་རྒྱུད་བྱུང་མི་དེ་གིས་ སྤྲིག་གཡོག་གི་ཉིན་གངས་བཅུ་ཐང་ (༡༠) གྱི་
ནང་འཁོད་ རྒྱུ་ལོག་བདག་སྐྱོད་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་འབད་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱུ་ལོག་བདག་སྐྱོད་དེ་གིས་ མཐོ་གཏུགས་གྱི་ཐོ་
བཀོད་འབད་བའི་ཚེས་གངས་ལས་སྤྲིག་གཡོག་གི་ཉིན་གངས་ ཁལ་གཅིག་ལུ་ (༢༥) འི་ནང་འཁོད་ ལྷན་གསལ་ཐོག་ལུ་
གྲོས་ཐག་གཅད་དགོ།

༡༢༤. རྒྱུ་ལོག་བདག་སྐྱོད་གི་གྲོས་ཚད་ལུ་བརྟེན་ ཉམས་རྒྱུད་བྱུང་བའི་མི་དེ་དེ་གིས་ དབང་ཁྲབ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལུ་
བཤེར་ཡིག་སྤུལ་ཚོགས།

རྒྱུ་ལོག་གཅིག་ནང་ རྒྱུ་ལོག་སོ་སོ་འི་མི་སྡེ་འི་བར་ནི་ཉེ་ག་འཛིང་།

༡༢༥. རྒྱུ་ལོག་གཅིག་གི་འོག་ལུ་ རྒྱུ་ལོག་སོ་སོ་འི་མི་སྡེ་ཚུ་གི་བར་ན་ ཡང་ན་ མི་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་གི་བར་ན་ རྒྱུད་འབྲེལ་བའི་ཉེ་ག་
འཛིང་འཐོན་པའི་སྐབས་ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་ཚུ་དང་ རྒྱུ་ལོག་ཚོགས་པའི་ཁྲི་འཛིན་ཚུ་གིས་ མཐུན་འབྲེལ་གྱི་འདུམ་འགྲིགས་
འབད་ནི་ལུ་ བན་གྲོགས་འབད་དགོ་པའི་ཁར་ འདུམ་འགྲིགས་འབད་མ་ཚུགས་པའི་སྐབས་ ཉེ་ག་འཛིང་དེ་ རྒྱུ་ལོག་བདག་
སྐྱོད་ལུ་མཐོ་གཏུགས་འབད་ཚོགས།

རྒྱུ་ལོག་སོ་སོ་འི་མི་སྡེ་འི་བར་ནི་ཉེ་ག་འཛིང་།

༡༢༦. རྒྱུ་ལོག་སོ་སོ་འི་མི་སྡེ་ཚུ་གི་བར་ན་ ཡང་ན་ མི་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ རྒྱུད་འབྲེལ་བའི་ཉེ་ག་འཛིང་འཐོན་པའི་སྐབས་ འབྲེལ་
ཡོད་རྒྱུ་ལོག་ཚོགས་འདུ་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་ལོག་བདག་སྐྱོད་ཅིག་ནང་ཉེ་ག་འཛིང་ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ཚེས་གངས་ལས་ ཉིན་
གངས་སུམ་ཅུ་ (༣༠) འི་ནང་འཁོད་ དམིགས་བསལ་དུ་དེ་བཟུམ་མའི་ཉེ་ག་འཛིང་བསལ་ནི་དེ་དོན་ལུ་ རང་སོ་འི་ཁྲི་འཛིན་
གྲིས་སྡེ་ རྒྱུ་ལོག་ཚོགས་འདུ་དེ་འེལ་ས་ འབྲུས་མི་གསུམ་ལས་མ་ཉུང་མ་སྡེ་བསྐྱོ་བཞག་འབད་བཞིན་མ་ལས་ ཉེ་ག་འཛིང་
སེལ་ཐབས་ཚོགས་རྒྱུ་གཞི་བཅུགས་འགོ་འདྲིན་འཐབ་དགོ།

༡༢༧. ཉེ་ག་འཛིང་སེལ་ཐབས་ཚོགས་རྒྱུ་ལོག་སྐྱོད་ལུ་བརྟེན་ ཉམས་རྒྱུད་བྱུང་བའི་མི་དེ་ ཡང་ན་ མི་སྡེ་དེ་གིས་ ཉེ་ག་འཛིང་དེའི་
རྒྱ་ཁྲིམ་འཐོན་སའི་དབང་ཁྲབ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ལུ་ བཤེར་ཡིག་སྤུལ་ཚོགས།

ལྷན་ཚོགས་ལུ་མཐོ་གཏུགས།

༡༢༨. རྒྱུད་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ལས་ རོང་གསལ་དོན་ཚན་དེ་གིས་འགབ་མ་ཚུགས་པ་ ཡང་ན་ དབང་འཛིན་ཚུ་གི་བར་
ན་ རྒྱུ་ལོག་ལས་བྱ་སྤྲེལ་བའི་མི་དེ་གི་ཚུན་ཉེ་ག་འཐོན་པ་ཅིན་ ལྷན་ཚོགས་ལུ་མཐོ་གཏུགས་འབད་ཚོགས་པའི་ཁར་ མཐོ་
གཏུགས་འཕྲོར་བའི་ཚེས་གངས་ལས་ སྤྲིག་གཡོག་གི་ཉིན་གངས་སུམ་ཅུ་སོ་ལུ་ (༣༥) འི་ནང་འཁོད་ ལྷན་ཚོགས་དེ་གིས་
ལྷན་གསལ་ཐོག་ལས་གྲོས་ཐག་གཅད་དགོ།

CHAPTER XI

Offences and Penalties

Offences

139. A violation or infringement of any of the obligations set forth under the Act and this Regulation shall constitute an offence.

Administrative Sanctions

140. The Commission/Secretariat and the Competent Authorities may impose administrative sanctions to persons for any violation of the provisions of the Water Act or this Regulation. The administrative sanctions may comprise of one or more of the following:

- (a) Order offender with specified terms to come into compliance;
- (b) Order to take mitigating, corrective or restorative measures as may be deemed necessary to prevent further damage being caused to human health and/ or environment;
- (c) Payment of a fine not exceeding twelve man-months of the national minimum wage;
- (d) Reimbursement of any costs incurred by an Authority due to offenders' failure to take the notified measures in time;
- (e) Payment of compensatory costs for rectifying any damage to the environment, persons or property caused by the offence;
- (f) Suspension or revocation of environmental clearance or permit;
- (g) A fine equivalent to ten man-months as per the national minimum wage per day in the event of the offence being continued after stop order, till the day such offence is discontinued;

ལེན་བཅུ་གཅིག་པ།

གནོད་འགོལ་དང་ཉེས་ཆད།

གནོད་འགོལ།

༡༣༩. བཅའ་ཁྲིམས་དང་ སྤྱི་གཞི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་འགན་འཁུལ་གང་ཅུང་ལས་འགལ་བའམ་ ཁྲིམས་འགལ་འབད་བའི་ཅིན་གནོད་འགོལ་ཅིག་གི་གངས་སུ་བཅི་དགོ།

བདག་སྐྱོད་གི་ཉེས་བྱ།

༡༤༠. ལྷན་ཚོགས་/ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་དང་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་འབྲས་ལྲིས་ལ་ཡང་ན་སྤྱི་གཞི་འདི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་འགལ་མི་ མི་ངོ་ཚུ་ལུ་བདག་སྐྱོད་གི་ཉེས་བྱ་ཚུ་ བཀའ་ཚོགས། བདག་སྐྱོད་གི་ཉེས་བྱའི་གངས་སུ་ གཤམ་གསལ་ལས་གཅིག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་སྟེ་ཚུད་པ་ཨིན།

- ༡) ཁྲིམས་འགལ་འབད་མི་དེ་གིས་ ལག་ལེན་ལུ་གསུམ་མཐུན་ཐོག་འབྲེལ་དགོ་པའི་ དང་ལེན་ལ་གསལ་གྱི་བཀའ་ཚུ་དང་།
- ༢) མིའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ ཡང་ན་ མཐའ་འཁོར་ལུ་གནོད་སྐྱོན་ཐེབས་འབྱུང་ནི་ལས་སྤོན་འགོག་འབད་ཐབས་ལུ་ མཁོ་གལ་ཅན་སྟེ་མཐོང་བའི་ མར་ཕབ་དང་ ལེགས་བཅོས་ ཡང་ན་ ཉམས་བཅོས་གི་ཐབས་ཤེས་འབད་དགོ་པའི་བཀའ་ཚུ།
- ༣) ཟླ་ངོ་༡༢ གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཉུང་མཐའི་སྐྱེ་ཚད་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ ཉེས་ཆད་ཅིག་སྤྲོད་དགོ་པ།
- ༤) གནོད་འགོལ་པ་དེ་གིས་ གསལ་བསྐྱབས་འབད་བའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ དུས་ཚོད་ལུ་མ་འབད་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གི་ལ་ཐུག་ལས་ ཟད་འགོ་བཏང་དགོ་པ་ཐོན་མི་གི་ རིན་དུལ་ལོག་སྤྲོད་ནི།
- ༥) གནོད་འགོལ་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ མཐའ་འཁོར་དང་ མི་ངོ་ ཡང་ན་ རྒྱ་དངོས་ཚུ་ལུ་གནོད་སྐྱོན་བྱུང་མི་ ལེགས་བཅོས་གི་ དོན་ལུ་ རྒྱུད་འབྲེས་གི་རིན་དུལ་སྤྲོད་ནི།
- ༦) མཐའ་འཁོར་གསུམ་སྟངས་ཉེགས་མེད་ཏེ་གནང་བ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཐམ་ མཚམས་འཛོག་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཚམས་འབྲེལ་ཏེ་ནི།
- ༧) གལ་སྲིད་ བཀའ་ཚོགས་འགོ་བཙུག་ཏེ་ཚུ་ཚུ་བའི་ལུ་ལུ་ཡང་ གནོད་འགོལ་འཕྲོ་མཐུན་དེ་རང་འབད་བའི་ཅིན་ དེ་ལུ་ ཉེས་བྱ་ གནོད་འགོལ་དེ་སྤྱོད་མ་བཅད་ཚུན་ཚོད་ཏེ་རིང་ལུ་ ཉེན་བསྐྱར་བཞེན་དུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཉུང་མཐའི་སྐྱེ་ཚད་ ཚད་གཞི་ཐོག་ ཟླ་ངོ་༡༠ གི་སྐྱེ་ཚད་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཉེས་ཆད་ཕོག།

- (h) Failure to comply with the stop order, an activity shall be shut down without compensation;

Enforcement of Administrative Sanctions

141. The Heads of the Competent Authorities designated under this Regulation are empowered to enforce administrative sanctions under this Regulation.

Penalty Assessment

142. While determining administrative sanctions under this Regulation, concerned Competent Authorities will consider the following elements:

- (a) The magnitude of the offence;
- (b) The frequency of the offence;
- (c) Actual or potential impact on the environment and human health;
- (d) The culpability of the offender;
- (e) The extent of the achieved or intended economic advantage from the offence; and
- (f) The need to deter future violations of the Act and Regulations.

Offence of Felony

143. A person :

- (a) Endangering a public water source resulting in an epidemic, death or serious public hazard shall be guilty of an offence of felony of first degree and shall be liable to be sentenced in accordance with the Penal Code of Bhutan.

- (b) Endangering a public water source resulting into injury to human health and damage to the environment shall be guilty of felony of second degree and shall be liable to be sentenced in accordance with the Penal Code of Bhutan.
- (c) Endangering a public water source by creating substantial risk of serious physical injury to the public shall be guilty of the offence of felony of third degree and shall be liable to be sentenced in accordance with the Penal Code of Bhutan.
- (d) Committing any of the following acts will be guilty of the offence of fourth degree felony and shall be liable to be sentenced in accordance with the Penal Code of Bhutan:
 - (1) Abstracts water resource without obtaining Environmental Clearance;
 - (2) Discharges effluents without obtaining Environmental Clearance;
 - (3) Activities in contravention with the provisions of Section 45(a) and (b) of the Act; and
 - (4) Other illegal activities leading to degradation of watershed and catchment areas.

Offence of misdemeanour

144. A person committing any of the following acts shall be guilty of an offence of misdemeanour and shall be liable to be sentenced in accordance with Penal Code of Bhutan:
- (a) Endangerment of public water source;
 - (b) Failure to comply with the terms and conditions of an Environmental Clearance;
 - (c) Failure to comply with administrative sanctions; and
 - (d) Vandalism and destruction of water supply infrastructure.

- ཁ) མི་མང་གི་ རྒྱའི་འབྲུང་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ གཞོན་པ་བཀའ་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ མི་གི་གསོ་བའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཞོན་ ཉེན་དང་ མཐའ་འཁོར་གཞོན་པ་འབྲུང་པ་ཅིན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ དབྱེ་རིམ་གཉེས་པའི་ཉེས་ཚེན་གཞོན་འགོལ་གྱི་ཉེས་ སྐྱོན་གངས་སུ་བརྩི་ཞེན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་དང་འཁྲིལ་བའི་ བཙོན་ཁྲིམས་སྤྲིན་དགོ།
- ག) མི་མང་གི་ རྒྱའི་འབྲུང་ཁུངས་ཅིག་ལུ་ གཞོན་པ་བཀའ་མི་ལུ་བརྟེན་ མི་མང་གི་གཞུགས་ཁམས་ལུ་ ཚབས་ཚེན་ གཞོན་སྐྱོན་གྱི་ ཉེན་ཁ་བཀའ་མི་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཚེན་གཞོན་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་གངས་ སུ་བརྩི་ཞེན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་དང་འཁྲིལ་བའི་ བཙོན་ཁྲིམས་སྤྲིན་དགོ།
- ང) གཤམ་གསལ་གྱི་བྱ་བ་གང་རུང་འཐབ་མི་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཚེན་གཞོན་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ གངས་སུ་བརྩི་ཞེན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་དང་འཁྲིལ་བའི་ བཙོན་ཁྲིམས་སྤྲིན་དགོཔ་འདི་ ཡང་།
 - (༡) མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉོག་མེད་གནད་བ་མ་ལེན་པར་ རྒྱའི་ཐོན་ཁུངས་བཏོན་པ།
 - (༢) མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉོག་མེད་གནད་བ་མ་ལེན་པར་ བཙོན་ཚུབ་ཏང་བ།
 - (༣) བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༥༥ པའི་ (༡) དང་ (ཁ) ལས་འགལ་བའི་ལས་སྒྲུ།
 - (༤) རྒྱ་འཕྲོན་ས་ཁོངས་དང་ རྒྱ་འཛིན་ས་ཁོངས་ཚུ་ ཉམས་ཚག་གཏང་ནིའི་ བྱ་བ་གཞན་འཐབ་པ་ཚུ་ཞེན།

ཉེས་སྤྲིན་གཞོན་འགོལ།

- ༡༥༥. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ གཤམ་གསལ་གྱི་བྱ་བ་གང་རུང་ཅིག་འཐབ་པ་ཅིན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་སྤྲིན་གཞོན་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ གངས་སུ་བརྩི་ཞེན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བཙོན་ཁྲིམས་སྤྲིན་དགོཔ་དེ་ཡང་།
 - ༡) མི་མང་གི་རྒྱུ་ཅིག་ལུ་ཉེན་འཚུབ་བཀའ་བ་དང་།
 - ༢) མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཉོག་མེད་གནད་བའི་ ཁ་ཚིག་དང་གནས་ཚིག་ལུ་མ་གནས་པ།
 - ༣) བདག་སྐྱོད་གི་ཉེས་བྱ་ཚུ་ལུ་མ་གནས་པ།
 - ༤) རྒྱའི་བཀའ་སྲུལ་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཚས་ལུ་གཞོན་པ་བཀའ་བ་དང་ མེད་པ་བཏང་བ།

Offence of petty misdemeanour

145. A person committing any of the following acts will be guilty of an offence of petty misdemeanor and shall be liable to be sentenced in accordance with the Penal Code of Bhutan:

- (a) Providing a false or misleading information;
- (b) Failure to extend the necessary cooperation to a person in execution of authorized duties or obstructs any person in the exercise of powers and authority conferred on him under the Act and this Regulation; and
- (c) Failure to maintain records and registers required by the provisions of the Act and this Regulation.

CHAPTER XII

Miscellaneous Provision

Offence Reporting Procedure

146. A person with knowledge of or witnessing violations of the Water Act or this Regulation has the right and duty to report the same in writing to the Secretariat, relevant Competent Authorities or Police, as may be applicable.

147. The Secretariat or the concerned Competent Authority shall have the responsibility to investigate the complaint to the extent feasible and take necessary action.

Waste Disposal in Water Bodies

148. Issues relating disposal of waste into water bodies or disposing of it in such a way that it consequently finds its way into the water bodies will be dealt as per the provisions of Waste Prevention and Management Act and its Regulation.

ཉེས་པ་ཡང་ཕྱི་གཞི་འགོད་འགོལ།

༡༢༥. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ གཤམ་གསལ་གྱི་བྱ་བ་གང་རུང་འཐབ་པ་ཅིན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྱི་གཞི་འགོད་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྒྲིན་
གངས་སུ་བཅུ་ཞེན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བཙོན་ཁྲིམས་སྒྲིན་དགོས་དེ་ཡང་།

ཀ) རྩོམ་ཞུགས་ ཡང་ན་ མགུ་སྒྲོར་གྱི་བདེ་དོན་སྦྲོད་པ།

ཁ) མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་ སློབ་གཞི་འདི་འོ་འོ་ལུ་སྦྲོད་པའི་ གནང་བ་ཅན་གྱི་ སློབ་གཞི་ལྟར་ཉེ་
ལུ་ དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་ མཉམ་འབྲེལ་མ་འབད་བ་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་དང་ དབང་ཚབ་སྦྲུང་སྦྲོད་འབད་ནི་ལུ་
བཀག་ཆ་འབད་བ།

ག) བཅའ་ཁྲིམས་དང་ སློབ་གཞི་འདི་དགོངས་དོན་ལྟར་དུ་ མཁོ་བའི་དོན་ཐོ་དང་ ཐོ་དེབ་ཚུ་སྦྲུང་མ་འབད་བ།

ལེན་བཅུ་གཉེས་པ།

སྤྲོ་ཚོགས་དགོངས་དོན།

གཞི་འགོལ་སྤྲོ་ཚོགས་འཛུགས་པ།

༡༢༦. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་ སློབ་གཞི་འདི་ནང་བཀོད་པའི་དགོངས་དོན་ལས་འགོལ་བ་ ཤེས་པ་ ཡང་ན་ མཐོང་བ་
ཅིན་ གཞི་འགོལ་དེའི་སྤྲོ་ཚོགས་ འོས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ སྤྲོ་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ ཡང་
ན་ འགག་སྤེལ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་སྤེལ་ ཉོགས་བཤའ་བཀོད་ནིའི་ ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་མ་ཚད་ འགན་ཁུར་ཕོག་པ་ཨིན།

༡༢༧. སྤྲོ་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཉོགས་བཤའ་དེ་ཚུ་ ག་དེ་དག་དུག་ ཞིབ་དཔྱད་
འབད་དེ་ ཉེབ་མཁོ་བའི་ དང་ལེན་འབད་ནིའི་ འགན་ཁུར་ཕོག།

ཚུག་ཚུ་ནང་ ཕུག་སྤྲོ་ཚོགས་བཀོད་ནི་ཚུ།

༡༢༨. ཚུག་ཚུ་ནང་ཕུག་སྤྲོ་ཚོགས་བཀོད་ནི་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞན་ཁར་ཕུག་སྤྲོ་ཚོགས་བཀོད་པའི་བརྟེན་ཏེ་ ཕུག་སྤྲོ་ཚོགས་ཚུ་ ཚུ་
གཞི་འགོལ་འཛུགས་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ ཕུག་སྤྲོ་ཚོགས་སྤོང་འགོག་དང་འཛིན་སྦྲོད་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ དེའི་སློབ་གཞི་གཞི་གི་
དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ འབྲེལ་བ་འཐབ་དགོ།

Revision

149. In keeping with the changing needs, the Secretariat, in consultation with Competent Authorities and other relevant agencies, may review and revise this Regulation from time to time.

Interpretation

150. In any instance of a difference in the meaning between the Dzongkha and English texts of this Regulation, each text shall be regarded as equally authoritative and authorities shall reconcile the two texts.

Definitions

151. In this Regulation, unless the context otherwise requires:

- (1) **Association-** means a Water Users' Association formed as per the Water Act.
- (2) **Authority-** means competent authorities and agencies designated to carry out functions under the Water Act and this Regulation.
- (3) **Commercial use-** means any use or abstraction of water intended for generating monetary gains by sale or trading goods or products as may be classified by a permit issuing authority.
- (4) **Commission-** means the National Environment Commission.
- (5) **Competent Authority-** means the Ministries, Agencies, Local Authorities, committees, CSOs or any other entity as may be designated by the Commission as a competent authority.
- (6) **Conflict of interest-** means a situation where a sitting member of Competent Authority who is a family member, relative, employer, employee, dependent or a known business partner, well known close friend or adversary of a party whose water related dispute is being addressed by that competent authority.

བསྐྱར་བཅོས།

༡༢༩. འཕོ་འགྲུར་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་དེགིས་ ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་ཚུ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་
གཞན་ཚུ་དང་གོས་བསྐྱུན་ཐོག་ལུ་ སྤྲིག་གཞི་འདི་ དུས་དང་དུས་ཚོད་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ཚོག།

དོན་འགྲེལ།

༡༤༠. སྤྲིག་གཞི་འདི་འོ་ཚུང་ལ་དང་དབྱིན་སྐད་གཉིས་གྱི་བར་ན་གོ་དོན་མ་འདྲ་བའི་གནད་རེ་ཐོན་ཚེ་ ཚོག་དོན་གཉིས་ཚར་ལུ་
དབང་ཚད་འདྲ་མཉམ་གྱི་བརྗེ་འཛུགས་འབད་དགོཔ་དང་ དབང་འཛིན་ཚུ་གིས་ ཚོག་དོན་གཉིས་འགྲིགས་འཇགས་འབད་
དགོཔ་ཨིན།

ངེས་ཚིག།

༡༤༡. ལྷགས་དོན་སོ་སོ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་:

- (༡) ཚོགས་པ་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་གཞི་བཙུགས་འབད་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ལུ་གོ།
- (༢) དབང་འཛིན་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྤྲིག་གཞི་འདི་དང་འཁྲིལ་ རང་སོའི་ལུ་འགན་སྐྱབ་ཐབས་
གྱི་ རོས་འཛིན་འབད་བའི་ཚད་ལྡན་དབང་འཛིན་དང་ ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༣) ཚོང་འབྲེལ་ལག་ལེན་ ཟེར་མི་འདི་ ཚོང་བསྐྱར་ཡང་ན་ ཅད་ངོས་ཡང་ན་ ཐོན་དངོས་ཉོ་ཚང་ཐོག་ལུ་ ཚོག་
ཐམ་སྤྱོད་མི་འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་དེགིས་དབྱེ་ཁག་དབྱུང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ དདུལ་འབྲེལ་གྱི་ཁེ་འབབ་སྐྱབ་
ཐབས་ལུ་ རྒྱ་བཏོན་ ཡང་ན་ རྒྱ་སྤྱོད་པ་ལུ་གོ།
- (༤) ལྷན་ཚོགས་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་ལུ་གོ།
- (༥) ཚོད་ལྡན་དབང་འཛིན་ ཟེར་མི་འདི་ རང་གི་བྱ་སྤོ་ཚུ་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོད་ལྡན་དབང་
འཛིན་སྡེ་ཐག་བཅད་མི་ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ ལས་སྡེ་ ས་གནས་དབང་འཛིན་ ཚོགས་རྒྱུང་ མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ དེ་
ལས་གཞན་ལས་སྡེ་གང་རུང་ལུ་གོ།
- (༦) ཁེ་ཐན་ལྷག་སྤྱད་ ཟེར་མི་འདི་ ཚོད་ལྡན་དབང་འཛིན་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་ཉེལ་གྲོས་ཐག་བཅད་ནི་
ཨིན་པའི་ མཐུས་མི་གཅིག་ ཟུ་བོ་ཚུ་གི་བཟའ་ཚང་ནང་མི་ ཉེ་ཚོན་ ལས་གཞུང་ལ་ ལ་གཞུང་གི་སྤྱོད་མི་ གཅིག་
གིས་གཅིག་ལུ་བརྟེན་སྤྱོད་མི་ ཚོང་ལཱ་མཉམ་འབྲེལ་པ་ ཚམས་མཐུན་ཤོས་ ཡང་ན་ ཟུ་བོ་གཅིག་གི་བྱང་ཕྱད་
ཅིག་ཨིན་པའི་གནས་སྤངས་ལུ་གོ།

- (7) **Domestic use-** means the household use of water for drinking, cooking, washing, watering of household garden and domestic animal use.
- (8) **Eco-efficient water infrastructure-** means an integrated water supply system that progressively reduces ecological impacts and resource intensity in the life cycle of its services and carrying capacity.
- (9) **Environmental Clearance-** means the decision issued in writing by the Secretariat or Competent Authority under the Environment Assessment Act of Bhutan to commence implementation of project, which includes terms and conditions to ensure that the project is managed in an environmentally sound and sustainable way.
- (10) **Environmental Standard-** means any standard, norms, guidelines and codes of best practices that may be attached with the development consent.
- (11) **Forest-** means forest as defined by Forest and Nature Conservation Act of Bhutan.
- (12) **Groundwater-** means any water located or found beneath the earth's surface in soil pore spaces and in the fractures of rock formations which are called aquifers.
- (13) **Infrastructure-** means physical elements made or used for the purpose of storage, control, protection and conveyance of water.
- (14) **Integrated Water Resources Management-** means a process that promotes coordinated development and management of water resources to maximize the economic and social welfare in an equitable manner without compromising the sustainability of the vital ecosystem.
- (15) **Irrigation-** means the process of using water on land for cultivating crops that need a relatively higher volume of water for their growth.
- (16) **Letter of consent-** means a permission issued by an existing user or association for the purpose of using water from an existing facility.

- (༧) ཁྱིམ་ནང་གི་བེད་སྤྱོད་ ཟེར་མི་འདི་ ཁྱིམ་ནང་ལུ་ འབྲུང་ནི་དང་ བཞེས་སྒོ་འབད་ནི་ ལུ་འབྲུ་ནི་ ཚོད་བསྐྱེ་ལུ་ ར་ནང་ལྷུགས་ནི་ སྒོ་ནོར་སེམས་ཅན་ལུ་བྱིན་ནི་འུ་ལུ་གོ།
- (༨) སྒོད་བཅུད་པན་ལུ་གི་ཚུའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ ཟེར་མི་འདི་ གཅིག་བསྐྱིལ་གི་ལུ་བཀའ་ཤིང་མི་ ལུགས་གི་ཞབས་ཏོག་ དང་ ལྷོལ་འདྲེན་གི་འབྲུང་མི་ཚུ་ལུ་ ལྷོད་པོ་ལུ་གཞོན་སྒོམ་དང་ འཕྲོག་ལུངས་ཚུ་གི་ དགོས་མཁོ་ཚུ་ སྤེལ་གིས་སྤེལ་པའ་གཏང་མི་དེ་ལུ་གོ།
- (༩) མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་གི་ཉེན་མེད་གནང་བ་ ཟེར་མི་འདི་ ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ ཡང་ན་ ཚོད་ ལུན་དབང་འཛིན་ཅིག་གིས་ འབྲུག་གི་མཐའ་འཁོར་བརྟག་ཞིབ་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ལྟར་ ལས་འགུལ་གི་ ལས་དོན་ཚུ་ མཐའ་འཁོར་ལུ་གཞོན་པ་མེད་པར་ ཡུན་བརྟན་གི་ཐོག་ལས་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ཡོད་པ་པོ་ལུ་གཏན་ བཟོ་ནི་གི་གནད་དོན་ཚུ་བཙུགས་ཏེ་ལས་འགུལ་ལག་ལེན་འགོ་བཙུགས་ནི་དོན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་སྤྱོད་པའི་ བྲོས་ཚོད་ལུ་གོ།
- (༡༠) མཐའ་འཁོར་གི་གནས་ཚུན་ ཟེར་མི་འདི་ གོང་འཕེལ་གི་གནད་བ་དང་སྤྱུགས་ཏེ་ གནས་ཚུན་ ཐབས་ ལམ་ ལམ་སྟོན་དང་ ལག་ལེན་སྤྱི་ལུགས་ལེགས་ཤོས་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༡༡) རྟགས་ཚུལ་ ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་རྟགས་ཚུལ་དང་ རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ ལྟར་གི་ རྟགས་ཚུལ་ལུ་གོ།
- (༡༢) ས་འོག་གི་ཚུ་ ཟེར་མི་འདི་ ས་མིག་དང་ རྫོང་གསལ་པའི་ དོད་ཅུང་ཚུ་ནང་ལས་པར་ཆགས་པའི་ས་འོག་གི་ཚུ་ ལུ་གོ།
- (༡༣) གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ ཟེར་མི་འདི་ ལུ་འཛིན་ཚོད་འཛིན་འབད་ནི་ ལུ་སྤྱོད་འབད་ནི་ ལྷོལ་འདྲེན་གི་དོན་ལུ་ བཟོ་བསྐྱུན་འབད་པའི་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་ཆུགས་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༡༤) ལུ་འཛིན་ཚོད་འཛིན་གཅིག་བསྐྱིལ་འཛིན་སྐྱོང་ ཟེར་མི་འདི་ མེད་ཐབས་མེད་པའི་ སྒོད་བཅུད་མི་ལུགས་ གི་ ཡུན་བརྟན་ལུ་མ་གཞོན་པར་ དཔལ་འབྱོར་དང་མི་སྤེལ་པན་བདེ་ འདྲ་མཉམ་ཐོག་ལུ་ ཡར་སྤེལ་གཏང་ནི་ལུ་ ལུ་འཛིན་ཚོད་འཛིན་ཚུ་ མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་པའི་ གོང་འཕེལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་ ཡར་བྱུག་གཏང་ནི་ལུ་གོ།
- (༡༥) ཞིང་ཚུ་ ཟེར་མི་འདི་ ལོ་ཐོག་ཡར་སྐྱེད་གི་དོན་ལུ་ གཞན་དང་ཕྱད་པ་ད་ ལུ་འབོར་ཚོད་མཐོ་བཟོ་བཟོ་བའི་ ལོ་ཐོག་གི་དོན་ལུ་ ས་ཞིང་ནང་སྤྱོད་པའི་ལུ་གོ།
- (༡༦) དོས་ལེན་ཡི་གུ་ ཟེར་མི་འདི་ དཔེས་ཡོད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཅིག་ལས་ ལུ་འཛིན་སྐྱོང་དོན་ལུ་ ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ ལུ་སྤྱོད་པའི་ལུ་གོ།

- (17) **Permit-** means an approval issued by an authority to abstract or use water from a source. However, such a permit issued by an authority shall be construed as its no objection when a proposed project, that requires abstraction or use of water from a source, is subject to Environmental Clearance.
- (18) **Person-** means any individual or legal entity or agency whether registered or not registered under the Companies Act of Bhutan.
- (19) **Premises-** means a land or building including its boundaries together considered as a property or a tract of land registered in the name of an individual, group or agency.
- (20) **Regulation-** means this Regulation adopted for the enforcement of the Water Act of Bhutan 2011.
- (21) **River Basin Committee-** means a committee established under Section 27 of the Water Act for the purpose of managing river water resources.
- (22) **Routine maintenance-** means activities such as clearing canals/pipes of vegetation and sediments, and repairing minor damages to canal embankments, gates and intake structures that can be performed by the beneficiaries without external assistance.
- (23) **Royal Government-** means the Royal Government of Bhutan.
- (24) **Rural area-** means areas other than Thromde.
- (25) **Secretariat-** means the Secretariat of the National Environment Commission.
- (26) **Small scale irrigation schemes -** means an irrigation system that supplies water to an area up to 50 acres or the length of the channel up to 2 kilometers provided that it does not traverse through any sensitive area or Protected Areas.

- (12) ཚོག་ཐམ་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཅིག་ལས་ རྒྱུ་བེད་སྤྱོད་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཉོན་ནི་དེ་དོན་ལུ་ དབང་འཛིན་གྱིས་སྤོད་
པའི་གནད་བ་ལུ་གོ་ནི། ཨིན་རུང་ རྣོས་འཆར་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་འདི་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་
ཀྱི་ཉོག་མེད་གནད་བ་དགོ་མི་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ དབང་འཛིན་ཅིག་གིས་སྤོད་པའི་དེ་ལུགས་ཀྱི་ཚོག་ཐམ་འདི་ རྒྱ
ལ་ཅིག་ལས་རྒྱུ་བེད་སྤྱོད་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཉོན་ནི་དེ་དོན་ལུ་ དབང་འཛིན་གྱི་ཁ་བྱུག་ལས་ཉོག་མེད་བཟུམ་སྤེལ་གོ་
དགོ།
- (13) མི་རོ་ ཟེར་མི་འདི་ མི་རོ་གང་རུང་ ཡང་ན་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རོ་བོ་ དེ་ལས་འབྲུག་གི་ཚོང་སྤྱིའི་བཅའ་ཁྲིམས་འོག་
ལུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་འབད་མ་ཨིན་རུང་མེན་རུང་ ལས་སྤེལ་གང་རུང་ལུ་གོ།
- (14) ས་ཁོངས་ ཟེར་མི་འདི་ རོ་རྒྱུང་ རྣོ་ཚན་ཡང་ན་ ལས་སྤེལ་གི་མིང་ཐོག་ལུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་རྒྱ་དངོས་
ཡང་ན་ ས་ཞིང་གི་ཆ་ཤས་ཅིག་སྤེལ་ བཅུ་འཛོག་འབད་བའི་ས་མཚམས་བཅས་པའི་སྤྱིང་ཁྲིམ་ ཡང་ན་ས་ཆ་རྣམས་ལུ་
གོ།
- (15) སྤྱི་ག་གཞི་ ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་རྒྱུ་བེད་འཁྲིམས་བསྟར་སྤྱོད་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཆ་འཛོག་ཟུབ་པའི་སྤྱི་ག་
གཞི་འདི་ལུ་གོ།
- (16) གཙུང་རྒྱུ་རྒྱ་གཞི་ཚོགས་རྒྱུང་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱུ་བེད་འཁྲིམས་དོན་ཚན་22 པའི་ནང་གསལ་ལྟར་
གཙུང་རྒྱུ་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྤོད་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ གཞི་བཅུ་གསལ་འབད་མི་ཚོགས་རྒྱུང་ལུ་གོ།
- (17) དུས་རྒྱུན་ རྒྱུན་སྤྱོད་ ཟེར་མི་འདི་ལེ་མན་སྤོད་མི་རྒྱ་གིས་ གཞན་གྱི་གོ་གསལ་རམ་མེད་པར་འབད་རྒྱུགས་པའི་
གཡུར་བ་/རྒྱུང་རྒྱུ་ནང་ རྣོ་ཤིང་དང་ རྒྱུ་ལཱ་ལས་ལུ་ཆགས་པའི་རག་རོ་རྒྱུ་ལེ་ལ་ནི་དང་ གཡུར་བའི་རྒྱུག་ རྒྱ
སྤོ་ ནང་འདྲེན་གྱི་མཁོ་ཆས་རྒྱུ་ བཅོ་ལ་རྒྱུ་ལེ་ལས་སྤེལ་རྒྱུ་ལུ་གོ།
- (18) རྒྱལ་གཞུང་ ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་གཞུང་ལུ་གོ།
- (19) རྣོང་གསལ་གྱི་ས་ཁོངས་ ཟེར་མི་འདི་ ཁོ་མ་སྤེལ་ཡིན་པའི་ས་ཁོངས་གཞན་ལུ་གོ།
- (20) ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ལུ་གོ།
- (21) ཚོང་གཞི་རྒྱུང་བའི་ཞིང་རྒྱུ་ལས་འཆར་ ཟེར་མི་འདི་ དུན་པ་བཏོན་དགོ་པའི་ས་གོ་དང་ རྒྱུང་སྤོབ་འབད་
བའི་ས་ཁོངས་ནང་མ་བརྒྱུད་པར་ རྒྱ་ཚོང་ཨི་ཀར་40 རྒྱུན་གྱི་ས་ཞིང་ ཡང་ན་ གཡུར་བ་ཀི་ལོ་མི་ཀར་2 མན་
ཆད་ཀྱི་ རྒྱུ་གཞུང་སྤེལ་འབད་བའི་ཞིང་རྒྱུ་ལེ་ལས་ལུ་གོ།

- (27) **Small scale drinking water supply** - means an abstraction of drinking water less than 10, 000 litres per day of freshwater, taken from ground or surface water sources, either permanently or temporarily, and conveyed to the place of use.
- (28) **Surface collection**- means collection of loose boulders, stones and gravels from riverbeds and land surfaces without using excavating machineries and explosives. However, it is inclusive of sand dredging from riverbeds using an excavator.
- (29) **Traditional irrigation practice**- means customary ways of irrigating and distributing water for *Chhuzhing* cultivation.
- (30) **Water Act**- means the Water Act of Bhutan 2011.
- (31) **Water facility**- means drinking, irrigation or commercial water infrastructure, including tanks, conduits or channels used for the conveyance of water from a source point to a destination.
- (32) **Water Resources**- means all sources of water including snow, glacier, rivers, lakes, streams, springs, wetlands, rainwater, soil moisture or groundwater, including use of water for therapeutic and religious purposes.
- (33) **Water Safety Plan**– means effective ways of consistently ensuring safe drinking water supply through a risk assessment and risk management approach to a water supply chain, beginning from its catchment to consumer point.
- (34) **Watershed**- means an area which is drained by a river or its tributaries which protects the supply of water for drinking, irrigation, flood control, hydroelectric project and related purposes.
- (35) **Wetlands**- means areas of marsh, fen, bog, peat land or water, whether natural or artificial, permanent or temporary, with water that is static or flowing, fresh or brackish, including snow and glaciers.

- (20) ཚོད་གཞི་རྒྱུང་བའི་འབྲུང་རྒྱ་བཀའ་སྲིད་ལ་ ཟེར་མི་འདི་ བསེལ་རྒྱ་ཉེན་མ་རེལ་ཉུང་ཤོས་ལི་ཀྲར་༡༠,༠༠༠ རེ་ ས་འོག་ ཡང་ན་ ས་ཐོག་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་ འཕྲུལ་ཡུན་གང་ཅུང་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ བེད་སྲོད་འབད་སའི་ས་གོ་རྒྱ་ བད་ རྒྱུལ་འབྲེན་འབད་ནིའི་འབྲུང་རྒྱ་བཏོན་ནིའི་ལུ་ལུ་གོ།
- (21) གཤམ་དང་འགམ་ལས་བསྐྱེལ་ན་ ཟེར་མི་འདི་ འགས་རྒྱས་དང་ འཕྲུལ་ཚགས་ས་དོང་མ་ཤོ་བར་ གཅོད་རྒྱུའི་གཤམ་དང་འགམ་ལས་ རོ་སྲོམ་དང་རོ་རྒྱུང་ རོ་རྒྱུག་བསྐྱེལ་ལུ་གོ་ནི་དང་། ཨིན་ཅུང་ འཕྲུལ་ཚམ་ ལག་ལེན་འབབ་སྟེ་ རྒྱུའི་གཤམ་ལས་བྱེམ་བཏོན་ནི་རྒྱུ་ཡང་ དེ་ནང་རྒྱུད་ཅེ་ཨིན།
- (22) སྤར་སྲོལ་ཞིང་རྒྱུའི་ལས་ལུ་གསལ་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱ་ཞིང་གི་ལུང་ལུ་འདི་དོན་ལུ་ ཞིང་རྒྱུ་འབྲེན་ནི་དང་ བཀའ་ རྒྱུལ་འབད་ནི་གི་སྤར་སྲོལ་ལས་ལུ་གསལ་རྒྱུ་ལུ་གོ།
- (23) རྒྱུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་རྒྱུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ 2017 ཅན་མ་ལུ་གོ།
- (24) རྒྱུའི་མཐུན་རྒྱུན་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱ་ཁྲོད་དུ་ས་ལས་ རྒྱ་བཀའ་ས་གོ་རྒྱུན་ རྒྱ་མཚོ་དྲུང་ བརྒྱུད་དུང་ ཡང་ན་རྒྱ་གཡུར་ དང་བཅས་པའི་འབྲུང་རྒྱ་ ཡང་ན་ ཞིང་རྒྱུ་ ཚོང་འབྲེལ་རྒྱུའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཚམ་རྒྱུ་ལུ་གོ།
- (25) རྒྱུའི་ཐོན་ལུང་ས་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱུན་རྒྱུད་དང་ ཚོས་དོན་བརྩིས་པའི་ཁམས་དང་ འབྲེག་གཅོད་རྒྱུ་ མཚོ་ རྒྱུའི་ག་ རོང་རྒྱུ་ རྒྱས་འདམ་རྒྱུ་ ཚར་རྒྱུ་ སའི་རྒྱུན་གཤེར་ ཡང་ན་ས་འོག་གི་རྒྱུའི་འབྲུང་ལུང་ས་ཚམ་ཉམ་ལུ་གོ་ཨིན།
- (26) རྒྱུའི་ཉེན་སྲུང་འཆར་གཞི་ ཟེར་མི་འདི་ རྒྱུ་འབབ་ས་ཁོངས་ལས་ བེད་སྲོད་འབད་ས་རྒྱུན་ འབྲུང་རྒྱ་བཀའ་ རྒྱུལ་གྱི་ཉེན་ལ་བརྟུག་ཞིབ་དང་ འཛིན་སྲོད་གི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ལས་ འབྲུང་རྒྱ་བཀའ་སྲིད་འདི་དུས་རྒྱུན་ཉེན་ རྒྱུང་ཡོད་པ་ལེས་བརྟུན་བཟོ་མི་པན་ལུ་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་ལུ་གོ།
- (27) རྒྱུ་འབྲོན་ས་ཁོངས་ ཟེར་མི་འདི་ གཅོད་རྒྱུ་ཡང་ན་ དེའི་ཡན་ལག་འགྲོ་སའི་ ས་ཁོངས་ཅིག་དང་ འབྲུང་རྒྱ་ དང་ ཞིང་རྒྱུ་ རྒྱུ་རྒྱུད་བཀའ་གཤམ་ རྒྱ་སྲོལ་ལས་འགུལ་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོས་དོན་རྒྱུ་གི་དོན་ལུ་ རྒྱུའི་ བཀའ་སྲིད་ རྒྱུང་སྲོལ་འབད་མི་ལུ་དགོ།
- (28) རྒྱུ་ས་འདམ་རྒྱུ་བ་ ཟེར་མི་འདི་ འདམ་ས་དང་ འདམ་རྒྱུ་བ་ རྒྱུ་ཚགས་ཀྱི་ས་ རུལ་ས་ ཡང་ན་ རང་བཞིན་ནམ་ བཅོས་མའི་རྒྱུ་ ཁམས་དང་འབྲེག་བརྩིས་པའི་དུས་གཏན་ནམ་ གནས་སྐབས་ཅིག་གི་འབྲེལ་རྒྱུ་འམ་རྒྱུག་རྒྱུ་ རྒྱ་ གསལ་རམ་རྒྱུ་ལུ་གོ།

List of abbreviations

BEA	Bhutan Electricity Authority
CSOs	Civil Society Organizations
DEC	Dzongkhagg Environment Committee
DWMC	Dzongkhag Water Management Committee
FWUA	Federation of Water Users' Association
MoAF	Ministry of Agriculture and Forests
MoE	Ministry of Education
MoEA	Ministry of Economic Affairs
MoH	Ministry of Health
MoHCA	Ministry of Home and Cultural Affairs
MoWHS	Ministry of Works and Human Settlement
NEC	National Environment Commission
NIWRMP	National Integrated Water Resource Management Plan
RBC	River Basin Committee
RBMP	River Basin Management Plan
RSPN	Royal Society for the Protection of Nature
WSP	Water Safety Plan
WUA	Water Users' Association

Glossary

<i>Chhu suump</i>	Water guard
-------------------	-------------

ཨིན་སྐད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཡིག།

BEA	འབྲུག་སློབ་མེ་དབང་འཛིན།
CSOs	ཞི་བའི་མི་སྡེ་ལས་ཚོགས།
DEC	ཚོང་ལག་མཐའ་འཁོར་ཚོགས་ཚུང་།
DWMC	ཚོང་ལག་ཚུའི་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུང་།
FWUA	ཚུསྐྱོད་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་ཚོགས།
MoAF	སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ལག།
MoE	ཤེས་རིག་ལྷན་ལག།
MoH	གསོ་བའི་ལྷན་ལག།
MoEA	བསྟན་ཀླུ་ལྷན་ལག།
MoWHS	ཞབས་ཏྲོག་ལྷན་ལག།
NEC	རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་འཁོར་ལྷན་ཚོགས།
NIWRMP	རྒྱལ་ཡོངས་ཚུའི་ཐོན་ལུངས་གཅིག་བསྐྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི།
RBC	གཙང་ཚུའི་ཚུག་ཞོང་ཚོགས་ཚུང་།
RBMP	གཙང་ཚུའི་ཚུག་ཞོང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི།
RSPN	རྒྱལ་གཞུང་དང་བཞིན་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་སྡེ།
WSP	ཚུའི་ཉེན་སྲུང་འཆར་གཞི།
WUA	ཚུསྐྱོད་ཚོགས་པ།

<i>Drupchhu/Nyechhu</i>	Sacred/holy water
<i>Dungkhag</i>	Sub-District
<i>Dzongkhag</i>	District
<i>Dzongkhag Tshogdu</i>	District Council
<i>Gewog</i>	County
<i>Gewog Tshogde</i>	County Committee
<i>Gup</i>	Head of Gewog
<i>Kamzhing</i>	Dry land
<i>Lhengye Zhungsthog</i>	Council of Ministers/Cabinet
<i>Men Chhu</i>	Medicinal water
<i>Thromde</i>	Municipality
<i>Thromde Tshogde</i>	Municipal Committee
<i>Tsachhu</i>	Hot spring
<i>Yenlag Thromde</i>	Satellite Town